

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIX. évfolyam.

Szubotica, 1928. CSÜTÖRTÖK, március 1.

59. szám

Telefon: Kladóhivatal 8-58

Szerkesztőség 8-10. 8-52, 370.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kladóhivatal és könyvosztály, Szubotica

Meglátogatás mindennap reggel 8 óra után és hétfőn is.

Zmaj Jovin trg. 3. (Minerva palota)

A győzelmes politizálás

A beogradi válság alatt az ellenzék fölállította azt a követelést, hogy végre kell hajtani a közigazgatás depolitizálását. De nem csupán az ellenzék, maguk a kormányzó pártok is, mint a kormányprogram egyik jelentős fontos pontját jelölték meg a depolitizálás jelszavával. A követelés tehát generális: mindenki egyformán kívánja, hogy az állami adminisztrációt mentesítsék a politikától.

Az ország egész közvéleménye várakozással tekint ennek a kormányzati programpontra avanszált követelésnek megvalósulása elé. Eddig a politikamentesség követelése kicsit gyanús hangzott, bármilyen őszintén hirdették is azok, akiket a politika szoritott le a közhatalom gyakorlásának örömeitől. Ha az egyik politikai párt eddig a politikamentességet követelte, mindig arra gondolt: ti ne politizáljatok. A depolitizálás azt jelentette, hogy csak mi politizálhatunk, titeket vigyen az ördög. A ti politikátok árt az országnak, ne politizáljatok. A ti politizálástok felemésztja az ország erőit, hagyjátok a politikát. De — mindegyik párt a másik pártnak, kormányzópárt az ellenzéknek, ellenzék a kormányzó pártoknak ajánlotta a legőszintébb melegséggel az egyetlen csodaszert, a válság egyetlen kivezető útját: a pártpolitikai harcok leszerelését. Mindenki orvos volt, másnak írta fel az orvosságot s mással akarta bevétetni a pirulát.

Ne gondoljuk azonban azt, hogy ez a politizálás faji sajátosság. Valamikor azt tartották, hogy a balkáni nemzetek átka a folytonos politizálás. Ma azonban e tekintetben vagy Beograd sincs már a Balkánon, vagy ott van Berlin és Páris is. A politizálás epidémia lett, ez az epidémia elterjedt az egész kontinensen s átgázolt még a csatornán is. A világháború előtt — lehet azonban, hogy ez is már csak az illúziók csalódása, amitől nem vagyunk mentek, ha a »megszépitő messzeség«-ből visszatekintünk, — mintha mégis egyéb dolgok kötődtek volna le az emberiség figyelmét. Akkor mintha Bleriot hangárja jobban izgatta volna az európai érdeklődést, mint a szentgotthardi affér. Anatól France íróasztalának eseményeivel is jobban foglalkozott a világgözvélemény, mint Mussolini-nek az osztrák kormányznak küldött válaszával. Most az foglalkoztatja az európai sajtót, hogy az olasz követ visszamegy-e Bécsbe. Valamikor az izgatta, hogy Ehrlich találmányának jelentőségét a klinikai eredmények mennyire igazolják. Most már behatóan ismerjük a japán választási törvényt is s nemzetközi vonatkozásban is tudjuk mérlegelni a japán választások eredményét. Valamikor a Pillangókisasszony zenéjével törődtünk ennyit, foglalkoztunk ennyit s Puccini nyílt kvintetjéről vitatkoztunk, nem pedig a japán választási rendszerről.

Ne nézzük le a politizálást, a politizálás győzött a kultura felett. A politika megbukott, de a politizálás győzött. Ma Európában mindenütt tovább izzik az a pokol, amit a világháború gyújtott fel s nem a harc-tereken izzik tovább, hanem a lelkekben. A politizálás csak ennek az

izzásnak kivételése. Nyugalom, béke, zavartalanabb polgári munka csak ott folyik, ahol a világháború atmoszférája nem mérgezhette meg a lelkeket. Csak figyeljük meg, milyen keveset hallunk Norvégiáról, Svédországról, Szejcéről. S ha hallunk is valamit, az is olyasmi, mint a Nobel-díj odaitélése, vagy kiosztása. Ezek az országok kikerültek a politika nyilvántartásából, legfeljebb művészi, vagy kulturális eseményei vannak, de kit érdekelnének ezek eb-

ben a veszett, elveszett világban? Nekünk is lennének problémáink, gazdasági kérdéseink, pénzügyi feladataink, kulturális kötelezettségeink magunkkal s az utánunk következő generációval szemben, de amíg a személy jobban érdekel minket, mint a program s amíg a párt-hoztartozás nagyobb garanciát jelent, mint a tudás, a hivatottság, mint a munkaeredmények, addig csak a velünk szembenállótól tudjuk mi is azt követelni, hogy ne po-

litizáljanak, de magunk nem tudunk még jó példával sem előlárni. Pedig de jótékony hatása lenne egy általános, titkos, községenkénti, közvetlen politizálási tilalomnak! Mert a politika még nem munka és a politizálás nem varázsszer a bajok ellen. Az országnak viszont munka kell, nem beszéd. Mert csak a munka teremthet rendet, békét és a munka adhat lehetőséget arra, hogy az állami közigazgatást megmentsük a politikától.

Nagy botrányok közben tárgyalta a parlament a Glavnyacsa felülvizsgálásáról szóló javaslatot

Jevgyevics cikkei alapján ismertették a beogradi rendőrség fogdájában uralkodó állapotokat — Korosec belügyminiszter beszéde közben összeverekedtek a képviselők — A belügyminiszter kijelentette, hogy lépéseket tett új rendőrségi fogda építésére és a legszigorubb vizsgálatot rendelte el a visszaélések ügyében — A többség elvetette a javaslat sürgősségét

Radics Istvánt három napra kizárták a parlamentből

Beogradból jelentik: A szerdai napon újból megindult a parlamenti élet és mindjárt az első ülés igen viharos volt. Az ellenzék a Glavnyacsa borzalmai ügyében benyújtotta ismert javaslatát. A vitát nagy érdeklődés kísérte, különösen Koszanovics Pribicevics-párti képviselő beszéde keltett feltűnést.

A parlamentnek már csak egy hónap idő áll rendelkezésére a költségvetés tárgyalására, mert a régi költségvetés érvénye március harmincegyedikén lejár és a házzabályok értelmében addig le kell tárgyalni az új költségvetési javaslatot. A kormány és a parlament elnökségének most az a legnagyobb gondja, hogy biztosítsa a költségvetési vita normális lefolyását és ennek érdekében Perics Ninkó, a parlament elnöke összehívta a pártvezérek kollégiumát.

A pártvezérek értekezlete

A pártvezérek kollégiumának tanácskozásán a radikális párt részéről Lallosevics Joca, a demokraták nevében Davidovics, a szlovének részéről Barics, a muzulmánok közül Hrasznicza jelentek meg, az ellenzéki pártokat pedig Radics és Pribicevics képviselték. Perics Ninkó házelnök azt javasolta, hogy a költségvetés tárgyalásának tíz ülést fordítsanak az általános vitára, három napot a pénzügyi törvény tárgyalására, tízenöt napot pedig a részletes vitára. Javasolta, hogy délelőtt tárgyalják a költségvetést, délután pedig azokat a javaslatokat, amelyeket addig a bizottságok a parlament elé terjesztettek.

Hosszabb vita indult meg, melynek során Radics István tréfásan megjegyezte, hogy a javaslatot el lehet fogadni, mert minél előbb szavazzák meg a költségvetést annál előbb bukik meg a kormány. Mindamelltt a kollégium nem hozott határozatot, mert az ellenzéki vezeték klubülés elé terjesztik a javaslatot és így csütörtök délelőtt dönt a pártvezérek értekezlete.

Interpelláció a noviszadi fősolgabíró ügyében

Ribar Iván noviszadi demokrata képviselő a parlament utján kérdést intézett Korosec belügyminiszterhez, hogy van-e tudomása Kovljacevics Györgye noviszadi fősolgabíró törvényellenes működéséről.

Kovljacevics a kedden megtartott sztarifutaki községi választásokkal kapcsolatban a választókra nyomást

akart gyakorolni és a kiszácsi előjáróságot folyton fenyegeti, mert nem akarják megválasztani az ő bizalmi emberét.

A parlament ülése

A parlament szerdai ülését tízenegy óra előtt nyitotta meg az elnök, mert előzőleg a pártvezérek tanácskoztak. Az elnöki bejelentések során közölte Perics, hogy a kormány betérjesztette az éhező vidékek támogatásáról szóló javaslatot és sürgősséget kér.

Predavec kifogásolta, hogy az ellenzék kétszer nyújtott be hasonló javaslatot és azokat nem fogadtak el. Nem helyesli,

hogy a segélyekkel a tartományokat terhelik meg.

Radics István ingerült hangon kiált a többség felé:

— Szégyeljék magukat, fosztogatók! Maguk nem is rendőrképviselők, hanem haramiák, közönséges rablók.

Az elnök Radics Istvánt rendreutasítja. Több felszólalás után a sürgősséget egyhangulag megszünteti a parlament.

A Glavnyacsa

Koszanovics Szava független demokrata terjeszti be ezután javaslatát, amelyben indítványozza, hogy a beogradi rendőrség fogdájának, a Glavnyacsa felülvizsgálására bizottságot küldjenek ki és kéri a javaslat sürgősségének kimondását.

Koszanovics nagy beszédben indokolta meg a sürgősséget. A beszédet túlfűtött hangulatban hallgatták a képviselők és minduntalan heves összeszólalkozás támad a kormánypártok és az ellenzék között.

— A Glavnyacsa botránya — mondja Koszanovics — most már állandóan napirenden van. A sajtó nap-nap után foglalkozik a botrányos esetekkel.

Cvetkovics Dragisa radikális: Milyen sajtó?

Radics István: Az angol, francia, amerikai és a szovjetsajtó.

Cvetkovics: És a bolgár?

Radics: Igen és a bolgár. Azok is emberek, jobbak, mint ön. (Nagy zaj.)

Koszanovics figyelmeztet arra, hogy a külföldi sajtó is foglalkozik ezekkel a botrányokkal. Ha a parlament elfogadja a vizsgálóbizottság kiküldését, az egész kulturális életet megfosztja a jogaitól, hogy nincs érdekünkben ezeket a dolgokat eltussolni. Foglalkozik a kommunista perben elhangzott vallomásokkal és Jevgyevics Dobroszláv cikkeivel, amelyek szörnyű képet festenek a Glavnyacsáról. Jevgyevics megírja többek között egy szentiai tanítónő esetét, akit Terezianak hívnak. Ez már hónapok óta

van ott és kémkedéssel gyanúsítják, de úgy látszik az ügy nem komoly.

— De nézzük — folytatja Koszanovics — hogy mit ír erről Jevgyevics. (Nagy zaj.) Azt hiszem a legnagyobb szégyen, hogy még van bátorságuk ezt védeni. Jevgyevics a szerencsétlen Terezianról így ír: »Egy nap Terezia szobám mellett ment el és azt mondotta nekem az ablaknyíláson, hogy már néhány hónapja tartják ott és nem akarják átadni a bíróságnak, hanem egy fogalmazó állandóan zaklatja és fogdossa és azt akarja, hogy legyen az övé.« A szerencsétlen tanítónő öngyilkos akar lenni. A nyilatkozatot hallotta az egész cella és a szomszéd cella lakói is, akik azt mondták, hogy csak mondja el a dolgot a bíróság előtt, szívesen fogják tanúsítani.

Koszanovics ezután több esetet sorol fel Jevgyevics cikke alapján és különösen azzal foglalkozik, hogy a nőkket, hogy bánták a Glavnyacsában. Egy tizenhatéves leányt huszonkét napig tartottak bezárva és a csendőrök és tisztviselők aljas vágyaikat elégitették ki rajta, azután, bár beogradi illetőségű, kitusították és egy faluban internálták.

Radics István támogatja Koszanovics indítványát. Ha a parlament ezt nem fogadja el — ugymond — akkor megérdemli a parlament, hogy úgy bánjanak vele, mintha a glavnyacsa dídozata volna. Jó, hogy hallotta ezeket a dolgokat Korosec, aki kulturember, noha klerikális vonások tapasztalhatók a kulturájában.

Mint hogy Radics többször említette beszédében a király nevét, *Perics* elnök bejelentette, hogy az esetleges sértések miatt *javaslatot fog tenni Radics megbüntetése végett.*

Korosec belügyminiszter válasza

A délutáni ülésen *Korosec* válaszolt a felszólalásokra. A belügyminiszter beszédének első részét az ellenzék nagy figyelemmel, sőt helyesléssel kísérte. Elmondta *Korosec*, hogy keddi látogatása alkalmával tapasztalta, hogy

a glavnyacsában csak husz cella van s oda néha négyszáz embert helyeznek őrizetbe.

Az egészségügyi követelményeknek egyáltalán nem felelnek meg a helyiségek, azok sem, ahol a hivatalnokok dolgoznak. Tárgyalta *Kumanudi* polgármesterrel is arról, miképp lehetne sürgősen az állam segítségével higiénikus rendőrségi épületet építeni.

— Sok külföldi jár a rendőrségen — mondotta *Korosec* — tehát már a külföldiek miatt is változtatni kellene ezeken az állapotokon. Megtörténhetik, hogy előfordulnak visszaélések...

Ezeket a szavakat az ellenzék óriási felzúdulással fogadta. A leghangosabban *Radics István* és hívei kiáltoznak. A radikálisok körúba kiabálják *Radics* felé, hogy hallgasson, majd többen oda-rohannak és *Radics* körül verekedés támad.

Parsezanin radikálpárti torkonragadja Pernár Iván parasztpártit és általános dulakodás keletkezik, amelynek során, ugylátszik, hogy Radics Istvánt is néhány ütés éri.

Az elnök az ülést felfüggeszti és negyedórai szünetet rendel el. A szünet alatt is folytatódott a tumultus és a képviselők reprodukálhatatlan kifejezésekkel illették egymást.

Szünet után az elnök újból megnyitja az ülést és *Korosec* folytatja beszédét.

A belügyminiszter nem fogadja el a sürgősséget

Az ülés újból való megnyitása után *Korosec* folytatja beszédét.

— A kommunistáknak a bíróság előtt tett vallomását — mondja — nem lehet bizonyítéknak elfogadni, mert a kommunisták az egész világon utasítást kaptak pártjuktól, hogy a bíróság előtt panaszkodjanak rendőrbatalításokról, akár megtörténtek azok, akár nem. Ami a Glavnjacsában állítólag meggyilkolt és eltűnt *Stangl* kommunistát illeti, ez mese, amiről már három éve beszélnek. Egy újságíró megírta és bíróság elé állították, de elítélték, mert nem tudott bizonyítani. (Nagy lármá, az ellenzéki képviselők kiáltoznak a kormánypárt tüntetően tapsolnak *Korosec*nak, aki csak néhány perc múlva tudja folytatni beszédét.

Nem fogadom el a vizsgálóbizottság kiüldetéséről szóló javaslat sürgősségét — mondja — és kijelentem, hogy már tettem lépéseket abban az irányban, hogy sürgősen építsenek megfelelő rendőrségi fogdát Beogradban.

Ami pedig a visszaélések ügyét illeti, **a legszigorubb vizsgálatot fogom lefolytatni,**

és azt hiszem, hogy bennem, mint becsületes emberben, megbízhatsz.

Koszanovics válaszol *Korosec*nek, de szavait elnyomja a kormánypárti képviselők lármája.

A többség ezután elveti a sürgősségi indítványt.

Perics elnök bejelenti, hogy a pártvezérek kollegiuma csütörtökön fog dönteni a költségvetési vita lefolytatásának további módjával, majd rátér *Radics István* esetére, aki beszédében megsértette a királyt. Felolvassa *Radics* beszédének erre vonatkozó passzusát a gyorsírói jegyzetéből és azt javasolja, hogy

Radics Istvánt ezért három napra zárják ki a parlament üléseiről.

Az ellenzék hevesen tiltakozik az indítvány ellen. *Radics* állandó nagy zajban kijelenti, hogy nem sértegette meg a királyt, hanem glorifikálta. Az elnök ezután szavazást rendel el és

a többség Radics kizárását megszavazza.

vazza.

A szavazás után a *Radics* és *Pribicsevics*-pártiak »szögöm« kiáltással kivonultak a parlamentből, mielőtt az ülést az elnök bezárta volna.

A parlament ülése után a parasztdemokrata koalíció klubülést tartott, amelyen

Korosec elrendelte a vizsgálatot

Korosec belügyminiszter a parlament szerdai ülése után rendeletet adott ki, amelyben elrendeli, hogy az egész anyagot, amelyet *Koszanovics* képviselő a beogradi rendőrség elleni beszédében felhasznál, adják át a bíróságnak s a bíróság állapítsa meg, megtörténtek-e

ilyen foglalkoztak a *Radics* kizárásával beállott helyzettel.

A klub kimondta, hogy szolidáris *Radics István*nal és kommunikét fog kiadni. A parasztdemokrata koalíció továbbá magatartásáról csütörtökön döntenek.

ezek a hivatalos hatalommal való visszaélések. A bűnösöket a bíróság vonja felelősségre.

Ez a rendelet általános helyesléssel találkozott az egész politikai közvéleményben és kíváncsian várják a vizsgálat eredményét.

Bűnös könnyelműség idizle elő az olaszországi moztüzet

A borzalmas katasztrófa halottainak száma harmincha'ra emelkedett

Milánóból jelentik: A moriagio-i moziégszról Trevisoból a következő újabb részleteket jelentik: A moztüzet halottainak a száma 36-ra emelkedett. A holttestek teljesen megszenesedtek, úgy hogy az áldozatok közül nem lehet senkit sem felismerni. A magtárépületet, amelyben a mozielőadást tartották, már rég átalakították ilyen mutatványok céljára. A mozi vállalkozója, *Braga* marionettszínész leányával együtt fogházban van már, fia azonban, aki a végzetes előadáson a vetítógépnél dolgozott, megszökött. A katasztrófa idején a nagy hombár egyetlen ablakán, amelyen nem volt rács, kiugrott az udvarba és a nagy pánikban sikerült kerekelt oldania. A vizsgálóbizottság megállapította, hogy a magtár, amelyet a helység polgármestere bocsátott rendelkezésre az előadás céljaira, a legveszélyesebb tüzfészek és bűnös könnyelműség volt benne előadást rendezni.

Egy szemtanu elbeszélése szerint, amikor abból a deszkabódéből, amelyben a

vetítógép volt elhelyezve, az első láng kicsapott, senki sem tudta, mi történt, de egyszerre mindenki menekült és még a gyermekeket sem kímélték az emberek a rémült tolongásban. Néhány bátrabb férfi ahhoz az ablakhoz sietett, amelyen nem volt rács és ezen keresztül egyszerűen kidobták a gyermekek egy részét a kertbe, utána pedig néhány nőt valósággal kihajítottak az ablakon. Amikor a tüzet eloltották, megdöbbentő látvány tárult azok elé, akik a romok közé léptek. Egy csomóban heverték a halottak és az áldozatok arcán a legnagyobb küzdelem nyomát lehetett felfedezni, tele voltak karmolással és véres sebekkel. Moriagóban van család, amely öt halottját gyászolja és ugyszólván minden háznak van egy halottja.

Amikor a csendőrök a mozielőadás rendezőjét elfogták, a lakosság meg akarta lincselni és a csendőrök csak nehezen mentették ki a feldühödött emberek elől.

A Schadl-Ruppert-affér a budapesti törvényszék előtt

A Töreky-tanács elrendelte a bizonyítást annak igazolására, hogy hamis-e a Schadl-tanács jegyzőkönyve

Budapestről jelentik: *Ruppert* Rezső volt képviselő, akit néhány nappal ezelőtt nemzetgyűlés és büntett feldicsérése címén a pécsi ítélőtábla négy havi fogházra ítélte, szerdán ismét vádlottként állt a budapesti törvényszék Töreky-tanácsa előtt. A törvényszék azzal vádolta *Ruppert*et, hogy megrágalmazta *dr. Schadl Ernő* törvényszéki tanácselnököt és a *Schadl-tanács* két tagját: *dr. Piljacsek Győző* táblabíró és *dr. Eigen Kálmán* törvényszéki bírót. A bűnügy előzményei 1925. február 10-ikére nyúlnak vissza, amikor a *Schadl-tanács* *Boross László*nak, az *Esti Kurir* szerkesztőjének egyik sajtóperét tárgyalta. A tárgyaláson *Schadl* elnök izgalmas szavaltáshoz keveredett *Boross László*val, az egész teremben izgatott volt az atmoszféra. *Ruppert* Rezső, aki akkor nemzetgyűlési képviselő volt és mint ügyvéd egy másik ügy tárgyalására várrakozott, a melléte ülő *Pályi Ede* szerkesztőhöz, az elnök eljárására, bíráló megjegyzést tett. Ezért izgalmas szavaltás fejtődött ki *Schadl* és *Ruppert* között és végül *Schadl* elnök letartóztatva *Ruppert*et és nyolc napi fogházbüntetéssel sújtotta. Közvetlen ezután került sorra annak az ügynek a tárgyalása, amelyben *Ruppert* védőként szerepelt. A tárgyalás megnyitásakor *Ruppert* elfogultsági kifogást emelt a tanács ellen és ezt a vád szerint a következő szavakkal indokolta meg:

— Ettől a tanácstól az itt uralkodó atmoszférában elfogulatlan ítéletet nem lehet várni, mert ez a tanács tisztességes újságírókat, akikkel én szolidárisnak vallom magam, igazságtalanul elítélt. A hatalom áldozata lettem most is, mert ez a tanács engem törvényellenesen, alkotmány- és jogellenesen tartóztatott le. Ennek a tanácsnak elnöke és tagjai nem ismerik a törvényt és a jogot. Álltam én már forradalmi törvényszék előtt is, de mondhatom, akkor kényelmesebben éreztem magam, mert azok egyszerű, becsületes emberek voltak és előttük nem

éreztem magamat így, mint most ez előtt a tanács előtt.

Ez a kijelentés belekerült a tárgyalási jegyzőkönyvbe és miután a Kuria később kimondta, hogy *Schadl* elnöki jogkörét gyakorolta, amikor *Ruppert*et felelősségre vonta és emiatt sem *Schadl*, sem a tanács tagjait elfogultnak mondani nem lehet, az igazságügyminiszter felhatalmazására hivatalból üldözendő rágalmazás címén emeltek vádat *Ruppert* ellen.

A szerdai tárgyaláson *Ruppert* Rezső kijelentette, hogy egyáltalán nem érzi magát bűnösnek. Elmondotta az izgalmas főtárgyalásnak és letartóztatásának részleteit, majd hangoztatta, hogy őt, mint képviselőt mentelmi jog védte és látta, hogy törvény és alkotmány sértés történt, nem tudott magán uralkodni. A történet után indokolt volt, hogy nem engedhette ügyfelét a *Schadl-tanács* elé és ezt megindokolta azzal, hogy nem bízik ennek a tanácsnak igazságosságában, elfogultságában és törvénytelenségében, de kijelentései nem úgy kerültek be a *Schadl-tanács* jegyzőkönyvébe, mint ahogy elhangzottak. A vádnak az a része, amely szerint a *Schadl-tanács*ot a forradalmi törvényszékkel hasonlította össze — mondotta *Ruppert* — az ügynek érzelmi, szubjektív része. Ugy a kommunizmus, mint a mostani rendszer gonoszágai ellen küzdöttem. A kommunisták forradalmi törvényszék elé állítottak. *Itt vagyok kutya, öljetek meg!* mondottam akkor a forradalmi törvényszék tagjainak.

Töreky elnök idegesen és erőlesen rászólt *Ruppert*re:

— De ön nem ezt mondta a *Schadl-tanács* előtt, hanem azt, hogy a forradalmi törvényszék becsületes emberekből állt és ott ép ezért kényelmesebben érezte magát, mint a törvényszék előtt. Ön nem azt mondta, amit most mond. Itt ne motíváljon, ne asszociáljon! Most már kerek egy órája várjuk, hogy mit hoz fel védelmére.

— Mi megszoktuk — felelte emelt hangon az elnöknek *Ruppert* — hogy meghallgatnak bennünket. A Kuria három-négy órán át is engednek bennünket beszélni és hogyha a Kuria nem sajnálja az időt arra, hogy a vádlottat meghallgassa, akkor a törvényszék se sajnálja. Ezután kijelentette *Ruppert*, hogy ő csak azt mondotta, hogy a forradalmi törvényszék előtt nem érezte magát olyan kényelmetlenül, de azt nem állította, hogy azok becsületes emberek voltak, ellentétben a törvényszék tanácsával. Kijelentette, hogy ez csak a *Schadl-tanács* jegyzőkönyvében van, amely hamis és erre nézve a valódiság bizonyításának elrendelését kérte.

A törvényszék ezután *Schadl* Ernő tanácselnököt hallgatta ki, aki vallotta, hogy a jegyzőkönyv hiven tünteti fel *Ruppert* kijelentéseit és hasonló vallomást tett *Eigen* törvényszéki bíró is. A védő ezután a bizonyítás kiegészítésére tanukat hívott be és a törvényszék el is rendelte a valódiság bizonyítását és több tanu, ezek közt *Pályi Ede* és *Forbát* László hírlapírók kihallgatását és ezért a tárgyalást március 21-ikére elnapolta.

CIRKUSZ

Voronofné válik

A hír ereiben minden csepp vért megfagyasztott: a prof neje elunta az örök malasztot!

Mindig mondtam, hogy az emberi tudás véges, (Voronofné is mondja. Ő csak illékes?)

Hívese csunyán teleplezte a kis ravaszt, no lám, hát egy pávián még nem csinál tavaszt!

Kiderült ó, hogy korai volt a diadal, a fiatalítás ma még ilyen fiatal!

Hiába merült ki annyi délceg gorilla, ha csődöt mondott maga a specialista.

Ó, aki úgy küzdött a tudomány porondján, odahaza csupán egy fogatlan oroszlán!

Joggal röhögnek markukba a kárvallott majmok: be nyim-nyám legényke volt az illítő bajnok!

Nagyapókban — kikbe csak hálni járt a lélek — kése alatt újra fellángolt sok vétek.

Ki agként jött, távozott tőle fiatalon, csintalan vénék közt csak ő hevert parlagon.

Magára nem gondolt, neje hűbe leste, hogy pár mirigyet zsebrevág, ha jó az este.

A botránnyal most megoldódik a nagy titok, és jaj, mi lesz még, ha ez a nő beszélni fog!

Egyelőre mindketten gombolóznak állig, a többi: majd a főtárgyaláson elválnak.

A per persze egybecsődíti temérdek irigyeiket, s eljönnek a szegény majmok is, hogy visszaköveteljék a mirigyeiket!

Tsln.

VELENCE Utazók keressék fel a magyar királyi Magyar Kir. S. Marco 2154 a Bauer-Grünwald szülő lagunai bejárattal szemben. Elsőrendű császári konyha. Penzio 35 iratól. Folyó víz, fürdő. Tóth Gyula, tulajdonos

Amerika csak valamennyi nagyhatalommal hajlandó háboruellenes szerződést kötni

Kellog államtitkár újabb jegyzékében ragaszkodik ahhoz, hogy minden háborút nemzetközi büncselekménynek minősítsenek

Washingtonból jelentik: Az amerikai kormány közzétette Kellog államtitkár jegyzékének szövegét, amelyet Kellog a háboruellenes szerződés ügyében folyó francia-amerikai tárgyalások alapján juttatott el Briand külügyminiszterhez. Kellog mindenekelőtt annak a véleményének ad kifejezést jegyzékében, hogy teljesen érthetetlen, miért nem akarja a francia kormány az amerikai kormány által javasolt háboruellenes szerződést jóváhagyni, amelyet nem Amerika és

Franciaország kötne egymással, hanem valamennyi államra kiterjedne.

Ha a Népszövetség kötelékébe tartozó államok sem egymás közt, sem az Egyesült Államokkal nem tudnának megkötni olyan szerződésben, amely egyszerűen mindenkorra nemzetközi büncselekménynek minősít minden háborút, akkor teljesen felesleges minden tárgyalás tekintet nélkül arra, hogy ezek a tárgya-

lások kétoldalu vagy általános háboruellenes szerződésre vonatkoznak-e. A jegyzék végül ismételt felszólítja a francia kormányt, mérlegelje még egyszer az amerikai kormány javaslatát, amely arra irányul, hogy

vonják be a tervbe vett háboruellenes szerződésbe a többi nagyhatalmat is,

tehát Angliát, Japánt, Olaszországot és Németországot is.

Chamberlain kényes helyzetbe került a Népszövetséggel szemben Mussolini magatartása miatt

Olaszország Magyarországgal szemben foglal állást a szentgotthárdi fegyverszállítási ügyben

Párisból jelentik: A Chicago Tribune londoni híradása szerint

Chamberlain külügyminiszter a legkínosabb helyzetben van a Népszövetséggel szemben Mussolini erőltetett fellépése miatt.

Az olasz diktátor ugyanis értesítette Chamberlaint, hogy

Olaszország népszövetségi képviselője a tanács előtt a leghatáro-

zottabban Magyarországgal szemben foglal állást a szentgotthárdi fegyverszállítási ügyben és ez annál kínosabb Chamberlainre nézve, mert ennek a kérdésnek ő lesz az előadója a népszövetségi tanácsban.

Ilyen körülmények közt pedig nem remélheti Chamberlain, hogy a szentgotthárdi esetben sikerül a nézeteltéréseket valamely tetszetős formulával megoldani.

Az olasz-osztrák konfliktus ügyében londoni körök véleménye szerint szintén igen kényes Chamberlain helyzete.

Az angol külügyminiszter a legelőszöbben elítéli Mussolini eljárását Ausztriával szemben.

de a béke érdekében kénytelen-ségből arra intette az osztrák kormányt, hogy őrizze meg hidegvérét és ne mérgeztse el a helyzetet.

Biztosító intézet lesz a halottas társaságokból

A kereskedelmi miniszter a szuboticiai temetkezési egyesületeket tömöríteni kívánja — Likvidációk kell azoknak az egyesületeknek, amelyek nem fogadják el a minisztérium által kidolgozott alapszabályokat

A kereskedelmi és iparügyi minisztérium 1163. szám alatt február 27-én rendeletet adott ki, amellyel elrendelte, hogy a kereskedelemügyi minisztérium által kidolgozott alapszabályt minden egyes vajdasági temetkezési egyesület tegye magáévá, mert amennyiben ezt nem hajlandó megtenni, a kereskedelmi minisztérium kénytelen lesz az egyesület működését megszüntetni.

A kereskedelmi miniszterhez az utóbbi időben is rengeteg panasz érkezett egyes temetkezési egyesületek ellen, amiknek kivizsgálására a miniszter Berics Mladen dr. miniszteri inspektort küldte ki Szubotícára és Szomborba. A miniszteri inspektor mintegy két hónapig tanulmányozta a temetkezési és kiházasítási egyesületek működését, aminek következtében javaslatot tett Spaho Mehmed dr. kereskedelmi miniszternek arra, hogy **szüntesse meg a szuboticiai Nada és Szretya kiházasító egyesületeket, valamint a szuboticiai Pripomoty, Prvo Jugoslovensko és a Bácska B. szekciója nevű temetkezési egyesületeket, ami az elmúlt napokban meg is történt.**

Berics dr. ezenkívül javasolta a kereskedelmi miniszternek, hogy

az összes szuboticiai temetkezési egyesületeket egy egyesületbe tömörítse

annak az alapszabálytervezetnek az alapján, amit a kereskedelmi minisztérium dolgozott ki és amit a miniszter már korábban jóváhagyott. A miniszter ezt a javaslatot is elfogadta és a fentemlített rendeletet adta ki a szuboticiai főispáni hivatalnak, egyben Szubotícára küldte Berics Mladen dr.-t, hogy a helyszínen tárgyalja meg a szükséges teendőket az érdekeltekkel és ügyeljen arra, hogy a temetkezési egyesületek a törvényt és a rendeleteket betartsák. Berics dr. szerdán reggel újból Szubotícára érkezett és a temetkezési egyesületekkel ismertette a kereskedelmi miniszter legújabb rendeletét.

A rendelet szerint az összes temetke-

zési egyesületeknek egyesülni kell és az így egyesült temetkezési egyesületeknek **öt osztályuk lesz.** Az első és a második osztályba csak azok a temetkezési egyesületek tartozhatnak, amelyek eddig is fennálltak, míg a jövőben alakítandó egyesületek csak a 3-ik, 4-ik, vagy 5-ik osztályba tartozhatnak. Az új alapszabálytervezet szerint a tagok osztályok szerint a következő összegeket tartoznak fizetni és pedig minden ezer dináros biztosítás után:

Az I. osztályban	0.25 para
A II. osztályban	0.50 „
A III. osztályban	1.— dinár
A IV. osztályban	2.— „
Az V. osztályban	5.— „

Arra az esetre, ha öt évi tagdíjfizetés után a tagnak joga van nyugdíjbiztosításra, ez esetben a következő összeget tartozik fizetni havonta:

Az I. oszt. legkev. 40 maximum 48 dinárt	
A II. oszt.	20 „ 24 „
A III. oszt.	10 „ 12 „
A IV. oszt.	5 „ 6 „
Az V. oszt.	2 „ 3 „

Abban az esetben, ha a tag csak tíz évi tagdíjfizetés után igényel nyugdíjbiztosítást, a következő táblázat szerint tartozik fizetni:

Az I. osztályban	havonta 24 illetve 32
A II. osztályban	12 „ 16 „
A III. osztályban	6 „ 8 „
A IV. osztályban	3 „ 4 „
Az V. osztályban	1 „ 2 „

Ezenkívül az alapszabály hetedik szakasza azt is megengedi, hogy a tag minden ezer dinár biztosítási összeg után 3 dinár 50 parát fizessen havonta, ekkor azonban nem kap nyugdíjat s ebben az esetben a díjat életfogytiglan kell fizetni.

Az alapszabályok szerint **nem a halálozások száma szerint kell fizetni a díjakat, hanem havonta, tekintet nélkül arra, hogy hányan haltak el a tagok közül.**

A kereskedelmi minisztérium véleménye szerint ebben az esetben az egyesület ha megvan az elegendő taglétszám s a

vezetésben nem lesz hiba, prosperálhat. A biztosítási összeg az egyes nyugdíjazás után osztályokban a következő:

I.	10.000
II.	6.000
III.	3.000
IV.	1.000
V.	500

Ha a tag elhal, mielőtt nyugdíjazása megtörténik, a következő táblázat szerint van nyugdíjra igénye:

Az első három hónapban nem igényelhet semmit.

Az első év többi kilenc hónapjában ezer dinár biztosítási összeg után

A második évben	180 dinár.
A harmadik évben	350 „
A negyedik évben	450 „
A ötödik évben	720 „
Az ötödik évben	900 „

Ez természetesen csak azokra a tagokra vonatkozik, akik öt éves tagsági díjat fizetnek.

Azok, akik a tagsági díjat az előbb ismertetett táblázat szerint tíz év alatt akarják fizetni, valamint azok, akik életfogytiglan fizetik a tagsági díjat, a következő segélyt kapják minden ezer dinár után:

Az első három hónapban semmit.

Az első év többi kilenc hónapjában

A második évben	90 dinár.
A harmadik évben	180 „
A negyedik évben	270 „
Az ötödik évben	360 „
A hatodik évben	450 „
A hetedik évben	540 „
A nyolcadik évben	630 „
A kilencedik évben	720 „
A tizedik évben	810 „
A tizedik év után	900 „
A tizedik év után	1000 dinár.

Az egyesület tagjai lehetnek a 24 és 60 év közötti személyek. Minden 48 évnél idősebb személy után egy fiatalabb személyt is fel kell venni. Egy tag sem biztosíthatja magát többre 15.000 dinárnál és csak öt egyesületben, illetve szekcióban lehet tag és egy biztosító intézet-

nél legfeljebb két osztályban egyszerre. Az igazgatóság és felügyelő bizottság tagjai csak vagyonos emberek lehetnek, mert az egyesület működéséért anyagiilag is felelősek.

A kereskedelmi minisztérium az alapszabályhoz

végrehajtási utasítást is adott ki a jelenlegi temetkezési egyesületek tömörítésére vonatkozólag.

A rendelet szerint minden egyesület, amely eddig háromezer dinárig biztosított, a második osztályba fog tömörülni. A tízezer dináron felüli biztosító egyesületek az első osztályba tömörülnek és ebbe az osztályba beléphetnek az időközben feloszlott egyesületek is, azaz, hogy **tartalékösszegüket kötelesek átadni.**

Az egyesületek készpénzét azonnal át kell adni

gyűmölcsösztetés végett és pedig 25 százalékát a postatakarékpénztárnak és 75 százalékát az állami Jelzálogbanknak.

A végrehajtási utasítás szerint II. osztályu egyesületbe tömörítendő a **Gazdák Temetkezési Egyesülete, a Szent György és a Polgári.** Az első osztályba pedig a következők: **Általános Temetkezési, Szent Antal, Concordia, Caritas, Sloga.** Ebből felvehető még a napokban megszűntetett temetkezési egyesületek: **Pripomoty, Prvo Jugoslovensko és a Bácska B. szekciója.** A Szubotica nevű egyesületnek a Szent János egyesülettel kell fusionálni.

A kereskedelmi minisztérium egyben elrendeli, hogy a **Gazdák, Szent György, Polgári, Általános Szent Antal, Concordia, Caritas, Sloga és a Szubotica egyesületek**

március 11-én rendkívüli közgyűlést tartsanak, amelyen határozzák el, hajlandók-e a miniszter rendeletét magukévé tenni.

A rendkívüli közgyűlésen el kell határozni azt is, hogy a fentemlített egyesületek március 25. és április 15-ike között együttes közgyűlést tartanak, amelyen elhatározzák az egyesülést.

Április elsején minden egyesület megszűnteti külön működését.

Amennyiben valamelyik egyesület azt határozza, hogy nem lép be ebbe a közös egyesületbe, abban az esetben április 22-ig likvidálnia kell.

A kereskedelmi minisztérium engedélyezi, hogy a Szent Rókus, Szent János, Zadrzso Pokopno Drustvo, Stevan Prvi Mucsenik és a tanított temetkezési egyesület továbbra is külön-külön működjen.

Szubotica erkölcsé és pénzügyei

Fél év alatt több mint husz millió dinár adót fizettek be Szuboticián

Sztipics Károly dr. polgármester jelentése szerint, amit a keddi rendes közgyűlésen terjesztett be, Szubotican december hó folyamán két betörés, egy erkölcselsten merénylet és kilenc lopás, január folyamán hét betörés, két gyilkosság, öt súlyos testi sértés, negyvennégy lopás, február hó folyamán hét betörés, egy gyilkosság, egy súlyos testi sértés és ötvennégy lopás történt. Az utóbbi három hónap alatt kilencen követtek el öngyilkosságot. A tüzoltók huszonkilencszer vonultak ki és a mentők száznál is több esetben nyújtottak első segélyt.

A város bevétele augusztus hónapban 5,357.119.60, szeptemberben 2,525.820.16, októberben 4,263.030.60, novemberben 3,900.954.66, decemberben 6,891.128.90, július végén a maradvány 1,291.128.90 dinár, összesen 24,229.305 dinár 84 para volt. Kiadások augusztusban 5,121.791.88, szeptemberben 3,448.701.38, októberben 3,970.014.89, novemberben 3,712.460.77, decemberben 6,467.164 dinár, összesen: 22,720.133.32. Decemberből 1,509.232 dinár 52 para maradt. Bevétel január hónapban 2,021.123.86, kiadás: 2,796.637.83. Marad február elsején: 733.718 dinár 55 para.

Augusztus hó elsejétől február 16-ig a városi adóhivatalnál befizettek 11,614.331 dinár 31 para állami adót és 8,850.708 dinár 73 para községi pótdadót.

Szombor olcsó földbérletekkel segít a város szegényein és a munkanélkülieken

Szomborból jelentik: Szombor város törvényhatósági bizottsága nagy érdeklődés mellett tartotta meg szerdán délután dr. Makszimovics Sztévo polgármester elnöke alatt február havi rendes közgyűlést.

A lemondott bizottsági tagok helyett behívott Flamann József és Krisztoforovics Iván, továbbá az első alkalommal megjelent Cigics-Parcsetics Franjo lefekték az esküt, amelynek megtörténte után felolvasták Öfelsége kabinetirodájának a szombori közgyűlés üdvözlő távirataira küldött választát. A szombori közgyűlés Öfelségét szücsárja alkalmából üdvözölte és ezt köszöni meg a kabinetiroda.

Egyhangulag elfogadták a városi tanácsnak azt a javaslatát, hogy a kormány által beszüntetett kereskedelmi iskolát a város saját költségén tovább fenntartsa. A kereskedelmi iskola első osztályát már ebben a tanévben beszüntették és azt a város tartotta fenn, a jövőben beszüntendő osztályokat pedig szintén város tartotta fenn, a jövőben beszüntendő osztályokat pedig szintén városi költségén tartják fenn. A tanulók havi ötven dinár tandíjat fizetnek a kereskedelmi iskolában.

Nagyobb vita volt az agrárminisztérium által visszaadott 527 hold városi föld hasznosítására vonatkozó tanácsi javaslat körül. A tanács azt indítványozta, hogy kétholdas parcellákban adják bérbé ezt a földet olyanoknak, akik saját földbirtokkal nem rendelkeznek. Ezzel szemben dr. Panics Sztvetilav Pribicsevics-párti azt javasolja, hogy a város által megindítandó agrárrevízió befejezéséig ne határozzanak a kérdésben. Klapac György szocialista azt kívánta, hogy ingyen adják ki a földeket szegény munkásoknak. Dr. Magdics Cveta a tanácsi javaslat mellett foglalt állást és rámutat arra, hogy a házi kezelést, amit a kiszélesített tanács határozott el, a város szempontjából nem volt gazdaságos és mintha csak azt a célt szolgálta volna, hogy egy ócska használhatatlan traktort a város rászózzanak. Székely József szocialista, mintagazdaság létesítését javasolja, amelyen munkanélküliek találnának foglalkozást.

A közgyűlés többsége a tanács javaslatát fogadta el.

A nasici tanningyár gyártelep létesítése céljára ingyen felkér a várostól. A tanács azt javasolja, hogy nyilvános árverésre bocsássák a kért telket. Flamann József szocialista rámutat arra, hogy az új gyár létesítése szociális szükséglet és ebből a szempontból ajánlja a telek átengedését. A közgyűlés a tanácsi javaslatot fogadja el.

A polgármester javaslatára négytagú bizottságot küldenek ki, amely felülvizsgálja, hogy a várostól agrárreform céljára elvett földeket jogos igénylők kapják-e meg és sajátmaguk művelik-e és amennyiben visszaélést tapasztalnak, az agrárminisztériumnál lépéseket tesznek a földek visszavételére.

A tartományi választmány nyolcszázalékos tartományi pótdadó fizetésére szólítja fel a várost. A tanács javaslatára a közgyűlés kimondja, hogy a felszólításnak nem tesz eleget mindaddig, míg a tartomány és a városok közötti viszony törvényes rendezést nem nyer.

A katonai hatóságok kérvényt intéztek a városhoz, hogy az összes kaszárnyákat engedje át. A közgyűlés elhatározta, hogy a kérelemnek nem tesz eleget, hanem felhívja a katonai hatóságokat, hogy hat évre visszamenőleg fizessék meg a négy millió dinár bért a kaszárnyák és a gyakorlóterek használatáért, mert különben pórt indít a katonai kincstár ellen. Ugyancsak elutasítják a katonai parancsnokságok azt a kérését, hogy a város katonai térképét eredetiben kiadják, hanem felhívják a katonai hatóságokat, hogy azt másoltassák le.

Törvényes alap híján elutasítják a gö-

rögkeleti pravoszláv egyházközség kérelmét, amelyben a városi pótdadó alól való mentesítést kéri, továbbá, hogy a hitközség tulajdonát képező iskolák használatáért a város bért fizessen.

Dr. Alföldi Árpád volt helyettes polgármester és tizenegy társa, akik annak idején esküt nem tettek, kéri, hogy a város szolgálatában eltöltött szolgálati éveik után nyugdíjat állapítsanak meg. Dr. Ceizel Lajos pártoló felszólalása után a közgyűlés úgy határoz, hogy bevárja ebben az ügyben az érdekeltek által beadott felelkezés elbírálását.

Több kulturális és jótékonyági egyesület részére segélyt szavaztak meg, többek között a szombori magyar iparodárdának négyezer dinárt, továbbá a hősök temető céljaira tizenötezer dinárt. Gyakovics Vojin nyugdíjazása fölötti szavazást ejtették meg ezután. A rádiókások közül többen kint voltak a folyosón, úgyhogy az ellenzék leszavazta a tanács javaslatát. Makszimovics polgármester erre újabb szavazást rendelt el azzal, hogy a szavazatok nem tudták pontosan megállapítani, mire az ellenzék nagy zajjal kivonult a teremből. Néhány nyugdíjazási ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

Ötévi fegyházra ítélték a szubotica villanytelep betörőjét Gyilkossági kísérlet címén új eljárást indítanak a betörő ellen

A szubotica villanytelep igazgatójának lakásán és Gyurics István mérnök házában elkövetett rablás és betöréses lopás bűnyűjében szerdán folytatta a szuboticai törvényszéken Pavlovics István törvényszéki elnök büntetőtanácsa a kedden megkezdett főtárgyalást. A szerdai tárgyaláson olyan momentumok merültek fel, hogy bizonyosra vehető, hogy az ítélet után még újabb bűnpörök származnak az ügyből. Kiderült többek között, hogy a bűnpör vádlottja, Söregi István, amidőn Gyurics mérnök lakásából menekült, az őt üldöző rendőrré és egy hirtelen berre revolveréből kétszer rálőtt. Emiatt az ügyesség új vádat fog emelni.

A szerdai főtárgyaláson a bíróság folytatta a tanukihallgatásokat és elsőként Csupurdia Milán nyugalmazott rendőrfelügyelőt hallgatták ki tanuként, aki elmondta, hogy múlt év november hó 26-ikán ügyeletes volt a rendőrségen, amikor jelentették, hogy a Zmaj Jovin-uccában gyilkosság történt. Azonnal a helyszínre ment, ahol egy asszonyt talált kisgyerekekkel a karján. Megállapította, hogy a lakásba valaki az ablakon át belépett, a golyó a falba ment az ágy fölé, hol a kisgyermek aludt. A lövés vízszintes volt és a golyó körülbelül három

centiméterrel a gyerek feje felett ment a falba. Azonkívül megállapította, hogy az ablak előtt egy ékszerdoboz feküdt a földön. Intézkedett a nyomozás megindítása iránt.

Neoresics István rendőrbiztos volt a következő tanu. A nyomozás adatairól adott felvilágosítást.

Ezután a hű cseléd, Juhász Borbála tanukihallgatása következett. Elmondta, hogy tavaly márciusban ismerkedett meg a vádlottal, akivel szerelmi viszonya volt. Virág Lipótnál szolgált akkor a Jelačićseva-uccában.

Elnök: Említette maga a vádlott előtt, hogy Gyurics mérnök urnál szolgálatban volt?

— Igen, mondtam, hogy ott nagyon jó dolgom volt.

Elnök: Mondta maga a vádlottnak, hogy milyen a lakás beosztása?

— Igen, arról volt szó, hogy hogyan lehet bejutni. Megmondtam, hogy a kaputól egy ajtó vezet a folyosóra, onnan a hálószobába lehet jutni, ahol egy szekrény van. A nagyságom olyan bizalmas volt velem, hogy elöttem semmit sem rejtett el.

Elnök: Tudta maga, hogy hol tartják a házban a pénzt?

— Igen, tudtam. A hálószoba egyik szekrényében egy pléhdobozban.

— Megmondta maga a vádlottnak, hogy hol van ez a pléhdoboz?

— Igen.

— Tudta maga, hogy a házban revolver is van?

— Igen, de nem tudtam, hogy hol tartják. Amikor Söregi velem közölte, hogy szeretne »elátogatni« abba a lakásba, azt mondtam neki, hogy ne próbálja meg ott látogatást tenni, mert a gazda bátor ember és revolvere is van. De azonkívül megmondtam, hogy feladom a rendőrségnek. Erre Söregi azt mondta:

— Próbáld megtenni, akkor lerepül a fejed!

Elnök: Különös, hogy maga egész tervrajzot adott a vádlottnak a lakásról és megmondta, hogy hol tartják a pénzt.

— Nem tudtam, mit gondol Söregi.

— Ne tegye magát olyan naivnak.

Elmondotta ezután a tanu, hogy Virágóktól kilépett és felfogadták szakácsnének Gyuricsék, ahol már előbb szolgált. Ez már azután történt, amikor október 23-án Söregi István már egyszer betörést követett el Gyuricséknál és elvitt 1400 dinárt. A betörés utáni napon, hétfőn délelőtt találkozott Söregivel. — Ez alkalommal kérdezte tőlem — mondta a tanu — Söregi, hogy olvastam-e az újságot és nem olvastam-e valami betörésről. Azt mondtam: — semmit sem olvastam, de voltam Gyuricséknál és hallottam a betörésről. Megkérdeztem tőle, hogy ő volt-e ott, de Söregi ezt tagadta. A tanu azonban gyanította, hogy Söregi volt a betörő s meg is fenyegette, hogy feljeleníti.

Elnök: És miért nem tett maga jelentést a rendőrségnek, ha tudta, hogy ő volt.

Tanu: Mert fenyegetett, hogy leveszi a fejemet. És azt is mondta, hogy ha feljelenítem, akkor azt fogja mondani, hogy »én adtam le az alapot«.

Elnök: Miféle alapot?

Tanu: A lakás tervrajzát.

Elnök: Maga is hibás. Ő beismerte magának, hogy ő tört be Gyuricséknál és ezek után maga beállt oda szolgálonak és nem szölt semmit. Ugyancsak jó szolgálot kaptak Gyuricsék.

Megkérdezte az elnök ezután a tanutól, hogy a hétfői találkozás után hánnyadik napra állott be szolgálonak Gyuricsékhoz?

— Harmadnapra — felelte a tanu.

Elnök: Mondta magának az asszonynak, hogy miért bocsájtotta el a régi cselédet?

— Igen, azt mondtam, hogy azért, mert gyanúja van rá a betörés miatt.

Elnök: Maga tudta ki volt a betörő és mégis engedte, hogy mást gyanúsítsanak és nem mondta meg, ki követte el a betörést.

Tanu (hallgat, majd halk hangon mondja): Hibáztam.

Elnök: A vádlott úgy adta elő tegnap a dolgot, hogy magával összebeszélte és

Egy kritikus albumából

Irta: Baedeker

Némely író azért nem tud népszerűvé lenni, mert nem ír elég jól, egy másik pedig azért, mert nem ír elég rosszul.

Senkise oly mértékben őszinte és senki se annyira hazug mint az író.

A mestersége hozza magával, hogy bátran mondhat ki oly dolgokat, amelyeket más emberfia kénytelen elhallgatni s a foglalkozása csábítja arra is, hogy — hatás, jóhangzás vagy egyéb tekintetek kedvéért — akkorákat füllentsen, amelyek csak elbir a papíros, amely pedig, főleg a nyomtatott, ugyancsak őrfásiakat bír el. (Innen a közmondás: hazudik, mint ha nyomtatva volna. Eredetiben: *er lügt wie gedruckt.*)

Am azért épp oly kevésbé őszinte és csak oly határig hazug, mint bármely más emberfia. Csak a tehetsége nagyobb az igazmondásra is, a hazugságra is mint a nemirónak, akinek kisebb a felelősségérzete, semhogy ok nélkül is el ne térjen-tévedjen az igazságtól és sokkal kevesebb a fantáziája, semhogy formásan tudna hazudni. Rousseau, aki a végletekig, az öngyalázásig, lelke leglelkének a prostituálásáig volt őszinte (a Vallomásai bizonyítják) és az a másik író, aki sportszerűleg üzi a Münchhauseniáit, csak egy árnyalattal igazabb, illetőleg csak egy hajszálnyival hazugabb mint többi kollégáik.

Az igazi művész, ha vesszük, filozófus is, akinek műveiben a kor eszméi szép formában, könyvnel, írásnál szebb köntösben jelentkeznek. Raffael a *Disputa*-ban s az *Athéni Iskola*-ban nem kevésbé

bölcsész mint amennyire művész a *Madonna*-képeiben.

Érdekes volna tudni, és én gyakran gondolkodtam fölötte, hogy ki volt az a művész, aki a legtöbb gyönyörűséget szerezte az embertársainak? A kérdésre bajos valamely névvel is teljes határozottsággal felelni, mégis azt hiszem, alighanem Raffael volt az. S ha esetleg tévedek abban, hogy ő nyújtott legtöbb élvezetet az emberi nemnek, egész biztonsággal merem állítani, hogy ez az isteni művész volt az, aki a legtöbb embert gyönyörködtette.

A szónok közelebb áll a nőhöz meg a színészhez, mint az író. Innen a nagyobb hatása. Ha az író ütközik ki belőle, az nincsen előnyére.

Szokratesz mondta egy homályos értelmű könyvről, amelyről a véleményét kérdezték:

— Amint megértettem belőle, azt mind szépnek és jónak találtam s így azt következtettem belőle, hogy az is szép és jó benne, amit a tartalmából nem sikerült megértenem.

Szeretném rájuk olvasni e sorokat azokra a furcsa kritikusokra, akik Ady Endre verseit épp ellenkező okoskodással próbálják elítélni. Mivelhogy, amit nem értenek belőlük, nem tartják szépnek, még azokat a költeményeit se ismerik el értékeseknek, amelyeknek a megértéséig föl tudták magukat küzdeni.

Minden jobbfejta olvasónak az az ambíciója, hogy mentül kevésbé tartozzon az u. n. olvasóközönséghez s minél közelebb jusson (vagy emelkedjen) az író-

hoz. Ha az olvasó nagyon intelligens s az író nem különösen az, akkor ez könnyen megy, máskülönben persze igen nehezen.

Mentül divatosabb valami, annál bizonyosabb, hogy teljesen ki fog menni a divatból.

Sohase irigyeltem az u. n. divatos írókat. Nincs jövőjük.

Vannak írók, akik olvasóknak se válnak be és ismernek olyan olvasókat, akikben valódi író veszett el.

Egy íróársamtól hallottam egyszer:

— Rendkívül boldog vagyok, amikor írok. Minden mondatnál érzem az alkotás örömetét s ha dolgozok, nem cserélnék a leggazdagabb emberrel s nem kíváncsokom a leghatalmasabb ur helyébe. De amikor elolvasom, amit oly boldogan »alkottam«, akkor boldogtalannak érzem magam s kétségbeesek, hogy hogyan tudtam olyan szamárságot összefirkálni?

Könyvekből is megismerhetjük az életet, de csak úgy, ha a legjobbakat olvasunk, azokat, amelyek azt valóságosan festik. S még ez az ismeret is halavány s hiányos lesz. Olyan mint egy képmásolat, amely másolatról készül.

Ha bizonyos irodalmat olvasunk s egy némely színházban megfordulunk, azt kell hinnünk, hogy az u. n. jótársaságban csak kétféle férfi van: olyan, aki szarvakat rak és olyan, aki szarvakat visel. Ezekben a regényekben s ezekben a színművekben mindenki azzal a rendeltetéssel szerepel, hogy lóvá legyen maga vagy lóvá tegye valamelyik felebarátját. Ez a

léha irodalom s ez a játékos színház nem ismer egyetlen szép házasságot, egyetlen férjet, aki nem nevétséges és egyetlen legényembert, aki nem szédítő Don Juan. S e moralitásokat olyanok is olvassák és megnézik, akik könnyen rájuk cáfolhatnának, mert a feleségükkel, akit nem csábított el tőlük senki, igen jól élnek. De nem teszik — gyönyörködnek a más baján s örömmel állapítják meg magukban, hogy ők... kivételek. E jó sorsukat nem érdemlik meg, ha ilyen az izlésük.

Az élethen oly dolgok történnek, amelyek az irodalomban lehetetlenek, s az irodalomban meg olyanok, amelyek a való életben elképzelhetetlenek. Csak nagy írók és kiváló életművészek tudják elfogadhatókká tenni az ily történéseket.

Az öreg íróknak az a sorsuk, ami a vénasszonyoké, — nem kellene senkinek.

Az írók és művészek sokat vesztenek, ha közelről szemléljük őket s az embert nézzük bennük. Kevés művész van, aki embernek is oly kiváló mint művészeknek, Eddig csak Goethe-ről és Liszt-ről állították ezt határozottan. S még ők is!... Ki tudja? Hiszen olyan nagy művészek voltak!

Ha az olvasó nem érti meg az író, annak sokszor nem az olvasó az oka, de nem is az író. — hanem egyszerűen az a körülmény, hogy az olvasó nem azt a könyvet olvassa, amelyet az ő számára írtak, hanem valami egyebet.

teryszerűen történt Gyuricsék megrablása. Azt mondta, hogy maga mondta neki, hogy jó volna meglőni Gyuricsékat. Ők majd a mostani cselédjüket fogják gyanúsítani és én megkaphatom majd a helyet.

Tanu: Nem beszélünk össze.

Elnök: De maga tudta, hogy ő tört be és egy hü cselédnek meg kellett volna mondani.

Ezzel hibáztam — ismétli a tanu.

Elnök: Mikor történt a másik betörés?

Tanu: Egy hónapra rá. Időközben nem találkoztam Söregivel, csak karácsony másodnapján. Én délután a Városi Moziban voltam a négy és hat óra közötti előadáson. Amikor kimentem, a Zmaj Jovin uccán találkoztam Söregivel, aki egy barátjával ment az ucca túlsó oldalán. Amikor meglátott, két ujját a szája elé tette és ráncszett.

Elnök: Ezt említette tegnap a vádlott is. Azt mondta, hogy csókot dobott magának.

Tanu: Én úgy értettem ezt, hogy hallgassak.

Elnök: Hogy történt a második betörés?

A gyilkossági kísérlet

Tanu: A nagyságos asszony színházban volt. Én otthon maradtam a mérnök ur hat éves Sztipo nevű fiacskáival. Este a hálószobába mentem a gyerekekkel, akit lefektettem az ágyba és én az ágy lábánál olvastam. Tíz óra után a gyerek elaludt. Ekkor valami zörgést hallottam a folyosón. Féloldalt az ágyra dőlve voltam, a zajra felemeltem fejemet, hogy megvizsgáljam, mi okozza a zörgést. Az ajtó üvegablakánál megpillantottam egy alakot és ráismertem, hogy ez Söregi. Söregi elugrott az ajtó üvegablakától és a folyosón az ablakhoz ment. Ekkor két egymásután következő lövést hallottam, egy golyó berepült az ablakon át a szobába és az ágy fölött a falba ment. Erre a hálószobából kifutottam a konyhába. Amikor már nem hallottam zajt, kimentem a folyosóra és azt kiáltottam:

— Pista, átadják a rendőrségnek.

A folyosóról az udvarba mentem és rendőrt kiáltottam. A kapu be volt zárva. Az udvarban lakik egy Rélics József nevű öregember, azt felkötöttem. Neki volt kapukulcsa és vele együtt mentem a Kralj Alekszandar-utcai rendőrszemhez, aki a Nacional-szálloda előtt állt. Ugy szálladtam el mezitláb, egyszerű szoknyában, hajadonfővel, azt hitték, holond vagyok. A rendőr eljött velünk haza és minthogy a lakásban újból zörgést hallottam, azt mondtam a rendőrnek, hogy még mindig itt van a betörő, aki abban a percben ugrott ki az ablakon és elfutott.

Elnök: Maga az előbb azt mondta, hogy a folyosón kiáltotta: Pista átadják a rendőrségnek. Maga tehát tudta, ki volt a betörő. Megmondta ezt a rendőrnek?

Tanu: Nem, nem mertem megmondani, mert féltem tőle. Csak később tudtam meg, hogy azt kellett volna tennem, hogy feljelentsem.

Valaki ezt megmondta nekem!

Elnök: Ki?

Tanu: Mikor gyóntam.

Elnök: A második betörés után meddig volt Gyuricséknál szolgálatban?

— Még egy hónapig. Mikor Söregi a villanytelapi betörés után elfogták, akkor értem is jöttek a detektívek. Két napig voltam bezárva.

Az ezután következő szembesítésnél megkérdi az elnök a vádlottat, hogy mit szól a tanu vallomáshoz?

Vádlott: Ez egy jól kitalált mese.

Elnök: A tanu azt mondta, hogy maga kétszer belélt az ablakon.

Vádlott: Olyan művész nem vagyok, hogy egy ablakon át egymás után kétszer be tudjak lépni.

Nagy Don Juan a betörő

Ezután Hampelics Mariskát hallgatták ki tanuként.

— A vádlott udvarolt nekem egy évig — mondotta a tanu.

Elnök: Volt viszonya vele.

Tanu: Volt mindenféle. Erős Emánuelnál szolgáltam, amikor egy revolvert találtam a lakásban. Ezt Söregi elvitte és mivel nagyon rosszlás volt, azt mondta, majd ő kipucolja. Azután összevesztünk.

Elnök: Miért?

Tanu: Azért, mert ő máshoz is járt, én pedig nagyon szerettem őt és még most is szeretem. Feltételesen azért vesztünk össze. Szilveszter estéjén én a Kis-Bárányban voltam háiban. Ő kihívott és sajnálkozott, hogy nem jöhet a háiba, mert részeg. Csakúgyvan részeg is volt. Hogy később mi történt, azt nem tudom.

Bugacska Ljubomir rendőr tanu azt vallotta, hogy őrségen volt a Nacional-

szálloda előtt, amikor egy leány szaladt feléje és azt mondta, azonnal löjjelek, mert rablás történt. Elmentem a Gyuricsék lakására és ott láttam, hogy egy ember kiugrik az ablakon és elfut. Én és egy fiatalember utánatartottunk, ekkor a menekülő megfordult és kétszer felénk löött.

A bizonyítási eljárás ezzel véget ért és elhangzottak a perbeszéddek.

Az ítélet

Radoszavljevics Szlavkó államügyész bizonyítva látja a vádat és bejelenti, hogy az elhangzott tanuvallomások alapján pódólag újabb bűnvizsgálatot fog indítványozni gyilkossági kísérlet miatt, mert a vádlott a rendőrré és egy fiatalemberre rálőtt. Kéri a bíróságot, hogy a vádlottat mondják ki bűnösnek mindazokban a bűncselekményekben, amelyek a vádiratban fel vannak sorolva. Pakaski Brankó ügyvéd védőbeszédében utalt a vádlott beismerésére és kéri a bíróságot az enyhítő körülmények figyelembe vételére.

A bíróság ezután meghozta az ítéletet, amelyben bűnösnek mondotta ki a vádlottat rablás és betöréses lopás büntetésben és elítélte öt évi fegyházra.

Csak a munkáskamara közvetíthet munkásokat Németországba

Megirtuk, hogy a német munkáscentrale és a szociálpolitikai minisztérium között megegyezés jött létre jugoszláv földmunkások németországi elhelyezéséről. A szociálpolitikai minisztérium szerve a vajdasági munkáskamara, amely a konvenciót végrehajtja, a munkásság tájékoztatására a következőket közli:

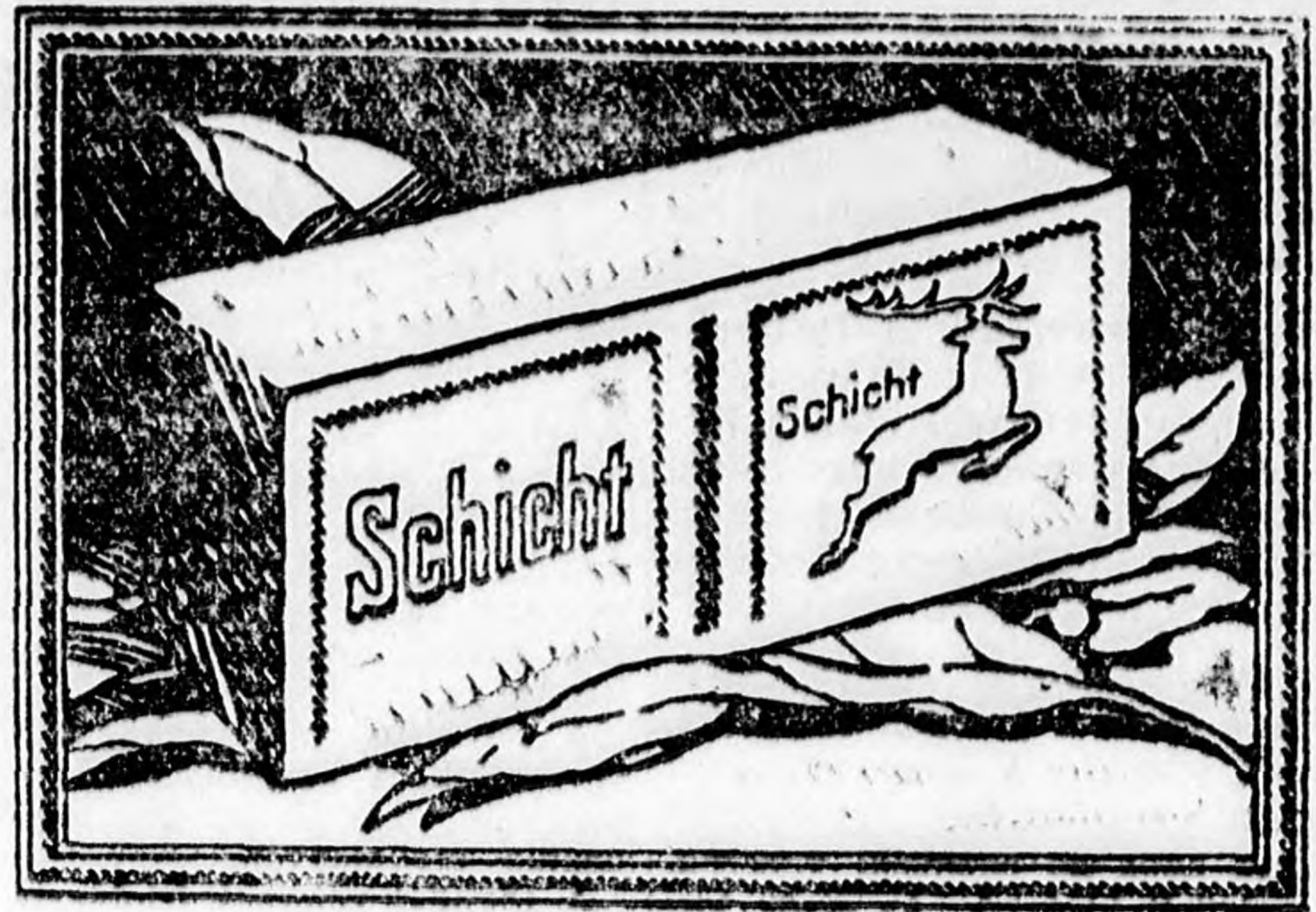
Németország mindössze néhány száz munkást keres Jugoszláviában. Ez a szám nem haladja túl az ezret. A szociálpolitikai minisztérium ezt a számot az egész ország területére felosztotta és mindenek előtt a passzív vidékek éhező munkásait veszik figyelembe az elhelyezésnél, hogy ezáltal is könnyítsenek a Bosznia-hercegovinai éhínségen. A szerződés után elsősorban német és magyar mezőgazdasági munkások jönnek figyelembe, miután az agrárreformnál a nemzetiségi kisebbségeket mellőzték és így gazdaságilag rossz helyzetben vannak. A munkáskamara arra fog törekedni, hogy minden vajdasági községből néhány munkás foglalkozáshoz jusson.

A vajdasági munkáskamara nyomatékosan figyelmezteti a munkásokat, hogy a Németországba kiküldendő munkásokat hízárólag a vajdasági munkáskamara fogja toborozni és az ő útjkon fognak Németországba kijutni anélkül, hogy ebbe a munkába bármilyen ügyenőség bekapcsolódhatna. A kamara felszólítja a munkásokat, hogy azokat, akik ilyen toborzással foglalkoznak, jelentésük fel az illetékes hatóságnál.

A bíróság felmentette a „ko uti isten“-t

Szomborból jelentik: A szombori törvényszék dr. Masirevics Brankó tanácsa szerdán tárgyalta Milatovics Rada mentenegrói illetőségű, volt koluti aljegyző bűnyűjét, akit az ügyészség hivatalos hatalommal való visszaéléssel, zsarolás büntetével és idegen vagyron rongálásának vétségével vádolt. A vádirat szerint Milatovics 1923. december 17-ikén Öfelsége születésnapján itt-as állapotban éjszaka 11 óra körül beállított Schmidt Konrad koluti vasúti vendéglás korcsmájába, ott bort rendelt, majd a vendéglóstól 200 dinárt kért kölcsön és amikor az a pénzt átadta, Milatovics odadobta tárcáját és felhívta, hogy abból zálogul két dollárt vegyen ki. Miután a korcsmáros nem akarta kivenni a dollárokat, szóváltás támadt köztük, melynek folyamán az aljegyző arculütötte Schmidtet, aki erre a korcsmában levő Titi Mihály gazda segítségével láposan összeverte a garázdálkodó aljegyzőt. Milatovics ezután hazament, rendőrfegyvert és kardot vevé magához, felére katonai ruhásmaszkot téve visszament két rendőr kíséretében a korcsmába és ott karddal az összes ablakokat és a sötétben levő üvegeket összezúzta, míg a két rendőr meg nem fékezte a dühöngő aljegyzőt.

A szerdai tárgyaláson Milatovics azal védekezett, hogy erősen ittas állapotban akart elégtételt venni azért,

Mintaképe minden szappannak

a Schicht - Szarvas - szappan.

Évtizedek óta igyekeznek az összes szappangyártók a Schichtszappan jóságát utolérni.

Dicsérni akarja egy szappangyártó vagy kereskedő a maga szappanját különösen, akkor azzal jelöli meg, hogy „olyan jó mint a valódi Schichtszappan“. Amire Önnek szüksége van, az nem az olyan jó mint, hanem Önnek a legjobb kell:

Schicht-szappan

amely csakis a

szarvas-jeggyel valódi.

mert véresre verték. A rendőroket nem ő hívta magával, hanem felesége küldte utána, hogy vigyék háza.

A kihallgatott tanu igazolták, hogy a vádlott részeg volt. A károsult Schmidt előadta, hogy Milatovics istennek mondta magát, amikor mindent összesztört. Egyben kijelentette a károsult, hogy nem kívánja a vádlott megbüntetését, csupán az okozott 1600 dinár kár megfizetését kérte. Dr. Parkovics István ügyész kijelentette, hogy a zsarolás és hivatalos hatalommal való visszaadás büntetésének vádiát átminősíti vétségé és ez alapon kérte a vádlott megbüntetését. Dr. Krecsarevics Sándor védőbeszédére a bíróság rövid tanácskozás után a vádlott felmentette.

Éjszakai szálláskeresők megfojtottak egy kulai pékmestert és feleségét

Noviszadról jelentik. Kulán berzalmas kettős gyilkosságot fedeztek fel szerdán reggel. Amikor Ugróci Mihály pékmesterhez kenyeret vittek sütni, a műhely ajtaját tárva nyitva találták és benn megdöbbenve látták, hogy Ugróci Mihály és felesége a földön fekszenek mozdulatlanul, mindkettőjük nyakán vastag kötélhurok van. Ertesítették a csendőrséget és orvost hívtak, aki megállapította, hogy nem öngyilkosság történt, hanem a házaspárt erőszakosan megfojtották, amiről a nyakukon látható fojtogatási nyomok is tanuskodnak.

Valószínű, hogy a köteleket a gyilkos utólag tette az áldozatok nyakára, azt a látszatot akarva kelteni, mintha öngyilkosság történt volna.

A csendőrség a házbellektől megtudta, hogy kedden este hét óra tájban a pékmester házába két idegen tért be, akik szállást kértek és ott is maradtak. Reggelre azonban a két idegének nyoma veszett s valószínű, hogy ők gyilkolták meg a házaspárt. A személyleírás alapján a csendőrség nyomozást indított a két ismeretlen után a nyomozás azonban eddig nem hozott eredményt.

Gondnokság alá helyezik Vilmos excsászár hugát

Berlinből jelentik: Vilmos excsászár hugának, Viktoria schauburg-lippe hercegnőnek kései házassága máris súlyos következményekkel jár, mert egyre több a valószínűsége annak, hogy fiatal férje a hercegnő örösi vagyonát elpredálja. Zubkov Sándor egyrészt kedvtelésre költ örösi összegeket, amelyeket eldörböl, másrészt orosz emigránsok begratiák mindenféle kalandos vállalkozásokba és ezek is sok pénzt emésztnek fel. A schauburg-lippe hercegi családól Viktoria hercegnőnek havi ötvenezer márka az apánázsa és mégis állandó pénzhíánnyal küzd és egyre több váltó kerül torga-

lomba, amelyen a hercegnő vagy mint eladódó vagy mint kezes szerepel. Amikor Zubkovék legutóbb Bonnból átköltöztek Berlinbe, az ut költségeit is váltóra vették fel.

A schauburg-lippe hercegi család ezért azt tervezi, hogy Viktoria hercegnő előzetes beegyezősével vagyonnekelőt rendel ki melléje és ebből a célból már meg is indították a tárgyalásokat egy berlini ügyvéddel. Ha azonban erre Viktoria hercegnő nem hajlandó, akkor a hercegi család hatóság beavatkozástól sem riad vissza és pazarlás címén a hercegnő gondnokság alá helyezését fogja kérni.

HIREK

— **Időjárás.** A Meteorológiai Intézet Jelenti: Lényeges változás az időjárásban nem várható. Később növekedő felhőzettel enyhülés valószínű.

— **Jegyzői kinevezések a Dé'bánátban.** Pancsevórol jelentik: Rajics Szvetisláv beogradi tartományi főispán Birács Danilót Banatszki-Bresztovávra Gyurkovic Eugént Omolicára jegyzőkné, Kudrin Szvetozárt pedig Dolovára segédjegyzőnek nevezte ki.

— **Az orosz ellenzéki vezérek viselkedését kéri a kommunistapártba.** Moszkvából jelentik: A kommunistapárt központi pártvezetőségénél egymásután jelentkeznek azok az ellenzéki vezérek, akiket a pártból kizártak. Az elsők között Zinovjev és Kamenev, akik kérést intéztek a központi pártvezetőséghez, hogy vegyék fel őket ismét a párt kebelébe, mert nézeteiket megváltoztatták. Most hasonló kérelem érkezett Pjatakovtól, akiről annakidején Lenin azt mondta, hogy a kommunistapárt legtehetségesebb embere. Pjatakov is javulást ígér, kijelenti, hogy megtagadja ellenzéki elvét és kéri, hogy vegyék vissza újra a pártba.

— **A becskeréki rendőrfőkapitány pört indít dr. Ankics Bózsa ellen.** Becskerekéről jelentik: Dr. Dimitrijevic Tihomir becskeréki rendőrfőkapitány felhatalmazást kért a tartományi főispántól, hogy a szerb büntető törvénykönyv 104. paragrafus alapján büntető feljelentést tehessen dr. Ankics Bózsa ellen, aki egy választói gyűlésen sértő kijelentéseket tett a főkapitányra.

— **Halálozás.** Pirnitzer Vilmos szuboticaí női divatszalon tulajdonos szerdán hajnalban hetvenhárom éves korában hosszú betegség után meghalt. Az elhunyt régi, tekintélyes tagja volt a szuboticaí iparostársadalomnak és vezető szerepet játszott az ipartestületi életben, ahol intelligenciájával és agilitásával közbecsület és népszerűség szerzett. A megnyerő modoru nobilis és jószágos öreg urat általános szeretet vette körül és halála városszerte mély részvétet kellett. A megboldogultban dr. Pirnitzer Mihály ügyvéd édesapját, Bródy Mihályt, a Bácsmegeyi Napló szerkesztője apósát gyászolja. Temetése március 1-én, csütörtökön délután fél háromkor lesz a Dobanovacska-ucca 5. számú gyászszobában.

— **Noviszadon leégett a Standard Oil Compagne egyik raktára.** Szerdán reggel tűz ütött ki a Standard Oil Compagne noviszadi telepén. A tűz az olajraktárak közvetlen szomszédságában levő műhelyben keletkezett, melyet teljesen elhamvasztott. A tüzet a pirosi kapunál szolgálatot teljesítő rendőr jelentette a tűzörségnek, ahonnan Polit György parancsnok vezetésével az egész tűzörség kivonult. Közben odaérkezett a repülőtéren katonai tűzörség is és a városi tűzoltósággal együtt hozzá látott a tűz eloltásához. Két órai megfeszített munkával sikerült a tüzet lokalizálni. Amint a bizottság megállapította, a tűz a műhelyben elhelyezett kályhától keletkezett. A nagy szél folytán a szikrák lángot vetettek és hamarosan az egész tetőzet lángban állott. Szerencse, hogy a szél az olajraktárakkal ellenkező irányban fújt és így a szikrák nem érték el a raktárakat, amelyekben hatvan vagon olaj van elhelyezve. A kár meghaladja a hatvanezer dinárt.

— **Nádossy Elek lesz a szigetvári kerület képviselője.** Budapestről jelentik: A Barla-Szabó József lemondásával megüresedett szigetvári kerületben szerdán folyt le a választás. A nagy kiterjedésű szavazó-kerületben a késő esti órákig nem fejezték be a szavazatok összeszámolását, de kétségtelen, hogy Nádossy Elek, Nádossy volt országos főkapitány öccse, aki fajvédő-kormányparti programmal lépett fel, igen nagy többséggel vezet, úgy hogy megválasztása bizonyosnak látszik, vagy esetleg pótválasztásra került a sor közte és Nicovic Vasul ugyancsak egységspárti jelölt között.

Szenta közgyűlése két szavazattöbbséggel Gyorgyevics Szlobodánt választotta meg a város polgármesterévé

Az ellenzék megfélebbezi a választást

Szentáról jelentik: Szerdán délelőtt kilenc órakor nyitotta meg dr. Zubkovic Pavle, a tartomány jogügyi referense a város tisztiváltó rendkívüli közgyűlését. A közgyűlésen kivétel nélkül minden képviselő megjelent. A betegágyából felkelt Sztrilich Béla országgyűlési képviselő is, akit az elnök szíves szavakkal üdvözölt. Sztrilich szerdán először jelent meg a közgyűlésen, letette az esküt.

A karzatok már félkilencor zsúfoltak voltak. A közgyűlési terem előtt is százával várták az érdeklődők a választás eredményét.

A jogügyi referens felolvasta a választást elrendelő belügyminiszteri rendeletet és kijelentette, hogy a képviselő-testület tagjain kívül még nyolc állásában megerősített tisztviselő is részt vesz a szavazásban. Minthogy pedig harmincnál több képviselő titkos szavazást kért, elrendelte a titkos szavazást. Felolvasta a jelöltek neveit, valamint a pályázatukat visszavonó írásbeli beadványokat, dr. Ludaics Milost, Uvalics Vladimirt és Nésics Izidort szavazatszedő bizottsági tagoknak nevezi ki és elrendeli a szavazást. Először szavaznak a demokraták, élükön Kerepessy Vincével, majd a magyar párt, a radikális párt és végül a munkáspárti képviselők.

Mind a nyolcvan képviselő és hét tisztviselő leszavazott, egyedül dr. Borgyoski Milivoj főorvos nem jelent meg a közgyűlésen. Két jelölt küzdött a polgármesteri állásért. Cetina Zsárkó polgármester és Gyorgyevics Szlobodán palánkai főszolgabíró.

Gyorgyevicsre negyvennégy, Cetindra negyvenkét szavazatot esett, egy szava-

zolat üresen maradt és így két szavazattöbbséggel Gyorgyevics lett a város polgármestere.

Ezután a főjegyző választására került a sor. Többen pályáztak, de csak két jelölt, Zayivics Koszta főjegyző és dr. Erdélyi István árvaszéki ülnök kapott szavazatot. Dr. Erdélyi negyvenöt, Zayivics negyven szavazatot, így dr. Erdélyi lett a főjegyző.

Adóügyi tanácsnokká választották dr. Felsőhegyi András ügyvédielőt negyvenhat szavazattal. Kaurics Alekszandar harminchat szavazatot kapott.

A szavazás csendben folyt. A főjegyző-választás alkalmával dr. Vuics Szvetozár az ellenzéki padsorokból tiltakozott az ellen, hogy a tisztviselők is szavaznak és bejelenti dr. Zagorica Iván főjegyzővel együtt, hogy megfélebbezik emiatt a választást. Az elnök kijelenti, felebbezés beadására megvan a joguk, de szavazás közben nem engedhet meg a beszédet.

Egy órakor berekeszti a gyűlést és folytatását délután három órára halasztja.

Főügyvésszé választották dr. Ludaics Milost, főszámvevő: Kirjakovics Branisláv, árvaszéki ülnök: dr. Csetle János, városi építész: Szabó Mátvás, kórházi gondnok: Jakovljevic Zsvikó, halottkém: dr. Prekajszi Dejan, községi tisztiorvos dr. Szegedi Imre, első alkapitány Vukov Gliso, második alkapitány Máties Vojin, házipénztári ellenőr Grsics Szávó lett.

Ezután a kisebb állásokat töltötték be. Minden szavazás meglehetősen izgalmas volt, alig néhány szavazattöbbség döntötte el, hogy kivel töltik be az állást.

— **Cseremov-pár Becskerekon.** Becskerekéről jelentik: A becskeréki törvényszék érdekes felebbezési ügyben hozott ítéletet. Cseremov István dr. orvos, aki 1926-ban a becskeréki kórházban folytatott kórházi gyakorlatot, gyanúval és a betegekkel szemben, hogy dr. Matics Misa akkori kórházigazgató fejelemi büntetésből megvonta tőle a kórházi kószot. Cseremov emiatt nekítámadt dr. Maticsnak, akit súlyosan megsértett. A volt kórházigazgató pört indított ellen, akit a járásbíróság becsületsértésért három napi fogházra és kétszáz dinár pénzbüntetésre ítélte. Felebbezés folytán a törvényszék elé került az ügy, amely megsemmisítette a járásbíróság ítéletét és megállapította, hogy a sértés Maticsot hivatalos működésben érte. Az iratokat a bíróság átteszi az ügyészséghez, hogy az a szerb büntető törvénykönyv alapján hivatalból indítsa meg az eljárást Cseremov ellen.

— **Állami állatorvosi kinevezés.** Szomborhól jelentik: Ófélése a király Szöke József szombori kerületi állatorvost állami állatorvossá nevezte ki.

— **Véres családi dráma Gyurgyevón.** Gyurgyevórol jelentik: Budinszki Mita gyurgyevói lakos feleségétől hosszabb idő óta különváltan élt. Két héttel ez előtt az asszony viszatért hozzá, de az egyenlenségek a házastársak között ismét kiújultak. Kedden éjszaka Budinszki összeszólalkozott feleségével, akit a veszekedés hevében többször hasbaszurt. Budinszkinét beszállították a noviszadi kórházba, ahol haldoklik, a szurkáló férj ellen pedig megindult az eljárás.

— **Már megint a kölnivíz.** A Bácsmegeyi Napló február 17-iki számában »Megint a kölnivíz« című hírre vonatkozólag a következő nyilatkozatot közlését kéri: »A Johann Maria Farina név használata senkinek privilegiuma nem lehet, hanem kizárólag a hozzáfűzött kísérő szöveg, mint pl. »gegenüber dem Marienplatz«, vagy »Gegenüber dem Jülichplatz« stb. Ma Kölnben magában 18 törvényesen bejegyzett cég gyárt Johann Maria Farina kezdetű cég alatt kölnivizet. Én az én márkámat »Gegenüber dem Marienplatz« kísérő szöveggel Jugoszláviában az országos szabadalmi hivatalnál bejelentettem, még mielőtt bármelyik kölni gyár országunkban hasonló bejelentést tett volna. Ez az első

Johann Maria Farina-pör, amelynek kimenetele elé nyugodtan nézünk. A cikkben említett Johann Maria Farina-pör a következőkben áll: »A kölni Johann Maria Farina Jülichplatz Nr. 4.« a legutóbbi időig sem védelmet, sem gyártási és terjesztési concessiót a jugoszláv szabadalmi hivataltól nem kért. Johann Maria Farina címkeket belföldi nyomdavidálatok állítottak elő és azok nyilvános forgalom tárgyát képezték. Én is bírói árverésen vettem ilyen címkeket. A Johann Maria Farina »Jülichplatz 4.« cég most országunkban is árusítani kívánja gyártmányait és így látszik olcsó reklámként akarja az ellenünk teljesen alaptalanul megindított hájszát felhasználni másrészt meg holmi alaptöket szeretne rajtunk beszédni. Igyekezték azonban meddő maradt, mert bíróságaink nem adtak helyt a cég kérelmének. Ennek a pernek kimenetelét is nyugodtan várjuk be, tény azonban, hogy a konkurrenciának ez a módja még ilyen cégtől is csunya. A per befejezése után felelősségre vonjuk majd a feljelentő céget hatóság előtt rágalmozás és hitelrontás miatt. Teljes tisztelettel Lukics M. Ljubomir gyáros.

— **Ujabb öt évi fogházra ítélték Pécselt Magyar József volt szuboticaí hírlapíró.** Pécsről jelentik: A pécsi ítéltábla kedden tárgyalta Magyar József volt szuboticaí újságíró és Pécs József vendéglős lázítási bűnperét, akik a múlt évben tértek haza Jugoszláviából az emigrációból és akiket néhány héttel ez előtt tízenkét évi fogházra ítélt a törvényszék a megszállás alatti magatartásuk miatt. A tábla a lázítási perben, amely ugyancsak egy megszállás alatti népgyűlés miatt indult meg a vádlottak ellen és amelyben a törvényszék elévülés címén felmentő ítéletet hozott, most Magyar Józsefet és Pécs Józsefet újabb öt-öt évi fogházra és tíz évi hivatalvesztésre ítélte.

— **Tárgyalások a noviszadi semmitőszéken.** Noviszadról jelentik: Janek Márton kulai gazdálkodó múlt év február hetedikén konyhakést döfött Fischer Károly földműves mellébe, aki nyomban meghalt. A szombori törvényszék május tizenegyedikén tízenkét évi fogházra ítélte. A büntetést a semmitőszék szerdán tíz évre szállította le. — Múlt év június tizenhetedikén a szuboticaí törvényszék nyolc napi fogházra és kétszáz dinár pénzbüntetésre ítélte dr. Jonjics Iván sztapári orvost, mert az 1926. június tizenharmadikán a Szuboticaí Glasznikban »A kórház magyarosítása és átkeresztelése« címmel cikket írt. A

tábla és a semmitőszék helybenhagyta az ítéletet. — Tasch János csurogi kereskedőnél 1925. június tizenegyedikén Gavrilovic Radivoj rendőrorvezető házkutatásokat tartott és ez alkalommal Tasch megsértette a rendőrorvezetőt, s ezért a noviszadi törvényszék egy hónapi és tízenöt napi fogházra ítélte. Az ítéletet a tábla és a semmitőszék is jóváhagyta. — Múlt évi február huszonhetedikén Radics Dragomir szimunfeldi vagyonos földbirtokos a vendéglőben veszekedés közben egy sörösüveggel fejbefűtötte Stratimirovic Sztevan, aki súlyos sérüléseket szenvedett. A paucsevói törvényszék három heti fogházra és 100 dinár pénzbüntetésre ítélte. A semmitőszék szerdán elvetette az elítelt semmisségi panaszát.

— **Előadás a Francia Klubban.** A szuboticaí Francia Klubban március 4-én, vasárnap délután négy órakor teadélután és intím koncertet rendez. A koncerten résztvesznek a klub iskolájának növendékei, akik »Rosalie« című szellemes szindarabot adják elő. Utána öt órakor tánc következik.

— **Felhívás a baranyai menekültekhez.** A baranyai menekültek gazdasági szervezetének szuboticaí csoportja március 4-én délelőtt fél tíz órakor fontos ügyben ülést tart.

— **Éteget ez a város.** Ilyen című cikkünkre, amely február 18-án jelent meg, Markovic Danilo dr., az állami ambulatórium igazgatója nyilatkozatot küldött be hozzánk, amelyben közli, hogy igaz ugyan, hogy az utóbbi időben emelkedett az ambulancián a nemi és bőrbetegségek száma, de ennek az oka nem a betegség katasztrófális terjedése, hanem az, hogy az ambulancia sikeres működésével megnyerte a betegek bizalmát. Az intézet fennállása óta 102 népszerű előadást tartott és az ingyenes gyógykezeléssel lehetővé tette mindenkinek, hogy betegségéből kigyógyuljon. Emiatt, valamint a gazdasági válság miatt emelkedett a betegek száma az intézetnél, ahol mindenki teljesen ingyenes kezelésben részesül. Markovic Danilo dr. ezután statisztikai adatokat sorol fel, amelyekből kétségtelenül megállapítható, hogy a megbetegedések száma nemcsak hogy nem terjed, hanem észrevehetően csökken. Öröndetes jelenség, hogy a betegek már nem szegénylik betegségüket és kuruzslókhoz sem járnak, hanem orvoshoz fordulnak. Ezért emelkedik az intézetnél is az orvosi vizsgálatok száma, amely a múlt évben elérte a napi ötvenhatot. 1921-ben 221 beteg volt és 2460 orvosi vizsgálat, míg a múlt évben 690 beteg és 16.974 vizsgálat. A nyilatkozatra meg kell jegyeznünk, hogy korábbi cikkünket nem kizárólag dr. Markovic Danilo igazgató-főorvos nyilatkozata alapján közöltük.

— **Református internátust építenek Pancsevón.** Pancsevórol jelentik: Az utóbbi években a Vajdaságból igen sok régi magyar nemzetiségű tisztviselőt és vasutast helyeztek el Szerbiába és különösen Szerbia déli részébe. Ezek között nagy számmal vannak reformátusok is. Minthogy Szerbiában nincsenek református egyházak, az ott élő reformátusok gyermekei egyáltalán nem részesülhetnek vallásoktatásban. A szülők ezért azzal a kéréssel fordultak Ágoston Sándor bácsfeketeci református lelkészhez, mint az egyházmegyei esperesi hivatal vezetőjéhez, hogy a református egyház létesítsen egy internátust, lehetőleg Beograd közelében. Ágoston esperes úgy találta, hogy a legalkalmasabb lenne ezt az internátust Pancsevón fölláttani. A pancsevói református egyháznak van ugyan szabad telke, de pénze nincsen, mivel pár év előtt a szaracsevói határban levő 58 hold földje agrárreform alá esett. Az esperesi hivatal úgy határozott, hogy felszólítja az ország összes református egyházait, hogy az internátus céljaira adakozzanak és e célra szolgáló adományait juttassák el vagy az esperesi hivatalba Ágoston Sándor lelkészhez Bácsfeketecésre, vagy pedig Vas Antal pancsevói református lelkészhez. A pancsevói reformátusok fel fogják kérni az esperesi hivalt, hogy keresse meg a külföldi hatalmas protestáns egyházakat, hogy támogassák a pancsevói internátus felépítésében részben adományokkal, részben pedig hosszabb lejáratu nagyobb kölcsönrel.

— Felmentettek haláltokozó súlyos testi sértés vádjá alól két szubotical munkást. Noviszadról jelentik: Jaramazovics Andrija szubotical földműves és Bacsics-Palkovics Béla szubotical nap-számos 1917. július 24-ikén Bikovón ösz-szevészték Rómics Antallal, akit Jaramazovics börtöl, Bacsics-Palkovics egy bajonettel megszúrta, úgy hogy Rómics sérüléseibe belehalt. A szubotical törvényszék múlt évi december 23-ikán mindkét vádlottat felmentette, mert a bűncselekmény elévült, miután öt év óta semmilyen intézkedést nem tettek. A noviszadi felelőbíró bíróság dr. Gyurgyev Bosko tanácsa szerdán tárgyalta a bűnügyet és miután dr. Nikolics Richárd főállamügyész az ügyesség felelőbészét visszavonta, az elsőfokú ítélet jogerőssé vált.

— Sz. Szigethy Vilmos előadása Becskerekben a »Régi Becskerek«-ről. Becskerekéről jelentik: A bánáti magyar köz-művelődési egyesület vasárnap délután öt órakor előadást rendez. Az előadás keretében Sz. Szigethy Vilmos, a kiváló magyar publicista, a Bácsme gyei Napló munkatársa »Régi Becskerek« címen tart előadást.

— Áthelyezés. Belacrkváról jelentik. Vukomanovics L. Borivoj belacrkvai állomásfőnököt Becskerekre helyezték át forgalmi főnöknek: belacrkvai állomásfőnöknek Rastovszki Bjekoslav szubotical vasutl főtisztviselőt nevezték ki.

Kitűnő szabás, kiváló anyag, mérsékelt árak: mindezt elérheti, ha ruháját Petrovics és Krausz noviszadi férfiszabó cégnél rendeli.

Ha én szeretek jól vigyázz! Az amerikai Carmen Városi Mozi

A sztaribecseji szerb iparos dalkör hangversenye. Sztaribecsejről jelentik: A sztaribecseji szerb iparos dalárda a napokban tartotta meg a »Central«-szálló színháztermében hangversenyét. Nagy számu szerb és magyar közönség vett részt az előadáson és ezt a nagy érdeklődést a dalárda szép és nívós programmal érdemelte ki. A dalárda vegyes ének-kara több hatásos énekszámot énekelt nagy sikerrel. Színre került Trifkovic »Francia-pórosz háború« című vígjátéka, amelyben Matyasev Bosko, Kovacev Sztana, Apityev Dari, Kurjakov Milán, Sztójcsics Zóra és Gagics Milán tündek ki.

— Országos vásárok a Vajdaságban. Velikibecskerekben március 2., 3. és 4-én, Csurogon március 4-én, Kátyon március 10-én és Sajkasszentivánon március hó 12-én tartják a tavaszi országos vásárt. A vásárookra vézmentes helyről állatok szabadon felhajthatók.

— Jegyző- és orvosválasztás Jabukán. Pancsevőről jelentik: Jabuka községben pályázat útján most került betöltésre a községi jegyzői, valamint orvosi állás. Jegyzőül három pályázó közül Fuchs Péter, orvossá pedig dr. Zsivojnovics Sztvozárt választották meg.

— Meghosszabbították a fővárosban és nagyobb városokban megüresedett tanítói állásokra hirdetett pályázatok határidejét. Beogradból jelentik. A közoktatásügyi miniszter újabb rendelete adott ki, amely szerint a tartományi székhelyeken, a fővárosban, valamint az ország nagyobb városában megüresedett tanítói állásokra hirdetett pályázatok határidefolyó évi március hó tizenötödikéig meghosszabbítja.

Egy modern bőrpoló

az, amelyben »eucrit« is van, az az anya, amely a bőr működését előmozdítja. Ezt az eucritet a NIVEA-CREME tartalmazza, amely tehát fessze-hasonlíthatatlanul gyógyítóan hat a repedéses és ráncos bőrre. Csak

NIVEA-CREME

— Szerencsétlenség egy vrsaci műkedvelő-előadáson. Vrsacról jelentik: Súlyos szerencsétlenség történt a vrsaci tanítóképző intézetben legutóbb rendezett műkedvelő-előadáson. Az iskola növendékei a »Granciesárok« című szindarabot mutatták be a Vöröskereszt javára. Előadás közben egy katonai lovassági fegyver véletlenül elsült és megsebesítette Milutinovics Mihály növendékot, akit súlyos sérüléseivel a kórházba szállították. A véletlen szerencsétlenség a közönség körében nagy pánikot keltett.

— Halálozás. Bikár Vladimir a szubotical munkásbiztosító pénztár titkára, a napokban 34 éves korában hirtelen elhunyt. A fiatal, szorgalmas és általánosan becsült tisztviselőt kedden temették el Szomborban.

Dolores del Rio Világhírű szerepében Városi Mozi

— A sztaribecseji sakk-klub házi versenye. Sztaribecsejről jelentik. A sztaribecseji sakk-klub a napokban fejezte be házi versenyt a város bajnokságáért. A verseny eredménye a következő: Schumacher D. 14 pont, Vágó I. 10, Németh L. 7½, Schmidt F. 7, Szvircevic 6½, Tyosics Zs. 4½, Jovics N. 4, Korhecz 2½. A II. osztályu verseny még befejezetlen, de az eddigi állás szerint Fazekas, Kovács és Luke-nics a komoly jelöltek.

— A becskeroki járásbírósi visszahelyezése lakásába a kilakoltatott gimnáziumi tanárt. Becskerekéről jelentik: A szociálpolitikai miniszterium intézkedésére a becskeroki rendőrség kilakoltatta dr. Gyermekov Dusán ügyvéd házából Pericsevics Mata gimnáziumi tanárt, akinek butorait az uccára hordták ki. A kilakoltatott tanár a járásbírósihoz fordult sommas visszahelyezési kérelmével. Klenovski Karlo vezető járásbíró kedden tárgyalta Pericsevics Mata kérelmét. Gyermekov Dusán dr. a kérelem elutasítását kérte és hivatkozott arra, hogy a kilakoltatást minden közigazgatási fórum jóváhagyta. A tárgyalás elhalasztását és az iratok beszerzését kérte. Klenovski járásbíró elhalasztotta a tárgyalást, utasította azonban Gyermekovot, hogy mindaddig köteles házban megtűnni Pericsevicset, míg az ügyben a bíróság jogerős ítélet nem hoz.

— Egy Amerikába vándorolt nagyváradi kereskedő másfélmillió lejt adományozott a nagyváradi zsidó kórháznak. Nagyváradról jelentik: A nagyváradi zsidó kórház vezetősége nemrégiben elhatározta, hogy a kórházat kibővíti. Gyűjtőakciót indítottak a polgárság körében és az összes gazdag nagyváradi családok tekintélyes összegekkel járultak hozzá az akcióhoz. A tervről értesült Herschkovics Albert dusszag nagyváradi szücsáruháztulajdonos is, aki valamikor Nagyváradról vándorolt ki Amerikába és másfélmillió lejes adománnyal járult hozzá az emberbaráti intézmény felépítésének költségeihez.

— Átadták az ügyészségnek a noviszadi sikkasztó postaelőőr. Noviszadról jelentik: A rendőrség bünyügyi osztálya befejezte a vizsgálatot Belajics Vladimir, a sikkasztással vádolt noviszadi postaelőőr ügyében és még Belajicsot csütörtökön átadják az ügyészségnek.

— Winterry Noviszadon. Az ismert grafológus és telepátha, Winterry, csütörtökön kezdi meg működését Noviszadon és Petra Zrinjskog u. 21. szám alatt fogadja a közönséget.

— Hármaskörök a demokrata unió jegyében. Zagrebből jelentik: A független demokrata »Rijec« a következő kis hírt közli: Slyivica likai faluban nemrég egy asszony hármaskört szült. Az éppen ekkor aktuális parasztdemokrata unió tiszteletére az asszony a három gyereket, mert mind a három fiú volt, a demokrácia vezéreiről Sztvozárnak, Sztjepánnak és Ljubomirnak keresztelte el. Az asszony meghalt, a gyermekek életben maradtak. Remélhetőleg ha felnőnek, a parasztdemokrata koalíció tagjai lesznek.

Városi Mozi Világsláger Ha én szeretek jól vigyázz!

— Vrsaci szélhámost tartóztatott le a szarajevói rendőrség. Vrsacról jelentik: A szarajevói rendőrség értesítette a vrsaci rendőrfőkapitányságot, hogy Szarajevóban letartóztatták Stefan Ferenc vrsaci származású fiatalembert, aki a szélhámosok egész sorozatát követte el. Letartóztatásakor Ignjatovics Vasza és Popovics Dusán névre kiállított katonai igazolványokat találtak a vrsaci szélhámosnál. Stefan kihallgatásakor bevallotta, hogy több bűncselekményt követett el a Délbánságban is. Pancsevön megismerkedett Ignjatovics Vasza cigányprimással, aki vendégül látta lakásán. Másnap reggel, amikor elment, magával vitte a cigányprimás katonai okmányait és pénztárcáját is, amiben 4700 dinár készpénz volt. A vrsaci rendőrség megkezdte a Szarajevóban letartóztatott vrsaci szélhámos bűnlajstromának összeállítását és kérte, hogy rendőri fedezettel szállítsák Stefant Vrsacra.

— Mozart-est Vrsacon. Vrsacról jelentik: A vrsaci német Kulturbund Mozart-estje minden tekintetben fényszerűen sikerült. Dr. Rittinger Ede értékes előadást tartott a nagy zeneszerző életéről és munkásságáról, amit a szép számu közönség nagy érdeklődéssel hallgatott végig. A Kulturbund műkedvelő zenészei Mozart szerzeményeiből adtak elő.

— Az adai majomper. A következő nyilatkozatot kaptuk: »Csak Károly adai tanító ur nyilatkozatát nem hagyhatjuk szó nélkül, bár nem helyeseljük, hogy egy, még a bíróság előtt folyamatban levő büntető ügyet a nyilvánosság előtt szelldöztessünk. Egyszerű, munkás iparosok vagyunk. Értjük és szeretjük a mesterségünket. Darwin és a többi urakat tényleg nem tanulmányoztuk kellő alaposan. Fellette nagy köszönettel tartozunk tehát

a tanító urnak, hogy felfedezte előttünk és a nyilvánosság előtt Darwint, dr. Lenhossék Mihályt, Méhely Lajost, stb. stb., sőt, hogy olvasottságát csillogtassa, annyira leereszkedett, hogy Erich Wassman jezsuita páternek előadását és III. Leó pápa enciklikáját is idézte. Am két dolgot jegyezzen meg magának a nyilatkozatában izléstelenül vagdakozó és az általánosan ismert és elismert igazságokat nagyképpen oktató magántudós tanító ur: Először is, hogy alulírott cipész és szabó mesterek, sajnos, sem potentátoknak, sem a magas klérusnak nem vagyunk eszközei, másrészt tényleg abban a nézetben vagyunk, hogy a tanoncok és a segédek elsősorban tanulják meg jól a maguk mesterségét, tanítók tanítsák őket a jó erkölcsökre, becsületességre és vallárosságra. Tanuljanak fizikát is, tudjanak valamit az ember származásáról is — manapság nem is nehéz elhinni, hogy tényleg a majmoktól származunk — ám a mai erkölcstelen, lezüllött világban a tanítónak a kötelessége megtalálni a kellő határt, ameddig elmehet. Ha nem tudja megtalálni, tanújon és ne tanítson. A tanító ur lehet igen kiváló darwinista, ám mindenestre illendő, hogy várja meg türelmesen az ő feljelentése által provokált bírói döntést, ahogyan illik egy felette sokat olvasott és nehéz teóriákban jártas tudóshoz. A vádlott három adai iparos: Kocsis Jakab cipész, Antal Sándor cipész, Laták Antal szabómester. — Miután így mindkét fél elmondotta véleményét, a bírói döntésig ezzel az ügyvel nem foglalkozunk.

— Tisztviselőválasztás Zsabaljon. A zsabaljai képviselőtestület most ejtette meg a képviselőválasztásokat. Megerősítették állásaikban Tomics Mita jegyzőt, dr. Dimitrijevic Ljubo és dr. Placskics Zsófia községi orvosokat, Bellin Novák és Kopp Ödön községi aljegyzőket, Igvidov János, Latinkics Pája, Marics Zsivkó és Sztjevanov Milorád írnokokat.

— Határátlépési igazolványok Romániába. A jugoszláv és román hatóságok között megegyezés jött létre a határszéli forgalomról. A két ország között ismét életbeléptették a határátlépési igazolványok rendszerét. A határátlépési igazolványokat a rendőrhatalóságok állítják ki és azok a határtól számított 15 kilométeres körzetben érvényesek.

A cigányleány izzó szenvedélye Városi Mozi Ha én szeretek jól vigyázz!

Purim-bál a Lloydban. A szubotical Lloyd termeiben március 10-ikén purim mulatságuál álarcos-estélyt rendezünk. Ezen kedélyes mulatságra ezuton is meghívjuk a t. közönséget. Aki tévedésből nem kapott meghívót, jelentkezzen 6-7 óra között a National klubhelyiségében. — A purim-est vigalmi bizottsága.

— Betörés Sztvozármiliticsen. Szomborból jelentik: Sztvozármiliticsen kedden délután ismeretlen tettesek betörték Csertus Mária tanítónő lakásába és onnan pénzt és nagymennyiségű ruhaneműt loptak. A csendőrség megindította a nyomozást az ismeretlen betörők kézkerítésére.

— Betörés Krnjaján. Szomborból jelentik: Keller József krnjajai lakos házába kedden éjszaka ismeretlen tettesek betörték és 2500 dinár készpénzt vittek el. A csendőrség a károsult feljelentésére őrizetbe vette Kovacevics István molnáregényt, aki a büntett elkövetésével alaposan gyanúsítható.

— Halálos elgázolás Bezdánban. Szomborból jelentik: Bezdánban kedden délután Horváth Ferenc odaváló gázda ittás állapotban át akart menni a kocsiuton és megbotlott, miközben egy arra haladó parasztszekér elgázolta. A nehéz parasztkocsi keresztülment a szerencsétlen ember mellén, aki a szenvedett belső sérülések következtében pár órai szenvedés után meghalt. A csendőrség megindította a nyomozást annak kiderítésére, hogy a halálos szerencsétlenségért kit terhel felelősség.

— Gyanus tűz Bajsa határában. Szerdára virradó éjjel Bajsa határában, a dobrovoljac telepen tűz ütött ki, amely több istállót, szalma- és kukoricaszárkázat elhamvasztott. Az istállóban bennétek a telepesek állatai és így a kár jelentékeny. A topolai és a bajsai csendőrség széleskörű nyomozást indított, mert az a gyanu, hogy a tűz gyújtogatásból keletkezett.

— Vöröskereszt-bál Petrovoszelón. Petrovoszelórol jelentik: A petrovoszelói kereskedők fényesen sikerült műsoros estélyt rendeztek, amelynek tiszta jövedelmét a Vöröskereszt-egyesület kapta. A műsor keretében nívós szavaltatok és zeneszámok szórakoztatták a nagy számban megjelent közönséget, utána pedig kitűnő hangulatban hajnalig táncoltak.

Hamisítják a fűszereket, de talán egyetlen fűszert se hamisítanak annyira, mint a paprikát. Akinek drága az egészsége, kizárólag valódi »Merkur« vegytiszta paprikát fogyasszon! Kapható minden jobb fűszer- és csemegeüzletben, leplombált dobozokban vagy közvetlenül a »Merkur« részvénytársaságnál Horgoson.

— Cionista purimbál Szubotican. A szubotica cionista organizáció a Hakoali közreműködésével március 10-ikén este tíz órakor a Lloyd összes termeiben jelmez purim mulatságot rendez. Jelmez nem kötelező.

Epe- és májbetegségeknel, epekő és sárgaság eseteiben a természetes »Ferenc József« keserűviz a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókúra különösen hatásos, ha a Ferenc József vizet kevés forró vízzel keverve, reggel éhgyomor-ra vesszük be. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszertüzletekben.

Köhögést és mellbajokat legbiztosabban gyógyít a Sirofen. Minden gyógyszerárban kapható.

KINTORNA

Beszélgetés a tárlaton:

Hölgy: Jaj, de szeretném ismerni azt a művészt, aki ezt a portrét festette.

Festő: Nagyon boldog vagyok, aszszonyom, a képet én festettem.

Hölgy: Igazán? Szívvel örülök. Mondja, kérem, nem tudja, hol vette a modellje a kalapját?

*

A férj a hakalos agyán így szól a feleségéhez:

— Érzem, szegény Rózám, hogy nem soká élek. Borzasztó, hogy harminnyolc éves korodban özvegyen maradsz!

— Pardon! Csak harminchétféves koromban.

*

Két gyerek vitatkozik:

— Hogy lehet az, hogy az apád suszter és neked rongyos a cipőd?

— Hát az hogy lehet, hogy az apád fogorvos és a csecsemő öcsédnek csak egy foga van?

*

A footballmérkőzésen a tribünön hangzik el két néző között a következő párbeszéd:

— En már unom. Menjünk el.

— Isten őrizz. Most jön a mulatság. A végén a bírót mindig be szokták hajítani a nézők közé.

Márványfürészeket

(Gattert)

és mindennemű kőfaragó szerszámot készít

Konrath d. d. Subotica

Gyár: Save Tekelija ul. 79 — Iroda: Pašičeva ul. 1
Telefon: 6-23

FILM

Chaplin: Cirkusz

A Liffka-mozi új filmje

Charlie Chaplin a film legnagyobb művésze és így teljesen indokolt az a nagy várakozás, amely minden filmjét megelőzi. Legújabb filmjének a »Cirkusz«-nak megjelenése nemzetközi viszonylatban is nagy művészi esemény volt, amelyet a szakkörök, a sajtó és a közönség izgalmas érdeklődéssel fogadott. Az új Chaplin-film nem hozott csalódást és méltó a nagy művész eddigi alkotásaihoz. Ha legutóbbi filmje az »Aranyláz« nagyobb vonalú is volt úgy elgondolásában, mint felépítésében és kivitelében, a »Cirkusz« mégis közvetlen és »Aranyláz« után következik érték, életfilozófia és művészi alakítás szempontjából egyaránt. Legutóbbi híres filmjében Chaplin mindenestire komolyabb problémát mutatott meg a komédia álarcá alatt, azonban a »Cirkusz« is több az egyszerű vigjátéknál és ebben is megtaláljuk a Chaplint annyira jellemző kőnyvek közt kacagató világ-szemléletet.

Az új Chaplin-film ismét kiméltlenül leleplez sok társadalmi és szociális hazugságot, amelyeknek áldozata természetesen ismét maga a kitűnő filmkémikus. Chaplin ebben a filmjében is az a szerencsétlen »schlemil«, akinek régtől fogva ismerjük, akinek nem sikerül semmi, akit mindenki becsap, mindenki kihasznál és aki ügyetlenségével, tehetetlenségével és következetes balszerencsével válik kómikussá. Bámulatos művészi érzékkel tudja azt az elvet, amelyet filmjében vall a kellő helyen mindenkor kifejezésre jutni. »Oly szép az élet« — mondja egyik jelenetben a cirkuszi lovagnőnek és ugyanabban a pillanatban már a fejére zuhan egy hatalmas homokzsák. Imponálni akar szerelmének bátorságával és ezért enyelgésre merészkedik az oroszlankeztrecben a félelmetes állattal, de amikor veszedelmes helyzetéből szerencsésen megszabadul, egy meghokrosodott csacsi elől kétségbeesett ijedtséggel menekül. Amint az egyik jelenetben nagy fáradtsággal és sokszor életének kockázatával felépít a maga javára, azt a következő percben már valami kómikus ügyetlenséggel mindig tönkreteszi, illetve nem is ő, hanem balszerencséje rombol le mindent, ami pillanatnyilag előnyére volt.

Ilyen szempontból a »Cirkusz«-nak az alaphangulata inkább fájdalmas és szomorú, de ezt csak pillanatokra vesszük észre, mert Chaplin kómikus ereje percről-perce újabb nagyszerű mókákról gondoskodik, amelyek szakadatlan nevetést váltanak ki a nézőből. Kevés filmjében volt még ennyi mulatságos ötlet, amihez kitűnő anyagot ad ep a film milője: a cirkusz a maga furcsa, kómikus alakjaival. Elragadó az a mód, ahogy Chaplin, a volt cirkuszbohóc leleplezi a cirkuszi életet, ahogyan megmutatja, hogy az emberek a cirkuszban csakugy, mint az élet porondján annak nevetnek, ami fáj valakinek, de nem veszik észre a rejtett értékeket.

Szolgál Chaplin egy meglepetéssel is új filmjében, bebizonyítja, hogy nemcsak kitűnő rendező, nagyszerű scenáriumíró és a legkiválóbb kómikus, hanem elsőrendű akrobata is. Olyan szédületes bravurokat csinál ebben a filmben, amelyek a leghíresebb akrobataknak is dicsőretekre válnának. Mindezt valami isteni nyugalommal és derüvel csinálja és amikor szerepe szerint halálos veszedelemben van, mint például amikor a szédítő magasságban a kötélén táncol, éppen akkor a legnagyobb mint a naiv gyermek, aki a szédítő szakadék szélén mit sem sejtő örömmel játszik.

Mint rendező ismét tökéleteset produkált Chaplin. A »Cirkusz« mindvégig filmszerű, eseménye gyors tempóban pereg le anélkül, hogy egy pillanatra is kizökkenne a néző abból a hangulatból, amelyet Chaplinnek már az első jelenetben sikerül megteremtieni, az ötletek ál-

landóan fokozódó derültséget váltanak ki, a felvételek pedig mindig tiszták és szépek. Chaplin mint színész talán minden eddigi alakításánál is jobbat produkál és ugy komoly jelenetben, mint az ezernyi kómikus jelenetben a színészi teljesítőképesség maximumát adja. Figyelemreméltó partnere a nagyon bájos és tehetséges Mary Kennedy. A Liffka-mozi, ahol a film csütörtöktől kezdve kerül színpadra valóssággal ünnepi műsort nyert Chaplin új filmjében.

A »Cirkusz«-ban több az érték, mint a legtöbb nagyképiűen megcsinált komoly filmben. Chaplin egészen önmagát adja és ezalkalommal szakít azzal a megalakulóval, amely filmjeinek hőse, önmagát eddig mindig legalább félboldogsághoz vagy kevés megelégedéshez juttatta a végén. Új filmjében Chaplin lemond mindenről. Lemond a nőről is, akit szeret és akit ő segít egy másik férfihez, a nő igazi szerelméhez. Amikor aztán a lovagnő kérésére megengedik, hogy a cirkusznál maradhasson, az igazgató rászól: »Ott az utolsó kocsi van még magának hely.« Chaplinnek csak az utolsó kocsi van jut helye, de ő ezt sem veszi igénybe, hanem mélabusan nézi a tovarohogó cirkuszi karavánt. Egvedül marad, magaráhagyva, de a következő percben jellegzetesen groteszk lépéseivel már nekiindul az életnek, újabb kalandok, újabb csalódások felé...

László Ferenc

SZÍNHÁZ

Piros bugyelláris. A Müpártolók Köre március hó negyedikén vasárnap délután négy órai kezdettel közkívánatra megismétli a nagy sikerrel bemutatott Piros bugyelláris énekes népszimű előadását. A darab főszerepeit Pietsch Ferencné, Nagy Károlyné, Dózsai Vica, Nagy Mariska, Vavró Bözsike, Kocsmár Ferenc, Szabó János, Sztipics Béla, Hantauer László, Lajkó János és Greschl Mihály játsszák. Az előadást teljesen új zenekar kíséri Kapiszta Simon vezetésével. Mérsékelt áru jegyek Krécsi könyvkereskedésben kaphatók.

Kultur-est a Népkörben. A szubotica Népkör kulturbizottsága március hetedikén este félkilenc órai kezdettel műsoros kulturestet rendez a Népkörben. Belépődíj nincs.

A Cigányprimás. A szubotica Katholikus Legényegylet műkedvelő gárdája sorényen készült Kálmán Imre Cigányprimás című kedves, gyönyörű muzsikájú operettjének előadására. A főszerepet Weisz Irénke játssza, mellette a legjobb műkedvelők Schadt József, Wagner F., Nöszt Béla, Sztipics Béla, Krnyajski L. lépnek fel a darabban, melynek bemutatója két hét múlva lesz.

Műkedvelő-előadások Vrsacon. Vrsacról jelentik: A vrsaci iparosdakör szépen sikerült műkedvelőelőadást rendezett. Különösen nagyon tetszett a »Mina, a konyhatündér« című szindarab, amelynek vezetészerepeiben Stadler Lujza, Wohlgemuth Irma, Habschied Manci és Radics Roza nyújtottak kitűnő alakítást. Jók voltak még Wot Erna, Paulovics Heda, Hett Péter, Seemayer Károly, Hansel Dezső, Habermüller Franz és Winter József. »A hazaszeretet« című operett főszerepeiben pedig nagyon tetszettek: Habermüller Ferenc, Krämer Kató, Darmut Hedi, Schäffer Lujza, Steiniger Mizzi, Hett Péter, Raleuff Anna, Seemayer Károly és Hansel Dezső. — A vrsaci katolikus nőegylet műsoros teadélutánját a legnagyobb siker jegyében tartották meg. A nívós műsor keretében Zachari-Lengauer Erna opera áriákat énekelt nagy tetszés mellett Ohaba István karmester kitűnő zongorakisérére mellett. »Az almatorla« című operett főszerepeiben jók voltak: Hartig Gyula, Behr Helén, Ivan Hilda, Ohaba Karola, Reiter Lujza, Grünwald Annyi és Hotz János

SPORT

Erős küzdelmek várhatók a vasárnapi bajnoki fordulóban

Szubotica futballprogramja vasárnap ismét gazdag lesz és a szubotica közönség néhány attrakciót nézhet végig. A SzAND-pályán kettős bairnoki mérkőzés lesz: a bainokcsapat, a SzAND játsszik az SzMTC-vel, amely ebben a szezonban még nem vesztett el bairnoki mérkőzést. A kitűnő vasas-csapat a legutóbbi eredménye alapján a SzAND legméltóbb ellenfelének számít és a vasárnapi találkozásuk erős, izgalmas küzdelmet ígér. A papirforma a SzAND-ra nézve kedvező, az önbizalmát visszanyert SzMTC-nél azonban a papirforma nem a legbiztosabb alap a jóslásra. Reális körülmények között 1—2 gólos SzAND győzelem várható, de döntetlen sem lenne meglepetés. Ezt megelőzőleg a Szubotica ZsAK és a Szombori Soko játsszik le esedékes bairnoki mérkőzéseiket. A Soko kezd elérni őszi formáját, a ZsAK viszont Roglics betegsége és Vlaics eltávazása miatt tartalékos légenységgel kénytelen a bairnoki küzdelmeket folytatni. Ha Roglics vasárnapra rendbe jön és játsszik, a vasutasok esélyei igen megnövekednek, ellenkező esetben a Sokoban látjuk a favoritot.

A Bácska-pályán a Bácska játsszik a Vrbaszi SC-vel amelyről az utóbbi időben igen kedvező hírek érkeznek. A Bácskának most már a második helyet kell védenie, mert ha még néhány pontot lead, a veszedelmes riválisok könnyen elűthetik ettől a pozíciótól. Reméljük, hogy a csapat ezuttal részben beváltja a Bácska-hívek reményeit és ha erős küzdelem után is, megszerzi a győzelmet.

Szomborban kettős bairnoki mérkőzés lesz: a Szubotica Sport—Szombori Sport, a Szombori ZsAK—Senta. A két Sport küzdelme igen élénknek és hevesnek ígérkezik és a győztest egyáltalán nem lehet megjósolni, mert az erőviszonyok ugyszólván egyenlők. A Szombori ZsAK-nak a Szentai AC-vel való mérkőzés az utolsó lehetőség pontszerzésre. Ha a formájában erősen visszament Szentától sem tud pontot elhódítani, a bairnoki szezont két ponttal fogja végezni.

Megerősödött a Vrbaszi SC. Rankov Ljubomir a feloszlott Kulai SC kitűnő csatára a VSC részére kérte átigazolását. Kviring Jakob külföldi tanulmányútról a jövő héten visszaérkezik és elfoglalja helyét a VSC-ben. Mindkét játékoskal lényegesen megerősödik a VSC.

A szubotica Krali Alekszander lovarogylet évi közgyűlése. A szubotica Krali Alekszandar lovarogylet március negyedikén délelőtt tíz órakor a Bárány-szálló kistermében rendez évi közgyűlést tart. A napirend a következő: az igazgatóság jelentése, pénztári jelentés, a felügyelőbizottság jelentése, új igazgatósági tagok választása, felügyelőbizottsági tagok választása, indítványok.

A sztaribecseji Radnicski Sport Klub évi közgyűlése. Sztaribecsejről jelentik: a sztaribecseji »Radnicski« Sport Egyesület a napokban tartotta meg a rendez évi közgyűlést az ipartestületben. A közgyűlést megválasztották az új tisztikart. Elnök lett: Osztóics Milán, alelnökök: Nisevics Zsvjok és Ivanovics Jovan, titkár: Babics Rajko, pénztárnok: Lazarevics Dobrivoj, jegyző: Dungerevicski Jovan, szertáros: Perisics Gyokó. A választmány tagjai lettek: Nikolics Arsen, Kékics Vojica, Balázs Ferenc, Szuboticski Szlavkó, Miroszavljevics Miló és Sági Pál. Felügyelő bizottsági tagok: Bozsics Szvetozár, Keredzsics Milán és Sztrefanovics Vujica lettek. Póttagok: Kozárszki Ignjat, Popovics Pájó és Szabó József.

Megaakult a vrsaci Radnicski Sport Klub bi k zszakosztálya. Vrsacról jelentik: A vrsaci Radnicski Sport Klub vezetősége legutóbbi értekezletén elhatározta, hogy felállítja az egyesület birkozó szakosztályát. A szervezés munkálataival Zsivanov Cvetkót és Heidecker Ferencet bízták meg. A Radnicski birkozógárdája a vrsaci Viktoriával rendezendő klubközi mérkőzés keretében fog bemutatkozni.

A szentai Hag'bor választmányi ülése. Szentáról jelentik: A Haggibor sportegylet választmányja Weisz Dezső alelnöklele alatt kedden tartott értekezletén elhatározta, hogy teljesen modern tornatermet rendez be, ahol az ifjuság már a napokban megkezdí a tornázást.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

Az ország pénzforgalmának kétötöde a Narodna Bankán keresztül bonyolódott le

A Narodna Banka jelentése az 1927-es esztendőről

Beogradból jelentik: Március negyedikén fogja a Narodna Banka nyolcadik közgyűlését megtartani. A Narodna Banka közgyűlései iránt jugoszláv gazdasági körökben mindig nagy érdeklődés szokott megnyilvánulni. A Narodna Banka igazgatósága, mint minden esztendőben, az idén is évi jelentést állított össze, amelyet már a részvényesek között ki is osztottak. A jelentés fontosabb részeit az alábbiakban ismertetjük.

A Narodna Bankának az állammal folytatott üzleti forgalma különösen két irányban mozgott. A Narodna Banka pénztárai egyrészt az állami pénztárak szerepét töltötték be, másrészt pedig a bank deviza politikájával erősen résztvett a dinár stabilizálására irányuló akcióban. A Narodna Banka 1923. óta az állam részére nem eszközöl többé hitelezéseket, mert az állam a törvényben biztosított egyéb hitelforrásokat amugy is kihasználja. A koronabankjegyek beváltásáért a Narodna Banka az államtól egymilliárd és 237 milliót kap. Ez az összeg fokozatosan csökken, mert az állam évente törleszti ezt az adósságot és 1927. végén a koronabeváltásból folyó adósság már csak egymilliárd és 72 millió dinár volt. 1927-ben az állam erre a célra 41 millió 519 ezer dinárt fizetett. Az állam rendkívüli hitelek címén még két milliárd dinárral tartozik a banknak, valamint állami pénztári címletek címén 966 millió és 355 ezer dinár állami tartozás áll még fent.

1927-ben a Narodna Banka különféle fiókjai az ország egész területén az állam részére négy milliárd 742 millió 403 ezer dinárt vettek át különféle állami adószolgáltatások címén, amely összeg nyolcszázmillióval többet tesz ki, mint az elmúlt esztendőben.

Ugyancsak az állam terhére 3 milliárd és 815 millió dinárt fizetettek ki az egyes bankpénztárak, amely összeg 389 millió dinárral többet tesz ki, mint az elmúlt esztendőben. Ezekből a számadatokból is látható, hogy az egész állami pénzforgalomnak kétötöde a Narodna Banka pénztárain keresztül bonyolódott le. Ezekben a számadatokban benne foglaltatnak azok a kifizetések is, amelyeket az állami jegybank az állam nevében a külföldre teljesített.

A múlt esztendőben a Narodna Banka az állam számlájára négy milliárd és 318 millió dinár értékű devizát vásárolt, amely 726 millió dinárral több, mint 1926-ban volt. Ebből a deviza stokból a bank a dinárstabilizálásra egymilliárd és 927 millió dinár értékű külföldi devizát használt el. A devizaeladásokat a bank külföldön és belföldön eszközölte.

Az igazgatósági jelentés ennél a tételnél még megjegyzi, hogy a devizák koncentrációja a Narodna Banka pénztárainál minden esztendőben nagyobb lesz és később az összes devizák a bank pénztáraihoz fognak kerülni.

A bank foglalkozik az évi jelentésében az 1927. terméseredményekkel is, amelyek a bank megállapításai szerint nagyon rosszak voltak. A bank kimutatásai szerint az 1927-es esztendőben egymilliárd 873 ezer hektár föld volt bu-

zával bevetve, vagyis százhuszezer hektárral nagyobb terület, mint az 1926-os esztendőben, gabonával, viszont búzát is beleértve, be volt vetve az országban 2.947.948 hektár terület, amely területről 23 millió 450 métermázsza gabonát takarítottak be. Míg 1926-ban 2 millió 818 hektárnyi területről 29.268.904 métermázsza gabonát hordottak be.

Szóval a nagyobb vetésterület mellett 5 millió métermázsza termédeficit mutatkozik.

Kukoricából 84 ezer hektárral nagyobb terület volt bevetve, mint 1926-ban és mégis a kukoricatermés 18 millió métermázsával kisebb volt, mint 1926-ban. A gabonavesztés 1927-ben búzában 25%, kukoricában 43% volt. Tekintetbe kell venni azonban azt is, hogy ugy a buza, mint a kukorica árak sokkal magasabbak voltak, mint 1926-ban, így a veszteség valahogyan kiegyenlítődik. A jelentés kiemeli még azt is, hogy különösen Szerbia egyes vidékein nem gazdálkodnak okszerűen és épen ezért a terméseredmények sem a legjobbak. A jelentés rámutat arra is, hogy mindent el kell követni a földmivelő osztály műveltségének emelésére és ebből a célból különösen az államnak kellene nagyon sokat cselekednie.

A bank jelentése azután kitér a rossz uthalózatra is, amely nagyon akadályozza az export kifejlődését és követeli már az export érdekében is, az uthalózat kijavítását és annak állandó és rendszeres fejlesztését.

Az importkereskedelem az 1927-es évben nagy szenvedéseknek volt kitéve, mert a földművesosztálynak nem volt pénze vásárlásokra. Ennek volt azután a következménye az, hogy különösen a rövidáru kereskedelemben és a textilkereskedelemben nagyon sok volt a csőd és a fizetésektelenség. A nagykereskedők is minden nap nehezebben tudnak csejget tenni a bank szerint a kötelezettségeiknek.

A rossz gazdasági helyzetnek az iparra is végzetes hatása volt. A bank a jelentésben kifejti, hogy a háborúelőtti és háborúutáni ipar egyes ágaiban nagyon szép előmenetelt lehetett tapasztalni, a bár a malomipar és husipar az ideai esztendőben szinte katasztrófális helyzetbe került, pedig ez a két iparág volt a jugoszláv ipar két legaktívabb ága.

A Narodna Banka politikáját a jelentés a következőképpen jellemzi. A Narodna Banka mindent elkövetett, hogy az elmúlt esztendőben megjavítsa a leszámítoló politikáját. A bank hivatalnokai minden pénzügyi intézetben átnézték azokat a könyveket, amelyekkel a bank összeköttetésben áll. Ezek a könyvtanulmányok a Narodna Banka leszámítoló és hitelpolitikájának a kifejlesztéséhez jó anyagot szolgáltatottak. Számos pénzügyi intézetnél megállapítást nyert, hogy olyan utakon halad, amely a biztos pusztulását készíti elő. Ennek volt azután a következménye, hogy a Narodna Banka elhatározta, hogy 50 millió dinárnál nagyobb hitelt nem ad senkinek. A Narodna Banka az elmúlt esztendőben különféle pénzügyi intézeteknek 676 millió dinár hitelt bocsátott rendelkezésre.

A szezonhitelek 189 millió dinárt tettek ki.

A bank az 1927-es esztendőben összesen egymilliárd 505 millió dinár hitelt nyitott.

A földművelés kérdéseiben a bank arra az aláspontra helyezkedik, hogy a parasztnak maguknak kell visszatéríteniük az adósságaikat. Ebbe a kérdésbe nem szabad beleavatkozni sem a szövetkezeteknek, sem pedig az államnak. A parasztnak olcsó hiteletet kell adni, hogy ezzel az úrsorás váltótartozásoktól megszabaduljanak. Sokkal fontosabb volna, ha az állam a földművesek részére lehetővé tenné az okszerű mezőgazdasági termelés előmozdítását, mezőgazdasági intézeteket építenének, megvizsgálnák a parasztok földjeit, magvizsgáló állomásokat létesítenének, jó minőségű állatokhoz juttatnák őket és általában mindent elkö-

vetne az állam az okszerű termelés megteremtésére.

A dinár stabilizálásának a kérdésében a bank úgy látja, hogy

az elmúlt esztendőben a dinár már teljesen stabil volt.

Az átlagos kurzus 9,131 volt, ez a kurzus többször kisebb eltéréseket is mutatott, azonban mindig visszatért az ezereti helyére.

A bank mindazonáltal azon a véleményben van, hogy most már itt van az ideje a dinár törvényes stabilizálásának és ezen az államférfiaknak most már komolyan kell gondolkozniuk.

A jelentés végén a bank szükségesnek tartaná, ha az állam lehetővé tenné, hogy a jugoszláv emigráció tagjaitól összevásárolnák az egészséges valutákat.

A Narodna Banka ez évi tiszta nyeresége 75.151.545 millió dinár volt, ebből tantiémek címén 6%-ot fognak kifizetni. A nyereségből hatvan százalékot kap az állam, negyven százalék marad a részvényesek dotálására. Osztalék címén 24 millió dinárt fognak a részvényeseknek kifizetni, Részvényenként 400 dinár lesz az osztalék.

Függetleníteni kell külkereskedelmünket a termésmennyiség hullámzásától

Miért csökkent a kivitelünk?

Az 1927. évben mindössze hat milliárdot és négyszázmillió dinárt tett ki Jugoszlávia kivitele, vagyis közel másfél milliárddal csökkent az 1926. évvel szemben. Az ország kivitelének utolsó négyévi mérlege a következők:

1924-ben Jugoszlávia	
kivitele	9.538.000.000 dinár
1925-ben	8.904.000.000 dinár
1926-ban	7.818.000.000 dinár
1927-ben	6.400.000.000 dinár

A múlt évben tehát a kivitel az 1924-ben elért maximumnak csak alig kétharmadát érte el.

Ennek a feltűnő visszaesésnek egyik oka az is, hogy a világpiacra rendkívüli mértékben estek a mezőgazdasági termények árai, úgyhogy egyenlő mennyiségű kiviteli áru lényegesen kisebb ért eredményezett. Míg négy év előtt egy kiló búzáért több mint öt dinárt kaptunk, az idén kénytelenek vagyunk megelégedni hárommal is. De kiviteli mérlegünk kedvezőtlen alakulásának fő oka a mennyiségi kivitel csökkenése. Jugoszlávia főképpen földterményeket exportál s az utolsó két év gyenge termése természetesen érezteti hatását külkereskedelmi forgalmunkra. Így 1924-ben a kiviteli statisztikában kétmilliárdos tételt képvisel a tengeri kivitel, míg az idén ez a tétel már száz millióra zsugorodott össze és hasonló a helyzet a többi gabonaféléknél is.

Növeli a bajt, hogy a kivitel csökkenésével nem csökkent párhuzamosan a behozatal is és ez bizonyos diszparitást idézett elő a külkereskedelmi mérlegben is, amely 1924 óta állandóan aktív volt. 1924-ben 1317 millió volt a külkereskedelmi szufficit, 1925-ben 151 millió, 1926-ban pedig 186 millió, az 1927. évi kivitel azonban passzivitással zárult. A behozatali statisztika végleges adatai még nem állanak ugyan rendelkezésünkre, de a januártól októberig terjedő időszak már közzétett adatai alapján már

most is megállapíthatjuk, hogy ez a deficit meg fogja haladni a nyolcszázmillió dinárt. Szerencse, hogy a múlt év májusában közel negyven millió dollár értékű kölcsönöket sikerült kötni, mert ezek a kölcsönök fedezték a kereskedelmi mérleg passzivitát és megóvták az eséstől a dinár árfolyamát.

Bármily kedvezőtlen ez a megállapítás, a helyzet még sem kétségbeejtő, mert a külkereskedelmi mérlegünk passzivitása nem organikus, mint sok más államnál, hanem kizárólag a rossz terméseredménye. Ha az ideai termés jó lesz, a kereskedelmi mérleg aktivitása megint biztosítva van.

Ennek ellenére azonban szolidabb alapokra kell fektetnünk külkereskedelmünket, hogy ne legyen állandóan kitéve a termésmennyiség szeszélyes fluktuációjának. Mindenekelőtt nagyobb gondot kell fordítanunk az állattenyésztésre, melynek eredménye nincs annyira kitéve az időjárás szeszélyeinek. Tavaly sokkal több tojást exportáltunk mint két évvel ezelőtt. Ha tehát nálunk a parasztság fokozottabb figyelmet fordítana az állattenyésztésre, lényegesen csökkenne a nagy külkereskedelmi differenciák szeszélye.

Másik főfeladata közgazdaságunknak az import csökkentése. Itt elsősorban arra kell törekednünk, hogy azokat a cikkeket, amelyeket idehaza is előállíthatunk, ne hozzuk be külföldről. Az ország ipara évről-évre öröndetes mértékben fejlődik ugyan, de az állam részéről még mindig nem részesül a kellő támogatásban. Itt elsősorban a súlyos adóterheket említjük, amelyeket az adóreform sem enyhített lényegesen, aztán a hitelhiányt, melyre nézve a most megkötött nagy angol-amerikai kölcsönön biztató reménységű nem egyéb. Az 1927. év passzív külkereskedelmi mérlege legyen komoly memento minden számottevő faktornak az országban.

A balti államok agrárreformja

Irta: Dr. Soltmann Rezső

LITVANIA

Litvánia, mely Lengyel- és Oroszország közt, Korona székhellyel önálló köztársaság, az utóbbi időkben meglehetősen ismerette magát a vilnai kérdés miatt. A litván államterület 49 és fél millió km² két és fél millió lakossal. Ebből a lélekszámból az 1922-iki becslés szerint 48% jut km.-ként. Az agrárreformot szabályozó törvényeket 1919—22 között hozták és ezek meglehetősen bonyolultak. A reform kiindulópontja egy állami tartalekalap létesítése. Ezt az állami birtokokból, a régebbi Paraszttankból, a Newesi Bankból, az egyházi javakból, továbbá a kisajátított birtokokból létesítették. Bár részletes adatok hiányoznak, mégis megállapítható, hogy 1922 óta csupán mindössze 80 hektár művelés alatt álló földterület maradt kisajátítlanul. Első sorban a nagybirtokokat, főleg az elhanyagoltakat sajátították ki az 1910—14-iki árviszonyok alapján.

Az újonnan létesített telepek 8—20 hektár területűek és az eddigi törpe parcellákat, amelyek ezt a területet nem érték el, az agrárreform értelmében ilyen nagyságúra bővítették ki. Az igényjogosultak elsősorban az egészen törpe parcellák tulajdonosai és a földtelen mezőgazdasági munkások, valamint ezeknek családjai. Míg ezen a kategórián belül is először az régi nagybirtok helyén, vagy annak közvetlen közelében élő földműveseket elégitették ki, továbbá azokat, akiknek — az említett kategórián belül — 10 hektárnál kisebb birtokuk volt. A birtok átvételénél az új bérlő kötelezi magát, hogy a vételár teljes kifizetéséig, tehát legkevesebb tíz évig a parcellát nem idegenítheti el, sem bérlet, sem másra átruházás útján.

Ezenkívül törvény gondoskodik arról is, hogy az olyan bérlőket, akiknek bérlete az 55 hektárt nem haladja meg, a bérbeadók ki ne tűrhassák. Ugyancsak törvényi jogositja fel a falvakat, hogy az ottan élő földművesek egyháttamod szavazattal a falvak birtokait tanákká alakíthassák.

A reform értelmében a statisztikai bizonyítékok szerint Litvániában 1923 őszéig 408 telepet létesítettek 117.000 hektárnál kisebb területen és ebből 65.000 hektárt 8000 földműves között osztottak ki. 1924-re tervbe vették további 130.000 hektár felosztását.

Ez a meglehetősen fogytatós agrárreform is képes volt arra, hogy a nagy birtokot egészen radikális módon kisajátítsa olyan mértékben, hogy fél nem osztott terület formájában alig maradt és az ország paraszttal 8—20 hektárnál művelés alatt álló területhez jutottak.

LETTORSZÁG

A legnagyobb területű Balti körföldor-állam, amelyet a cári Oroszországból alakítottak, Lettország, amely 65.800 km² nagyságú. Lakossága az 1925. népszámlálás szerint csupán 1.800.000 volt. Az új állam agrárreformja 1920-ból való. Addig a birtokok nagyobb hányada a balti német junker arisztokrácia kezében volt és az ő hárommillió hektárnál földbirtokukkal szemben a paraszti birtokok összes területe 2.800.000 hektár volt, de az aránytalanság szembeszökőbb lesz, ha rámutatunk arra, hogy a jeltett uradal-
mak 1300, míg a paraszti parcellák 14.200 paraszt közt osztottak meg egészen 1920-ig. Ugyancsak az ideig az állami dominiumok 0,6 millió hektárt tettek ki. Ehhez még hozzá kell venni azt, hogy a szőbenforgó parasztparcellák fele nem volt nagyobb tizenegy hektárnál és így érthető, ha a parasztság elkéséredése a különben is idegen nemzetiségünk tartott német földesurak ellen óriási mértékű volt.

Amikor az új lett állam megalakult, itt is elsősorban maga az állam foglalta le a junkeruradalom felét, amelyet állami kezelésbe vett, míg a többi rövid bérletbe adta ki. Az 1920-tól kezdődő agrárreform az állami birtokokból és a kisajátított nagy birtokból létesített új ala-

pot. Az eddigi tulajdonosnak csupán egy középparaszttörök nagysága, 45—100 hektár közt váltakozó birtokrészt hagyott meg. Törvényhozás gondoskodott arról, hogy amíg az állam birtokába nem veszi az illető birtokrészt, addig a régi tulajdonos köteles rajta gazdálkodni, jóllehet a kötelező kártalanítást egyáltalában nem írja elő a törvény. A föld egy bizonyos része, erdők, vizes talaj, művelés alatt nem álló földterület, állami birtok lett, míg a megművelt területből nagyjából új parcellákat alakítanak, részint pedig a régi, törpe parcellákat egészítik ki. A parcellák maximális területe 27 hektárban van megállapítva és ebből legalább 22 hektárnak kell termőterületnek lennie, míg 5 hektár lehet a mellécsatolt erdő és parlagrész. A reform kezdetéig bérbevevő paraszti parcellák a paraszttok magántulajdonába mentek át, amennyiben a földet huszonöt éven túl birtokolták. A törvényhozás szerint minden lett állampolgárnak igényjogosultsága van par-

cellára, akinek nincs földje vagy 22 hektárnál kevesebbje van és a megművelésre kötelezi magát. A 22 hektáron felüli földbirtokok képzése egy kézben, szigorúan el van tiltva, csupán kivételes esetekben engedi a törvény az 50 hektárnál földbirtokot, másrészt a 10 hektáron alóli birtokok felosztása is tilos.

A kisajátítás megtörténte után az állam területének 56%-a, azaz 3.700.000 hektár az állami bank tulajdonává vált és ebből 1,7 millió hektár mezőgazdasági, 1,5 millió hektár pedig erdőterület.

Az 1922. év végéig, tehát három év lefolyása alatt 925.000 hektárt osztottak fel. Ebből majdnem 700.000 hektár területen létesítettek új telepeket, számszerint 43.000-et átlagosan 16,2 hektár területen, azonkívül 2370 bérletet, átlagosan 38 hektár területen, míg 139 ezer hektárt különböző más célokra fordítottak. Ezáltal az agrárreform a kisbirtokokat 30%-kal gyarapította. Az új telepeknek körülbelül kétharmada 15—22 hektár nagyságú.

Jugoszlávia összes államadósságait letörlesztheti a német jóvátételből

Ezentul évi egymilliárd dinárt kapunk Németországtól

Ez év szeptemberében lépnek érvénybe Németország fizetési kötelezettségei, amelyek a Dawes-terv alapján vállalt volt ellenségeivel szemben. A versaillesi békeszerződésben Németország kötelezte magát, hogy 132 milliárd aranymárkát fizet az antant hatalmaknak hadikárpótlás címén. Amikor azonban 1922-ben Németországban megkezdődött a márka katasztrófális árfolyamzuhanása, egy külön antant bizottság kidolgozta Németország gazdasági talpraállításának tervét és kidolgozta egyúttal a reparáció fizetésének módjait. E terv szerint Németország 1928 szeptemberétől kezdve évenként két és fél milliárd aranymárkát fizet a szövetségeseknek, akár árban, akár devizákban.

Az évi két és fél aranymilliárd Németországban kettős probléma. Elsősorban a költségvetésben fedezetet kell találni erre a kiadásra, azután pedig meg kell találni a szükséges devizák ellenértékét. Az egyik nehézséget, a költségvetési fedezetet már biztosította Németország, mert a német vasutak és a német nagyipar közel egy milliárdot vállalnak magukra, úgy hogy a költségvetés terhére csak másfél milliárd esik. A másik nehézség nagy része pedig úgy járul el, hogy deviza helyett legnagyobb részben ipari termékeket szállít Németországtól.

Eddig Németország szinte csodálatra méltó pontossággal tett eleget fizetési kötelezettségeinek, de kérdés, hogy ez lesz-e a helyzet szeptemberben is, amikor ezek a kötelezettségek az eddigiek többszörösét fogják kitenni. Német gazdasági körök állítása szerint a fizetéseket csak úgy teljesíthették, hogy kölcsönöket vettek fel Amerikában és az így kapott devizák szolgálták a reparációs fizetések fedezetét. Mihelyt ez a köl-

csönforrás kiapad, Németország képtelen lesz tovább fizetni. Ezért felmerült az a terv, hogy a reparációs fizetéseket egészen új alapon bonyolítsák le. Arról van szó, hogy

a szövetségesek váitsák be Németországgal szembeni reparációs követeléseiket amerikai adósságakkal, úgy hogy az egész reparációs kérdés egy Németország és az Egyesült Államok közötti hitelviszonyra egyszerűsödne le.

A német reparációk kérdése nagy mértékben érdekli Jugoszláviát is, mert a reparációs összegből ötszázalék erejéig mi is részesülünk, vagyis az évi két és fél aranymilliárdból, amit Németország szeptembertől kezdve fizet, Jugoszláviát 125 millió aranymárka illeti meg. Tekintve azonban, hogy az előbbi években a mi kvótánkban felül is igénybe vettük Németországot,

Jugoszlávia körülbelül nyolcvanmillió aranymárkára, vagyis közel egymilliárd dinárra számíthat.

Ezt az összeget akár ipari termékekben, akár devizákban kaphatjuk Németországtól. Az első esetben, ha ipari termékeket kapunk, ezeket vagy állami beruházásokra (vasutak, utak és hidak építésére) fordítjuk, vagy pedig magánosoknak bocsáthatjuk rendelkezésre, akik viszont az árut hadikártérítési kötvényekben fizetnek meg és így csökkenthetnénk az államadósságokat. A másik esetben pedig, ha devizákat kapunk, ezeket a külföldi államadósságok törlesztésére használhatjuk.

Tekintve, hogy államadósságunk körülbelül harminc milliárd dinárt tesz ki, a németországi reparációkból 20—30 év alatt kifizethetjük az összes adósságokat.

A vajdasági komlótermelők szövetsége a komló védjellese mellett

Irta: Mátyás Millorád agrármérnök, a vajdasági komlótermelők szövetségének igaz atója

Olyan esztendőben, amikor a külföldi komlótermelés minőségileg a szokottnál silányabb volt, igen sokszor előfordult, hogy a minőségileg gyengébb külföldi komlót előzetesen összekeverték a jobb minőségű jugoszláv komlóval, mely keverék így megjavítva került a külföldre. Ezért a jugoszláv komlórol a külföld sokáig nem is tudott.

Még néhány hónappal ezelőtt az összes külföldi szaklapokban a jugoszláv származású komló mint magyar komló szerepelt és csak a vajdasági komlótermelők közbenjárására nevezték el röviddel ezelőtt »bácskai« komlóval.

A múltban a komló téves elnevezése mégsem bírt oly nagy jelentőséggel, mert igazán csak minimális mennyiségű volt szó, de amióta a komlóval bevetett terület Jugoszláviában 16.500 katasztrális hol-

dat tesz ki és az országunkban termelt komló — mint nemes komló — a világtermés-statisztika harmadik helyére került, az elnevezés helyessége a komlótermelők szempontjából már nem lehet közömbös.

Minden jugoszláv komlótermelőnek és mindazoknak a kereskedőknek, akik a jugoszláv komlót kiviteli célokra vásárolják, örömmel kell üdvözölniük a földművelésügyi miniszternek azt a tervét, hogy a külföldre kikerülő jugoszláv származású elsőrendű minőségű komlót nemzetközi védjellesevel lássák el és ezáltal lehetővé váljon, hogy a jugoszláv elsőrendű komló a komló világpiacon olyan pozíciót vívasson ki magának, amely kiváló minősége és tulajdonságai révén méltán megilletik. Az ideai esztendő különösen alkalmas arra,

hogy a földművelésügyi miniszterium a komló kötelező védjellese megkezdje, mert a mi komlónk tavaly például rosszabb minőségű volt és mint ilyen a világpiacon rossz hírű volt. Fontos és szükséges, hogy a fogyasztók hamarosan meggyőződjenek arról, hogy a védjelleselellátott komlónk éppen olyan jó, mint volt a legtöbb előző évben, sőt sokszor jobb is volt, mint a legtöbb külföldi államban. Ismeretes, hogy a jugoszláv komlónak normális években egyforma zöld színe a különleges sajátossága, amit a külföld emiatt szívesen keresett és vásárolt.

Eckstein Henrik helyesen jegyezte meg a *Bácsme gy ei Napló*ban megjelent cikkében, hogy könnyű volna a mi komlónkat akkor védjelleselellátni, ha annak olyan nemzetközi híre volna, mint amilyen híre például a karlovci-i boroknak a külföldön van. A komlóval ugyanez a helyzet, mert ha a jugoszláv komló már régóta »jugoszláv komló« védjelleselellátott volna a nemzetközi piacra, akkor annak már réggen még lett volna az a híre, amelyet a karlovci-i bor vívott ki magának.

Eckstein Henrik azt is kérde cikkében, hogy ki fogja a különböző komlóvidékeken a komló kötelező védjelleselellátást végezni? Távolról sem gondolnak ennél az illetékes körök a közszégi bírak esetleges közreműködésére, hanem minden termelő maga is tudja a saját termésének minőségét megállapítani, amint hogy az új termelők is hamarosan meg fogják ezt tanulni. A vajdasági komlótermelők szövetsége minden faluban, ahol komlót termelnek, a bíróságok által hiteles szakértőknek deklarált szakembereket fog megnevezni, akik a szignálással járó összes előmunkálót el fogják végezni és egyúttal az elsőrendű komló részére ilyen bizonylatot fognak kiállítani. Minden kezdet nélkül és bizonyos, hogy eleinte lesznek kisebb-nagyobb nehézségek, amelyek elkerülhetetlenek, de a gyakorlat révén ezeket sikerülni fog kiküszöbölni.

Mindenesetre nagy érdeke a termelőknek, hogy az elsőrendű minőségű komló kötelező védjelleselellátás mielőbb megkezdjék, mert ezáltal a mezőgazdaság számára az a nagy előny áll elő, hogy az egész világpiacon rövidesen ismerette és népszerűvé válik a jugoszláv komló.

A komló védjelleselellátás fontosságát kellőleg bizonyítja Csehszlovákia példája, ahol 1922-ben megkezdtek és azóta gyakorolják a komlófajok kötelező védjelleselellátását. Ennek az lett a következménye, hogy a csehszlovák komlótermelők termésük hetvenöt százalékát kivitték külföldre. Bizonyosság arra, hogy a védjelleselellátás csak előnyvel jár, az idén január 21-ikén Münchenben megtartott németországi komlótermelő gyűlés is, ahol Schloder, az elismert szaktekin-tély a komló védjelleselellátás mellett szállt síkra és hogy Németország ezidén szintén bevezeti a védjelleselellátást.

Eckstein Henrik végül azt kérde, hogy a védjelleselellátásból kinek lesz haszna és azt állítja, hogy a védjelleselellátásból valakinek haszna lesz. Nem tudom, vajon kinek lesz ebből kifolyólag haszna, de az a véleményem, hogy a védjelleselellátás származó haszon azokat illeti meg, akik a védjelleselellátás járó költségeket viselik és ezek a termelők.

Ebből a haszonból több községben szövetkezeti raktárak fognak alakulni, amelyekben a termelők összpontosíthatják termésüket és így a kereskedelem könnyebben járhat áruhoz. Ezekben a szövetkezeti raktárakban lehet majd a védjelleselellátást végeztetni az egész járás és kerület részére, amelynek területén a szövetkezeti raktár létesült. Ezekben a raktárakban el lehet majd helyezni az egész anyagot, amely a komló feldolgozásához kell. A haszon fennmaradó részéből a Bácskában és a Szerémségben selejtező állomások létesülnek, amelyekben selejtezés révén meg lehetne kapni azt a komlófajt, amely az illető földnek és az éghajlati viszonyoknak legjobban megfelel és a legjobb minőségű komló termelését lehetővé tenné. Ezekben az állomásokon el lehet majd végezni a komló legcél-szerűbb feldolgozását és ugyanott végezhetnék el a különféle komlóbetegségek felkutatását és gyógyítását.

MI UJSAG A LLOYDBAN?

A szuboticaí Lloyd közleményai

*

A vámvezérigazgatóság statisztikája az 1927. évi kü kereskedelemről. A vámvezérigazgatóság most adta ki országunk 1927. évi külkereskedelmének statisztikáját. A könyv ára 150.— dinár. Felkérhetnek a Lloyd, valamint a Felsőbácskai Gyárosok Egyesületének tagjai, ha a könyvre reflektálnak, hogy ezt a kívánságukat a titkári hivatalnál jelentsék be.

A fürdőhelyek látogatóinak menetdíj-kedvezménye. A vasúti vezérigazgatóság a napokban adja ki a tenger mellék és fürdő látogatók menetjegyeinek érvényesítésére vonatkozó szabályzatot. Eszerint a kiinduló állomáson váltott menetjegyek a visszautazásra csak az esetben lesznek érvényesek, ha az utas az érkező állomás főnökénél beszerzi a »Potvrda o putovanju« című bizonylatot. Az érkező állomás főnöke a bizonylatba beírja az utas nevét, az utazás irányát és a menetjegy számát, aláírja és az állomás bélyegzőjével látja el. A kedvezményre az utasnak csak az esetben van igénye, ha legalább tíz napot töltött a tenger melléken vagy fürdőhelyen.

A Szlovéniában gyártott sajt és tejtermékek árának megjavítása. Jesenicében a napokban ankétot tartottak, hogy a Szlovéniában gyártott sajt és tejtermékek alacsony árát megjavítsák. Az alacsony árak miatt körülbelül husz vagon sajt és tejtermék nem adható el.

Vasúti bérletjegyek. A március 1-én életbelépő új személydíj-szabás a bérletjegyrendszert is bevezeti. Bérletjegy váltható egy vagy több vonalra, egy, három, hat, tízenkét hónapra és gyors vagy személyvonatra egyaránt. A megváltott bérletjeggyel az utas tetszés szerint utazhat. A bérletjegy nem érvényes különvonatokra és megrendelhető az állomásfőnökség útján az illetékes vasutisigazgatóságnál. Forgalmi korlátozás vagy ha az illető vonaton megfelelő kocsiosztály már nincs, a bérletjegy tulajdonosa kártérítést nem követelhet. A bérletjegy ára a következő: 100 kilométerre és 1 hónapra érvényes bérletjegy ára gyorsvonat I. oszt. 3255, gyorsvonat II. oszt. 2270, gyorsvonat III. oszt. 1860; személyvonat I. oszt. 2325, személyvonat II. oszt. 1860, személyvonat III. oszt. 930. 300 kilométerre és 1 hónapra érvényes bérletjegy ára gyorsvonat I. oszt. 5510, II. oszt. 4640, III. oszt. 2970; személyvonat I. oszt. 4100, személyvonat II. oszt. 3280, személyvonat III. oszt. 1640. 600 kilométerre és 1 hónapra érvényes bérletjegy ára gyorsvonat I. oszt. 6500, gyorsvonat II. oszt. 5330, gyorsvonat III. oszt. 3255; személyvonat I. oszt. 5175, személyvonat II. oszt. 4140, személyvonat III. oszt. 2070. 600 kilométeren felül úgy a gyors, mint a személyvonatra érvényes bérletjegyeknél minden megkezdett 100 kilométer után az I. kocsiosztályban 125, a II. kocsiosztályban 100 és a III. kocsiosztályban 50 dinárral több számítandó. A három hónapra érvényes bérletjegy ára az egy hónapra érvényes bérletjegy árának a 2 1/2-szerese, a hat hónapra érvényes 4 1/2-szerese, a 12 hónapra érvényes pedig 8-szorosa az egyhavi bérletjegy árának.

Az SHS királyság utmutatójának kiadása. A hivatalos körök egyetértésével és hozzájárulásával az idegenforgalom emelése érdekében a zürichi »Volks-wirtschaftlicher Verlag A. G.« kiadja a »Baedeker« mintájára szerkesztett és német nyelven megjelent utmutatót az SHS királyságról. A »Lloyd« titkári hivatala figyelmezteti az érdeklődőket, hogy célszerű lenne hirdeteiket elhelyezni ebben az utmutatóban. A hirdetések árai a »Lloyd« titkári hivatalában tudhatók meg.

Kereskedelmi könyvek és számlák bélyegkötelezettsége. A helyben fogantatosított bélyegszemlékkel kapcsolatban a Lloyd a hozzáintézett kérdésekre a következőkről értesíti az érdekelteket és gyárosokat. 1. Olyan

számlák, amelyeket külföldön állítottak ki és ott fizettek, nem láthatók el bel-földi bélyeggel. 2. Csak azok a könyvek bélyegezendők fel, amelyek használatát a törvény határozottan előírja. 3. Régi bélyegzésű könyvek, amelye-

ket még a magyar impérium alatt bélyegeztek fel, jog szerint nem letelezhetők, ha annak idején azokat szabályszerűen bélyegezték fel. 4. Házkutatás csak a »Generalna Direkcija Poreza« engedélyével tartható.

A valutareform küszöbén

Aranydinár vagy új pénzegység

A dinár árfolyamának hullámzásai már rég megszűntek: két éve teljesen stabil a valutánk az összes külföldi piacokon, anélkül, hogy ezt az árfolyammegőrzést valami törvényes intézkedéssel mesterségesen külön törvényekkel segítettük volna elő, ahogy ezt megtették Csehszlovákia, Ausztria, Németország, Franciaország és más államok. A végleges valutarendezés kérdése, vagyis a papirvalutáról az aranyvalutára való áttérés most a külföldi kölcsön kapcsán nyert aktualitást.

Azoknak az európai államoknak száma, amelyek még nem rendezték véglegesen valutájukat igen csekély. Ausztria, Magyarország, Németország és Lengyelország, amelyek néhány évvel ezelőtt súlyos valutáris krízisben éltek, ma már teljesen rendezték pénzügyeiket. Olaszország csak nemrég rendezte valutáját, úgy hogy az európai államok közül csak Franciaország és Jugoszlávia nem rendezték a háboru utáni idők valutáris bonyodalmaikat.

Ha azt mondjuk, hogy szükség van a valutakérdés végleges rendezésére, mindenekelőtt meg kell állapítanunk, vajjon megvannak-e már az ehhez szükséges előfeltételek. A valutareformnak két nagy előfeltétele: a költségvetési egyensúly és az aktív fizetési mérleg. A költségvetési egyensúlyra szükség van azért, hogy a kincstár a deficitet ne pótolja a Nemzeti Banknak felvett kölcsönökkel, mert az ilyen kölcsönök természetesen maguk után vonják a bankjegyforgalom emelkedését és ennek következtében a valutaárfolyam sülyedését, ami magában véve is elronthat minden valutajavítási akciót. Bár minálunk az állami bevételek évről-évre csökkennek, ügyes pénzügyi manőverekkel sikerült mindig annyira csökkenteni a kiadásokat is, hogy költségvetésünk már évek óta nem passzív. Ennek jele az is, hogy 1921 óta a kincstár egy parányi kölcsönt sem vett igénybe a Nemzeti Banknál. A külföldön kötött kölcsönöket mindeddig produktív beruházásokra fordította a kormány, úgy hogy ezen a címen sem ingott meg a költségvetés egyensúlya.

A költségvetés egyensúlya tehát, egész nyugodt lélekkel megállapíthatjuk, nem lesz akadály a valutareform keresztülvételénél. A fizetési mérleg tekintetében is ma feltétlenül jobb a helyzet, mint pár évvel ezelőtt. 1924 óta aktív a külkereskedelmi mérlegünk. A múlt évben ugyan a rendkívüli rossz termés miatt passzív volt a külkereskedelmi mérleg, de ezzel szemben áll az évről-évre növekedő idegenforgalom s emellett az állami jelzálogbank az egyes városok és magánvállalatok külföldi kölcsönei helyreállítják a fizetési mérleg egyensúlyát. E kölcsönök folytán a Nemzeti Bank már közel másfél milliárd dinár értékű külföldi devizával rendelkezik és az új kölcsönök ez a tartalékalap két milliárdra fog emelkedni.

Kétmilliárdos devizakészlettel már nyugodt lélekkel meg lehet kezdeni a valutareformot, vagyis az aranydinárra való áttérést. A mai viszonyok mellett teljesen elegendő ez a készlet minden eshetőségre.

Nálunk tehát megvan minden előfeltétel az aranyvalutára való áttérésre. Ha Ausztria, Magyarország és Lengyelország sokkal súlyosabb körülmények között végrehajtották ezt a reformot, akkor nekünk nincsen okunk kételkedni a sikerben. Csak egy főkérdés van még hátra: térjünk-e vissza a régi aranydinárra vagy pedig vezessünk be egy teljesen új pénzegységet. A jelenlegi papirdinár a háboru előtti dinár értékének tízenegyedrészt teszi ki, úgy hogy a régi dinárra való áttérés esetén a beváltásnak 1:11 arányban kellene megtörténni, ami annyit jelent, hogy a jelenlegi száz dinár kilenc aranydinárnak

felelne meg. Ez az arány meglehetősen kedvezőtlen, mert tízeneggyel osztani nem éppen a legegyszerűbb számtani művelet. Ezért más államok, mint például Ausztria, Magyarország, Lengyelország és Belgium, hogy egyszerűsítsék ezt az átszámítást, új pénzegységet vezettek be. Ausztria valutareformjában nem tért vissza az aranykoronához, mert nem látszott ügyes dolognak tízenegy-

ezer papirkoronát egy aranykoronáért beváltani és ezért vezette be az arany schillinget, amely a háboru előtti korona értékének hét tizedrészt teszi ki. Ha hasonlóképpen jártak el a Magyarország, Belgium és Lengyelország is. Gyakorlati szempontból nálunk is legjobb volna az 1:11 arány helyett 1:10 arányban áttérni egy új pénzegységre. Ennek az új pénzegységnek értéke csak valamivel volna kisebb az aranydinárnénál, a reform technikai keresztülvitele azonban sokkal egyszerűbb volna. Nem kellene mást tenni, mint a bankjegyekre rábélyegezni az új névértéket és a pénzegység új nevét s a valutareform simán menne. Az új pénzegység nevének megállapítása már a filológusok és történészek dolga és e tekintetben sem lesz nehézség, hisz ha ki tudták találni a »belge«, »schilling«, »zloty«, »pengő« neveket, találnak majd a dinár helyett is megfelelő új elnevezést.

Hirek a nagyvilágból

Földadóreform Albániában. Az elavult albán földadótörvényt rövidesen lényegesen megváltoztatják, miután az eddigi rendszer, amely szerint a természet egytized részét természetben szolgáltatják be, nagy mértékben akadályozza az albán gazdasági élet fejlődését. Az új törvény szerint a jövőben készpénzben fizetendő a földadó és tíz százalékkal magasabb lesz, mint az eddigi természetbeni adó ellenértéke. Az adót az utolsó hat évi fizetések átlaga után szabják meg és a tíz százalék többlet az adminisztrációs költségek fedezésére szolgál.

Az amerikai acéltröszt Európában gyárat alapít. I. Kahn, az amerikai acéltröszt elnöke kijelentette, hogy még ebben az évben nagy ipartelepét rendeznek be Európában. Közlebbi adatokat egyelőre nem hoznak nyilvánosságra. Newyorki lapok szerint valószínűleg az olcsóbb munkabér csábítja az amerikai acéltrösztöt Európába.

Rosszabbodik Magyarország gazdasági helyzete. A magyar pénzügyminisztérium közlése szerint a kedvező konjunktúra az utóbbi hónapokban megszűnt és a fizetésképtelenségek száma 1927. november óta 50%-al emelkedett. A munkanélküliek száma szintén emelkedőben van, úgy hogy ma már alig 35 %-kal kevesebb részesül támogatásban, mint a múlt év hasonló időszakában. Az államháztartás bevételei ennek dacára felülmúlják a kiadásokat és a pénzügyminisztérium a januári felesleget cca négy millió pengőre becsüli.

Revizió alá veszik az orosz vasúti tarifát. Az orosz szovjetkormány utasítást adott a közlekedésügyi népbiztosságnak a most érvényben levő vasúti tarifák megváltoztatására. Az orosz kormány meggyőződése szerint sürgős szükség van a mostani tarifák megváltoztatására, miután a díjak megállapítása olyan bonyolult számítások alapján történt, amely a gazdasági fejlődést kedvezőtlenül befolyásolja. A tarifareform minden valószínűség szerint olcsóbb díjszabást fog megállapítani.

Az eladósodott német mezőgazdaság. A német mezőgazdaság súlyos helyzetbe állandóan napirenden van és a kormány segélyakcióit erőlyesen és sürgősen követelik az összes érdekképviseletek. Február utolsó napjaiban a »Landwirtschaftsrat« elnöke mondott nagy beszédet, amelyben a mezőgazdasági hitelkérdést tette szóba. A német mezőgazdaság jelenleg 11 milliárd márkával adós, amely összeg aránylag nem magasabb, mint az ipari hitelek összege. Tévedés volna azt hinni, hogy a mezőgazdaság a szanalásra nem elég erős és nem érdemes további hitelekre. A nagy adósságokat az utolsó évi rossz termések következtében nem fizethették vissza a mezőgazdák és ezért csak illikviditásról és nem tönkrejutásról kell beszélni. A szanalás első lépése a korábbi hitelek kamatainak leszállítása legyen, azután lehet szó az újabb szanalási akcióról is.

Japán részvétele a lipcsei vásáron. A lipcsei japán követség közlése szerint a japán porcellán-, selyem-, lakk- és élelmiszeripar képviselve lesz a lipcsei vásáron. A kiállítási tárgyak száma elérí a háromezretet. Japán legjobb minőségű ipari termékeit mutatja be egyúttal a lipcsei vásáron és reméli, hogy ennek alapján Európa nagyobb vásárlásokat fog eszközölni a japán cégek képviselőitől.

A százmillió dolláros osztrák kölcsön kibocsátás előtt. Az amerikai kincstári hivatal hozzájárulását adta, hogy Ausztria újabb százmillió dolláros kölcsönt vegyen fel Amerikában. Az osztrák kölcsön ügye ezideig késett, miután az 1920-as élelmiszerszállítások fedezete elintézetlenül maradt. Miután a kincstári hivatal nem kíván a régi kölcsönre különös biztosítékot és a Népszövetség is hozzájárult újabb kölcsön felvételére, csak a kongresszus jóváhagyása szükséges az új osztrák investíciós kölcsön kibocsátásához. A napokban a kongresszus elé kerül az osztrák kölcsön ügye, úgy hogy annak kibocsátása rövid idő kérdése. Amerikai pénzügyi körökben tuljegyzésére számítanak.

Új vaskartell Olaszországban. Milánói jelentés szerint az olasz vasművek kartellszerződést kötöttek, amelyhez két gyár kivételével az összes olasz vállalatok csatlakoztak. A kartellszerződés azonnal életbe lépett és jelenleg a vezetőség árieszállítást tervez, hogy ezzel a külföldi konkurenciát lehetetlenné tegye. Hír szerint a kormány is támogatja a belföldi kartellt és valószínű, hogy rövidesen a két kivülfálló gyár is kénytelen lesz a megállapodáshoz csatlakozni.

Lengyelország megszünteti az importot akadályozó rendelkezéseket. A lengyel kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy az áruforgalmat korlátozó intézkedéseket legkésőbb március hó folyamán hatályon kívül helyezi. A jövőben csak néhány importcikk bevitelét kontingentálják, úgy hogy a kereskedelmi forgalmat a kormányintézkedés is elősegíti. Ez alkalommal nyilatkozott a kereskedelmi miniszter a vámvalorizációról is, amelyet különösen Németország tartott sérelmesnek és kijelentette, hogy az a zloty árfolyamésének megfelelően történt és egy állam érdekeit sem kívánja sérteni.

Leningrad legújabb statisztikája és a centralizált orosz ipar. A leningradi statisztikai hivatal közlései érdekes képet mutatnak a város fejlődéséről. A legújabb adatok szerint 1927-ben hatvanezerrel emelkedett a város lakosainak száma, ami cca hat százalékos növekedésnek felel meg. Jelenleg 1,675.000 lakosa van a volt cári fővárosnak, úgy hogy Európa hatodik legnagyobb városa és Oroszország egyik legnagyobb ipari központja. A leningradi gyárak száma 439, amelyek háromszázezer munkást foglalkoztatnak. A leningradi ipar fejlődése érdekében a szovjetkormány legújában nagy áldozatokat hoz, ugyszintén a kikötő modernizálására is nagy gondot fordítanak.

BELFÖLD

Nagy áresést várnak a jugoszláv terménytőzsdén

Az ország összes árutőzsdéin az irányzat az utóbbi időben igen lanya. A kínálat aránytalanul nagyobb a keresetnél. A tengeri és a buza ára átlag husz parával esett. Lisztben a legnehezebb üzletet kötni a magyar, amerikai és az olasz malmok versenye, másrészt pedig a buza és a liszt disparitása miatt. Ennek folytán a malmok nem találják meg számításukat és nincs kizárva, hogy a közeljövőben még jobban leépitik az üzemet mindaddig, amíg az áruk tulajdonosai igényüket nem mérsékelik és nem hozzák összhangba a megélhetési viszonyokkal. Lehet, hogy ez sokkal gyorsabban be fog következni, mint ahogy a tőzsdéi spekulánsok hiszik. Megbízható értesülések szerint az amerikai buza ára a legközelebbi időben a mostani 132 centimesről 100 centimesre fog lecsúszni a tengeri ára mintegy husz százalékot fog aláesni. A mi viszonyainkhoz arányítva a búzáknak ma nem volna szabad 300 dinárnál többet kerülni és a tengeri maximális ára 200 dinár lehetne csak. Ez az ár sem épen megfelelő, ha tekintetbe vesszük külkereskedelmi mérlegünket, mert ilyen árral a drága

vasuton nem tudunk sem a közép-európai, sem az oroszországi gabonával eredményesen és a piacot kielégítően konkurálni.

A jugoszláv gabonátőzsdéken máris érezhető az amerikai, magyar és olasz verseny kihatása és hétfőn, valamint kedden különösen a zagrebi tőzsdén nagy kvantumban kínáltak búzát és tengerit megvételre lényegesen olcsóbb áron, mint az elmúlt napokban. Vevő azonban még így sem akadt, ami értékesítő is, mert a nagy kínálat teljesen váratlanul és hirtelen következett be és további áreséseket várnak. Buzát márciusra a radokállomásra kedden 340 dinárért, tengerit 245 dinárért, zabot 250 dinárért kínáltak. 1928-as buza termést előre foglalóra 300 dinárért kínáltak a zagrebi tőzsdén. Hasonló árak voltak kedden a noviszadi és szombori tőzsdéken is.

Zagrebi tőzsdéikörökben egészen biztosra veszik, hogy a buza és a tengeri ára március hó első felében még tíz százalékkal fog esni és remélik, hogy március végén már 300 dinárért lehet kapni búzát.

A beogradi kereskedelmi kamara tiltakozik a forgalmi adó fenntartása ellen. Beogradból jelentik: A jugoszláv gazdasági élet nagy elégedetlenséggel fogadta a pénzügyminiszternek azt a kijelentését, amellyel a forgalmi adó további fenntartása mellett nyilatkozott és azt a kölesön visszafizetésére akarja fordítani. A beogradi kereskedelmi kamara a napokban egy terjedelmes feliratot intézett a pénzügyminiszterhez, amelyben kérte a forgalmi adó nem végleges eltörlését.

A noviszadi tőzsdetanács ülése. A noviszadi termény- és értéktőzsde igazgatósága szerdán délelőtt Miroslavjevics Koszta elnök elnöklétével ülést tartott, amelyen a Tőzsdék Egyesületének alapszabályairól tárgyaltak. Az alapszabályt, amelyet dr. Perucics, a zagrebi tőzsde titkára készített, Freund Adolf panese-

vői igazgatósági tag észrevételeinek kiegészítésével egyhangulag elfogadták. A tőzsde igazgatósága ezután elfogadta a szörmére, nyers- és szárazbőrre vonatkozó különleges szokványokat. E szokványokat a tőzsde titkársága Frank Gyula és Rösler Márton szakértőkkel együtt dolgozta ki. A tőzsde igazgatósága végül elfogadta a tőzsdetagok javaslatát, amely szerint ezentúl lehetővé fogja tenni a harmadik személyek perbevonását is, amint azt a polgári perrendtartás 89. és 91. szakasza előírja.

Beograd város újabb kölesőne. Beogradból jelentik: A beogradi községtanács már nagyjában elköltötte azt a négymillió dollárt, amelyet tavaly a Bleer-csoporttól vettek fel különféle technikai munkák elvégzésére. Kumanudi polgármester most újabb kölesőajánlatokat kapott és most már nemso-

kára dönteni is fognak arról, hogy melyik kölesőajánlatot fogadja el a város képviselőtestülete.

Csöd. Szpaies Ljubomir sztaribecejei földbirtokos és malomtulajdonos a noviszadi törvényszéknél csődöt kért maga ellen. A bíróság elrendelte a csődöt és csődbiztossá Hartmann Iván bírót, csődtömeggondnokká dr. Vlahovics Ivó sztaribecejei ügyvédet nevezte ki. Követelések bejelentésének határideje április 30. Felszámolási tárgyalás május 25-ikén. A passzív 1,900,000 dinár, az aktív 1,200,000 dinár.

A belacrkvai borexport. Belacrkváról jelentik: Most készült el a hivatalos jelentés Belacrkva múlt évi borexportjáról. A kimutatás szerint 1927-ben 439 vagon 48850 hektoliter bor hagyta el Belacrkva város államását, ebből belső földre 37007, külföldre pedig 11852 hektoliter bort szállítottak. A jelenlegi borexportot 2500 hektoliterre becsülik.

TŐZSDE

Zürich, február 29. (Zárulat.) Beograd 9.1325, Páris 20.435, London 25.34 és háromnyolcad, Newyork 519.35, Brüsszel 72.40, Milánó 27.49, Amszterdam 208.975, Berlin 124.05, Bécs 73.20, Szófia 3.755, Prága 15.39, Varsó 58.25, Budapest 90.825, Bukarest 3.19.

Szentl. gabonárak, febr. 29. A szerdai piacon a következő árak szerepeltek: Buza 330 dinár, tengeri morzsolt azonnali szállításra 245 dinár, tavaszi szállításra 240—242,50 dinár, takarmányárpa 270—275 dinár, zab 265—270 dinár, rozs 310 dinár, köles 245 dinár, heremag 1750 dinár, bab 345 dinár, burgonya 200—210 dinár, örmények: nullás liszt 515 dinár, kettős liszt 495 dinár, ötös kenyérliszt 465 dinár, hetes 325 dinár, nyolcas 240 dinár, korpá 235 dinár, konkolydara 250 dinár. Irányzat: változatlan. Kínálat, kereslet: csekély.

Szombori terménytőzsde, február 29. Buza bácskai vasut 335—340, rozs bácskai vasut 71—72 kilós 300—305, zab bácskai vasut 250—255, árpa takarmányi 61—62 kilós 265—270, takarmányi

63—64 kilós 275—280, tavaszi 65—66 kilós 295—300, új tengeri bácskai vasut 242,50—247,50, bab fehér nem válogatott 5—7 százalékos 325—330, fehér válogatott 360—365, lisztek: 0gg 470—490, 0g 470—490, kettős 445—465, ötös 420—440, hatos 350—370, hetes 300—320, nyolcas 220—230, korpá finom 205—210. Irányzat: változatlan.

Noviszadi terménytőzsde, február 29. Buza: Bácskai 77—78 kilós, 2% 337,50—342,50, felsőbányai 78—79 kilós, 2%-os 332,50—337,50 dinár, Rozs: bácskai 72 kilós, 2%-os 300—310 dinár, Árpa: 295—305 dinár, Zab: 250—260 dinár, Tengeri: bácskai 247,50—252,50, bánai 247,50—252,50 dinár, Liszt: 0gg. és 0g. bácskai 470—480, 2-es 450—460, 5-ös 430—440, 6-os 370—380, 7-es 300—310, 8-as 220—235 dinár, Korpá: jutazsákokban 210—217,50 dinár, Irányzat: gyengébb. Forgalom: 72 vagon.

Budapesti gabonátőzsde, febr. 29. A gabonátőzsdén az árak a készárupiacon változatlanok, míg a határidőpiacon a buza jelentéktelenül, a rozs erőteljesen drágult, viszont a tengeri gyengült. Hivatalos árfolyamok pengő-értékben a határidőpiacon: Buza márciusra 31,48—31,52, zárlat 31,48—31,50, májusra 32,40—32,48, zárlat 32,46—32,48, októberre 30,26—30,32, zárlat 30,30—30,32, rozs márciusra 30,08—30,22, zárlat 30,20—30,22, májusra 30,36—30,56, zárlat 30,56—30,58, októberre 25,36—25,50, zárlat 26,46—26,48, tengeri májusra 26,82—26,90, júliusra 27,30. A készárupiacon: Buza 31,60—32,70, rozs 29,60—29,80, zab 28—28,50, árpa 28—29,75, tengeri 25,20—26, korpá 21,80—22, sörárpa 31—36.

Budapesti értéktőzsde, febr. 29. Magyar Hitel 89, Osztrák Hitel 51,2, Kereskedelmi Bank 111,3, Magyar Cukor 187,5, Georgia 15,4, Rimamurányi 105, Salgó 67,8, Kőszén 82,3, Bródi Vagon 5,4, Beocsini Cement 251, Nasici 181, Ganz Danubius 165, Ganz Villamos 153, Atheneum 30,5, Nova 47, Levante 25,4, Pesti Hazai 214. Irányzat: üzletellen.

Nincs nátha

Órák alatt kigyógyul,
Richter náthakencőcsöt használ!
Kapható a Szent Teréz-gyógyszerárban. Telefon 580 11135

Benedek Marcel Hamlet tanár úr

(10)

— Igen... és minthogy sürgős a dolog, megkért...

— Hát akkor: parancsoljon, nagyságos asszony. De sirás nem lesz, ugy-e? Mert azt az egyet nem bírom.

Zoltán bácsi szemmeláthatóan azt képzelte, hogy valami hivatali szabálytalanság sült ki a főszolgabíró urra s azért küldte fel nagy-hirtelen szépasszony-feleségét, hogy a súlyosabb következményeket idején elmosssa könnyeivel.

Margitot egy pillanatra zavarba hozta a sirás emlegetése, nehezen tudta megkezdeni a mondókáját. De hamar belémelegedett. Úgyesen sorolta fel az ura érdemeit, különösen a választások intézése körül; Bartha Kálmán és Szentpáli Gábor diákkori paitáságát a világtörténelem legmagasztosabb barátságává növelte; Szentpáli még egy szót sem szólt, de Zoltán bácsi már teljes joggal hihette, hogy öccse boldogsága forog kockán, ha Bartha Kálmán sürgősen Pestre nem költözhetik.

Amikor kitünően megszerkesztett szónoklatát befejezte, Zoltán bácsi sokáig hallgatott, nagy füstfelhőket pöfentve maga elé a szivarjából.

— Nehéz dolgot kér, nagyságos asszony. Arról nem is beszélek, hogy már három régi párttag jelentkezett nálam ezért a kerületért, egyik magának Széll Kálmánnak a levelével...

(A holttest a ravatalon...)

— De a saját szempontjából is... Azt, természetesen, tudja, hogy az urának le kell mondania az állásáról, mielőtt jelölteti magát. Mi lesz, ha megbukik? Mert a választás vezetésére nem ad nekem a vármegye hirtelenében egy má-

sik Bartha Kálmánt... de különben is, a Bánffy-féle választásoknak vége. Széll Kálmán alatt nincsenek leltári kerületek. Meglepetések érhetnek mindenütt. Kedves férje a megmondhatója, mi kellett ahhoz, hogy Hidalmás kormányparti képviselőt küldjön fel. Aztán ki tudja, meddig marad együtt a Ház? Érdemes ekkora áldozatot megkockáztatni egy-két esztendőért?

— Mindent meggondoltunk, — mondta Margit és a karosszékben mereven hátradőlve, Szentpálira szegezte a szemét. — Van egy kis vagyonunk, a szolgabírói fizetés nélkül sem kellene koldulnunk. De bukásról nem lehet szó. Az uramat imádják az egész kerületben. Azonfelül; a kolozsvári magnások egy részének ott van a birtoka, némelyik ott is szavaz. Ha Gábor értesükre adja, hogy Kálmán az ő jelöltje —

Szentpáli úgy összerázkódott, mintha villamos áram futott volna keresztül a testén.

Zoltán bácsi feléje fordult.

— Te jobban ismered a nagyságos asszonyék viszonyait. Inkább vállalhatod a felelősséget, mint én. Ha lemegy egy kicsit korteskedni, talán meg lehet csinálni a dolgot. A te kedvéért nem bánom, leültetem a többi jelentkezőket. Persze, ha saját kockázatukra föllépnek, az ellen nem tehetek semmit. Ujra mondom. Bánfiy ideje lejárt. Szóval — ha ma estig értesítést kapok, hogy Bartha lemondott a főszolgabírói állásról, ő a szabadelyűpárt hivatalos jelöltje. A többi a ti dolgotok. Én mosom kezemet.

Margit áradozó szavakkal mondott köszönetet az államtitkárnak. Szentpáli sápadtan, némán föllállt és bucsuzni akart. De Zoltán bácsinak egyszerre eszébe jutott valami.

— Várj csak egy pillanatig, Gábor! Ha már itt vagy, én is kérek tőled valamit. A klubban egy hete duruzsolja már a fülemben egy képviselő... Hogy is hívják, no, egy magántanárságról van szó... Itt lesz a bűnösnek a neve is a tárcámban... Hadd keressék meg, nem ereszte-

lek el anélkül... Megvan! Burokban született ez a fráter. Szabó Pál.

— Szabó Pál!

— Igen. Alighanem levelet is irtam volna neked az érdekében, de hát annál jobb... Megmondom előszóval. Jó eszerét csinálsz, képviselőség egy rongyos magántanárságért. Légy oly jó, szólalj fel annak a Szabónak az érdekében.

— De édes bátyám... az a Szabó tudatlan, ostoba fráter... egy csapnivaló rossz füzete jelent meg Sapphóról, azt is úgy kompilálta össze...

Zoltán bácsi legyintett a szivartartó kezével.

— Hát aztán! Ha már úgy megkivánta a magántanárságot. Hiszen fizetés ugye jár azzal.

Mosolyogva fordul Margit felé:

— Ennél a fránya Gábornál nehezebb dolga van a protektorának, mint énnálam. Magának kellene meggyurni, szépasszony.

— Ugyan, Gábor, — mondta Margit, — csak nem tagadja meg a méltóságos urnak ezt a kis kérését, amikor olyan nagy dolgot tett a maga kedvéért?

— Nem, nem. Majd újra elolvasom azt a Sapphót, — hebegte összegörnyedve Szentpáli.

— Nohát akkor rendben van minden. Csókolatom a kezét Clarisse neűnek.

Két pere mulva ismét a fiákerben ültek és robogtak a Borz-ucca felé.

Margit lehuzta keztyűjét a jobbkezéről, úgy szoritotta meg Szentpáli kezét, forrón, átcsikáztatva belé a vér lüktetését.

— Köszönöm, Gábor, köszönöm.

Szentpáli öntudatlanul rákapcsolta hosszú, esontos ujjait Margit kezére és sokáig nem eresztette el, mintha mentő-gerendába kapaszkodnék.

— Mit tett velem, Margit, mit tett velem, — sóhajtott alig hallhatóan. — Mivé tett egy óra alatt!

— Nem értem magát, — mondta Margit és megpróbálta elhuzni a kezét. Szentpáli nem engedte.

(Folyt. köv.)

NYILT-TÉR

Özv. Pirnitzer Vilmosné, szül. Neuhaus Katalin a maga és gyermekei, dr. Pirnitzer Mihály és Bródy Mihályné, szül. Pirnitzer Elza nevében fájdalomtól mélyen lesújtva jelenti, hogy felejthetetlen férje

Pirnitzer Vilmos

az áldott jószágú család pa és hű testvér, munkában és szeretetben eltöltött élete 73. évében, ma hajnalban csendesen elhunyt.

Drága halottunka: március 1-én, csütörtökön délután fél 3 órakor kísérik örök nyugalomra a Paja Dobanovački 5. sz. gyászházból. Szubotica, 1928. február 29

Emlékét hűségesen őrizzük!

A megboldogultat siratják még:
Dr. Szentai Dávid, Tordai Antal és neje, Tordai Adoll és neje, Dr. Tordai Izsó és neje, testvérei. Dr. Pirnitzer Mihályné meny, Bródy Mihály veje, Özv. Hay Ignác-né sózornője. Bródy Klári és Pirnitzer István unokái

1928

Értesítés

Értesítjük t. ügyfeleinket és az érdeklődő közönséget, hogy sentai főügynökségünk vezetésétől Stössel Miksa urat felmentettük és annak további vezetésével Molnár Jenő urat bíztuk meg; irodahelyiségünket pedig a Kerepesi Vince orsz. képviselő ur házába (volt Horovitz ház) helyeztük át.

Amidőn e változást az érdekeltek szives tudomására hozzuk, egyben felkérjük t. ügyfeleinket és az érdekelte közönséget, hogy biztosítási ügyeiket érintő kérdéseikben, miként a múltban, úgy a jövőben is a legnagyobb bizalommal sziveskedjenek új képviselőnkhez fordulni s őt működésében támogatni.

Ez alkalommal még csak azt közöljük, hogy Stössel Miksa ur a jövőben nem jogosított nevünkben érteket inkassálni avagy biztosítási ügyekben eljárni.

Novisad, 1928. évi március hó 1.

„DUNAV“

biztosító r.-t. aligazgatósága
Novisad

1892

Farkas József ur cégüktől, aki nálunk mint utazó volt alkalmazva kilépett. Ezennel értesítjük ügyfeleinket, hogy nevezett ur cégünk nevében semmiféle üzletet nem köthet sem nem inkassálhat.

Bence és Haraszi
Subotica

Garay Ella

1890

DIVATSZALON, ALEKSANDROVA ULICA 11
Tisztelettel értesíti vevőit és úgy a szubotici, valamint vidéki úri hölgyeket, hogy három hónapos külföldi tanulmányútjáról hazaérkezett és működését kibővített tudással és tapasztalatokkal újból megkezdte

Asztalosok és fakereskedők!

Eladó 3 darab frissen vágott szilfárónk. A legnagyobb átmérője 1.25 méter, hossza 5 méter. Érdeklődni lehet STEBLER ékszerésznél, Sombor

1963

Szakácsnőt keres

10-15 személy (tiszt) részére a sinji tishti otthon. Részletes ajánlatok a következő címre küldendők:

OFICIRSKI DOM u SINJU

Az ajánlatban fel kell tüntetni, hogy a pályázó hol és mennyi ideig dolgozott már mint szakácsnő, a kort, egyedülálló-e vagy családos és milyen havi tisztelettel fogadná el az állást. A szakácsnő lakási és ellátást az Otthonban kap.

1920

Legszébb, lego'csóbb szobafestő és mázoló munkát kézzel
SPITZER J.
I, Strossmájerova ulica 8 (Huspiac) 1943

VÉSZEK:
ócskavasat ócskafémet szövet hulladékok csontot és régigépeket
Zoltán Engelsmann
Oslobodjenja (Zentai) ut 138
Telef. 526 - Au'obuszközlekedés

„Dendra“ 1924
Gyümölcsfa karbolineum
téli permetezésével biztosítja a jövő évi bő gyümölcstermését. Használandó levélhullástól rügycsökkenésig. Kapható:
Schweiger M. Lajos
vegyészeti ipar Subotica
Telefon: 85 - Tolstojeva ul. 19

Novisadra érkezők figyelmébe
Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy Novisadon, a Zseljeznicia ul. 27. sz. alatti
Srpski Kralj szállodát és éttermet
átvettem és azt teljesen átalakítva, a n. é. közönség minden igényét szem előtt tartva, március 1-én újbó megnyitottam. Biztosíthatom a n. é. utazók közönségét és a vidéki publikumot, hogy úgy a szálloda, mint az étterem vezetésem alatt a legelőnyösebb irányoknak is megfelel és ezen felül oly olcsó árakat állapítottam meg, melyek vendégeim mindenkor meglesznek éjjele.
Utazóknak úgy a szálloda, mint az étterem árakból 12 százalékos engedményt biztosítok.
Az étteremben elsőrendű cigányzenekar szolgáltat naponta zenét.
Külön konyha, elsőrendű ételek és italok.
Veréb Nándor,
a Fehér Őr volt vendéglőse
1957

Burgonyát
étkezésre és vetéshez **k ö z v e t i t**
Mandl i Rosenzweig
NOVISAD, Futoški put 32 1961

Ne vegyen addig autót
míg meg nem tekintí raktárunkon az 1928-as modellt
CITROEN
autót
Citroen és Buick autók részére, Subotica és Sombor kerületekre **képviseelőket keresünk**
VOLAN
NOVISAD, Kralja Aleksandrova ulica 7

Fával égetett fehér darabos **mesze**, elsőrendű **épitőmeszet**, **beocsini portland cementet**, alab **gipszet**, száraz portmentes **faszenet**, pécsi **kovácsszenet** ajánl
RÉVAI ADOLF
197 Subotica, Sokolska ulica 2 - Telefon 551

Ing. Kovács Sándor
okl. gépészmérnök szerkesztő irodája és gépműhely
NOVISAD, Temerinska ul. 86
Gyártok: **Komplett jéggyári és hűtő telepeket, szabadalmazott differenciál-áttételű hengerturókat**
Vállalom: nagy **Dieselmotorok, szivógáz-motorok és gőzgépek** teljes gyári javítását.
Precízebb **erőátviteli berendezések** felállítását.
Üzemek **felülvizsgálását és indikálását.**
Homlok és kupkeretek, csavar- és csigakerekek készítését.
1840

Törlesztéses (amortizációs) és kamatozó jelzálog-kölcsönöket
előnyös kamatozással folyósít
Kereskedelmi és Iparbank
Novisad 770

A legjobb minőségű harisnyák
10313 a lego'csóbb arban, csak 4
Braća Stipančević
uri és női divatárkereskedésében kaphatók
SUBOTICA, Aleksandrova ulica 9. KORZÓ

A Polgárdi-uradalom (Székesfehérvár mellett) **középbirtok, majjrral és apró parcellák eladók**
A kataszteri holdanként 12 mázsa búzát termő földek Magyarország legkiválóbb földjei közé tartoznak. A földek árnélkül, áttrágyázva, elsőrangú karban vannak és a környéknek kitűnő csapadék, talajviszonyai folytán biztos terméssel bírnak. 1200 öles holdanként ár 980 pengő. Bővebb felvilágosítást ad a polgárdi-uradalom ügyésze, Budapest, V., Nádor-utca 19. I. 4. - Tel 204-83. 1968

Gyümölcstermelők és telepítők!
A világhírű Ungváry-cég 800 holdas faiskolájából származó mindenféle gyümölcsfa-csemete, rózsák és díszcserjék kaphatók Bary David okl. műkertésznél Szentán és Hirsch László okl. műkertésznél Kraljevbragen.
Kisebb megrendést a helyi leraktóból, na jobb rendelést direkt Ungvárytól szállítom. Ár egyeztetet kívánatra küldök
Bary David, okl. műkertész min az Ungváry József ceglédi faiskolájának jugoszláviai vezérképviselete
SENTA
1511

Vidéki és kereskedelmi utazó urak is
Somborban szivesen keresik fel Bojovićava venac 16 szám alatt — Lederer palota mellett — levő **ÉTKEZDÉMET**, ahol olcsó és jó házikosztot kapnak. Győződjék meg erről. Kérem a közönség szives pártfogását 1967

Eladó Suboticán
csakis más érdekltség miatt, nagyon jó helyen fekvő és jó menetelű **fűszerkereskedés**
Írásbeli érdeklődéseket:
Radio Reklam Jugoszláviya, Subotica, postafiók 48 továbbít 1684

Hűtőgépek a tenyészállatvásáron
Budapest, Pongrácz-ut. Márc. 22-26
A kezelés és vegyszer nélkül működő **szab. rotációs A-S hűtő-automata**

üzemben látható
Vizum nélkül utazhat féláru vasúti jeggyel!
GELLÉRT IGNAC és TÁRSA R.-T.
Buapest, VI., Podmaniczky u. 41. Telefon: T. 212-91

977

Sombori juhturó 1840
Csak akkor jó,
Ha az Cirilovtól való.
Szállítja
N. Cirilov, Sombor

Havi
képviselőket és utazókat
az SHS. állam minden városában és községében, állami értékpapírok eladására magas jutalékkal felvessz.
Gen. r. m. Zastupnik
Beogradske Gradjevinske Bank
NOVI-VRBAS
Kralja Petra ulica 250/1

Ügyes képviselők
jugoszláv értékpapírok kis havi részletre való eladására felvételnek. Ajánlatok **Jakov Zumbulović**, Beograd, Kralja Petra ul. 52 címre küldendők.

Délamerikába és az Egyesült Államokba
expressz gőzhajókkal
Ingyenes felvilágosítással szolgál
CosulichLine
Beograd, Vilsonov 107.
Sombor, Kostićeva 3.
V. Bečerek, Subotica 3

Sikerül a legújabb
párisi modellek
mintaátmészerezésem és új módomban áll a lemodernább prüsszeli szallitáshimnusz és több variáció az géphímzést, gyöngyözést és fűtő szövetet a egységesen kivitelben készíteni, a vabbá géz és sablonpászirok, papazuri, en lizést és gombosúkat a legolcsóbban készítek. Vidékre postai ordultával. Géppisz 40 dinártól
Gombosné, Bón Juliska
Lebachova, A. S. Sombor

Asztalosműhely a helyezés
Értesítem a nb. vevőközön éget és megrendelimek, hogy asztalos műhelyemet a (István) zamba, Petrovadska (István) ul. 34. helyezem át.
HADNAGY ISTVAN
asztalosmester

Zöldborsó
fél kg-os din. 10.—
kapható
Magyar Manó
cégnél
Tel. 47 Tel. 47

BOZENDORFER zongora,
STEINVEY, FÜRSTER világmarkák, Erste Produktiv, Stiefhammer, Lira, Stingl, Lanberger, Glosz, Pallik, Stiasnyz, L. Edmund, Hoffmann. Zongorák rendkívül nagy választékban kaphatók. Árami Jugoszláviában legolcsóbbak és leg hosszabb lejárati részletek kaphatók. Kain hangszerkészítő, Subotica, Városháza. 10311

D. M. C.
legnagyobb raktár
AVRAM KAJON
SAKAJEVO, P. ostolovskij.
Petra 26. 1133

Hol vásárol a vidéki Suboticán

RÁDIO
KONRATH D. D.
RÁDIÓKÉSZÜLÉKEI
OLCSÓK, JÓK, MEGBIZHATÓK

**AUTÓ- és RÁDÓ-
AKKUMULÁTORT**
készít és javít — Akkumulátor alkatrészek és villanszerelési anyagok gyári áron kaphatók
VLAD SLAV WILHELM
villamosvilágítási és erőátviteli vállalat, Pašićeva ulica 2

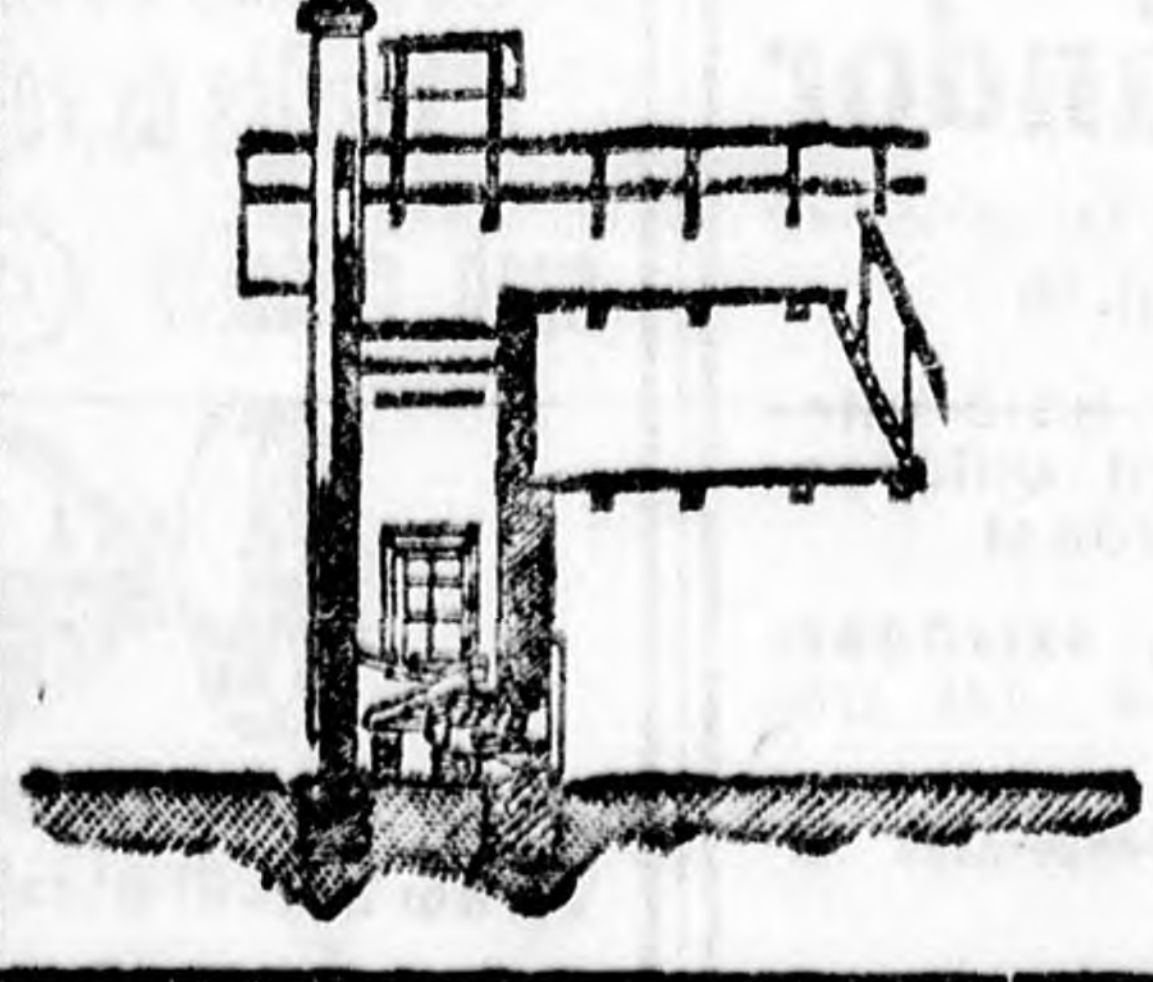
VARRÓGÉP
Dürkop-varrógép
Columbia-gramofon
S. Ad. Engl-nél
Rudić ul.

KÉP ÉS KÉPKERET
A LEGSZEBB KÉPKERETET
művészi kidolgozásban a legolcsóbban
F. BACHINGER
cégnél, Alek'sandrova ul. 13, B. Sudarevića ul. 34

KOSZORU
Tavaszi kabátjára
csokrot, művirágot menyasszonyi koszorút, fűtőt
ANDRIJA KRAMER
művirág-gyárában vegyen! A legszebb párisi modellekből váaszthat

LAKÁS BERENDEZÉS
Minden igényt kielégítő **BUTORT**
le-jutányosabban **ERDÉLYI ANCAL** butor-áruházban vásárolha. — IV., B. Sudarevićeva 4. — Rendelésre bármilyen stílusbutort készít garancia mellett saját üzemében.

Komlótermelők!

Ha jóminőségű komlót akarnak termelni, akkor **csak Lorber-féle komlószáritót vegyenek**
Eddig több mint 1000 darab van használatban, ami a legjobb jele annak, hogy a **LORBER-féle komlószáritók a legjobbak**
Vezérképviselő: **ECKSTEIN HENRIK NOVISAD**
Jevrejska ul. 2. Telefon 24-40 — ahol minden komoly érdeklődő ingyen és bérmentve kaphat terveket és prospektust. — **Kérje a ára únlátot!** — Gyár: Jos. Lorber & Comp., Žalec (Slovenia)

DIVAT
Kézmű- és divatárut
Pero Vujković
cégnél
mert a divatban ez az üzlet vezet

RUHA
Női felöltők, esőköpenyek, raglánok, férfi öltönyök és gyermekruhák
Eisler Izsónál
Értezők temploma során
Tavaszi **RUHAJÁT** még az idény beállta előtt **rendelje meg**
OSZTROGONAC és KENEDIC
a leg divatszabóknál
Cara Država ulica 1 (Urikaszinóva' szemben)
Original angol szövetekből hus választék

CSEMEGE
Fűszer-, csemege- és déli gyümölcs-szükségletét
Kovács és Gelányinál
szerezze be — Rudics-kitérő

RÉZÁRU
Csiszár József
rézöntő- és gépműhelyben
Milošević ulica 9
Réz-, fém- és szoboröntvények készítése, gépek javítása, díszöntvények, plakettek és asztalosok részére enyvező bakok raktáron
NIKKELEZÉS Fém színezés
Galvanizálás

Ha vásárlásait befejezte,
menjen el **Sanoce (Bem) ulica 21. szám** alatti penzióba, ahol **elsőrendű házikosítottok**

Cipők
a legelegánsabb kivitelben divatlap szerint és szakszabó cipőfelszeréssel elsőrendű kivitelben készit
POYGAR RUDOLF
VII. Zmaj Jovina ul. (volt Jók) ul. ca) 27. Mértani mintavágásra és szakrajz-tanításra halgatókat felvessz. 64

Vizesboroka
kg-ként 5 dinártól feljebb
Savanyított paprika
kg-ként 6 dinártól feljebb kapható a
KEMENY-féle
ecet- és konzervgyárban
Telefon 643

Bőrön öle
kollekcio táskákat
és **speciális bőrárut**
megrendelésre legpontosabban készit
FALKENSTEIN
szabványos és úgondos
Zmaj Jovina trg 5.
Javítások és sérv öltöz precize
és olcsón! 10

I-a bükkhasáb
I-a gyertyán
és vegyes keményhasáb felaprítva és hasábként egolsóbban kapható
DEUTSCH
boltjében
B. Sudarevićeva ul. 72
139

Az új adótörvény
német fordítása megjelent!
Ára 20 dinár
Megrendelhető a **Minerva r. t.** könyvosztályánál
Vidéki megrendelésnél 5 dinár portóköltség

Péte'k figyelmébe
Mindena mű p. knudolyberendezés
ŽIVKO KOZAREV
Novis d, Temerinska ul. 67.
szakajók panyo nádóól kü-
lömbözés nagyságban
a leg-lesőbb áron 197

של פמה
Husvétli bor
kapható **Spitzer Ignác**nál,
Subotica, Pašićeva ul. 11.
Literenként 10 dinárért,
v. dek e 100 literen felü i ren-
désnél a hordó ingye n.
Helybeli viszontelárusítóknak
nyugy árkedvezmény. 197

TŐKE
Épület-, butor- és po-tál-
asztalos
Palmotićeve ul. 20.
Tanonc felvétetik.

Ha elegánsan akar járni-kelni, „ALEXA“-nyakkendő't kell viselni. A korszón

50% engedmény!

Maradék kiárusítás március 1-től 10-ig!

50% engedmény!

A raktáron levő összes téli cikkeket és maradókat 50%-al olcsóbban a napi árnál kiárusítjuk. **Férfi és női szövetek, mintás és sima bársonyok, barchettek, festők, kartonok.**

Csak 10 napig!

„A BUNYEVAC MENYASSZONYHOZ“ Reti i Drug Subotica, Jelasićeva ul. 3

Csak 10 napig!

BÉCSI VÁSÁR

1928. március 11–17

(a Rotundében március 18-ig)

Külön kiállítások:

Reklámkiállítás

A bécsi szörmezalónok kiállítása
Automobil és motorcikli kiállítás

Villamos kocsik kiállítás

Műszaki újdonságok és találmányok

Utépitő gépek kiállítása

Nyári lakások (villák) kiállítása

Vízum nem szükséges. Vásárigazolvánnyal és utlevéllel szabad határátlépés Ausztrába. (Magyar átutazó vízumot a vásárigazolvány alapján a határon lehet kapni.) Jelentős kedvezmények a jugoszláv, osztrák és magyar vasúton, a dunai és adriai hajókon és a légi forgalomban. Mindennemű felvilágosítással szolgál és vásárigazolványokat is (40 - dináros áron) kiad a

Bécsi Vásár R.-T., Wien VII.

valamint a Leipzigi Tavasz Vásár tartama alatt a Leipzigi Információs Iroda, az Osztrák Vásári Hivatal és a következő tiszteletbeli képviseltek:

Subotican:

Első Jugoszláv Szállítványozási R.-T. Schenker & Co.
Suboticei Kereskedelmi és Iparbank

Sentán: Breiner Zsigmond

CHOCOLAT' LA CIGOGNE

Chocolat „La Cigogne“ exquis à croquer

NAGY SORSJÁTÉK!

Vásároljunk La Cigogne csokoládét nagy nyereményekkel.

Minden tábla csokoládéhoz a nagysághoz képest egy vagy több kép van becsomagolva.

Csak 40 kép kell egy nyereményhez

A következő tárgyak nyerhetők: karkötő-óra, asztali óra, fényképező készülék, gramofon, gyors- és kerékpár. Szíves felvilágosítással a sorsjáték ügyében szolgál minden jobb kereskedés.

Engros-árak miatt forduljon a csokoládégyárhoz

D. PECHMAJDU & CIE ZEMUN

1730

Telefon 56

240 dináros havi részletre

már kaphat elsőrendű keményfa hálószobát, hajlított széket, konyha-berendezést, íróasztalt és minden más bútort

**BOTHE I EHRMANN D. D. ZAGREB LERAKATA
GUSTAV FISTER ml. SUBOTICA**

VII. Fra Jese trg 6

Barálok temploma mellett

TüzifaI-a fűrészgyári kemény hulladék
100 kgr.-ként házhoz szállítva**Din. 26.-****J. Vujković i Drug**
Jakićeva 41 10572 Telefon 666**A HARC**

a növényi léleségek ellen már rügyfokod s or kezdett tuzszl. Minden GONDOS GAZDA siet s már ma t t bez rzi széks gleté, m rt tudja, hogy a BIZTOS HATÁS TIKA oly schweinfurtri zölöpör használata, melynek er deté h z két-sz nem f r. ÖVATO s GAZDA csak 1/2 gr. csomaggal r zsalin hűvolyben zöló címkevel, „Aeroplan“ védjeggyel ell töt zölöpör vésrol. Az „Aeroplan“ m rka (ibra m nt itt látható) az egyetlen biztosíték, hogy utaytlazta, 100%-os árú vás ro un t. Fontos ismertetőt és tudnivalót szel-o zlj k

Subotican: Hercl Japó drogéria, Klein Béza és Fla, Kőrösi Béza, Nagy Bertalan gyógyszerár, Neuhaus és Kalmár, Najcaek Béza, Richter János gyógyszerár.

Stara-Moravicán: Harcsak Mihály.

Sentán: Riesz és Ujházy, Ormos Andor drogéria.

St.-Bečen: Bankovité Gyula, Bogdanovité Zivko, Molnár Sándor.

Novi-Urbason: Johan Schindler.

Ožacaln: Ede Rausch.

Apatln: Adám Fertner. 1906

Vizsonteladók azonnal írjanak az egyzdárusítónak:

KEMIKALJA, NOV SAD, FUTOŠKI PUT 27**Vezérképvisélet és gyári lerakat**

furnir, enyvezett lemez és asztalos kellékekben

KARBIENER TH. és FIAI

képesített faiparos

Butorgyár :: Butorkivitel

Novisad, Zelj žička ul. 86 – Telefon: 26-61

Beograd mellett fekvő

„SVETI PETAR“

Vlaško Poljei szénbányánkból ajánljuk téglaegetési és egyéb iparvállalati célokra legjobban bevált

BARNA SZENET

Minden mennyiséget, pontos kiszolgálással, azonnal szállítunk. — Agilis képviselők mindenütt keresetnek

»RAONIK«

Kereskedelmi és Ipari R. T. Beograd

Kralja Milana 57

Telefon: 500

? Tud Ön már „rummy“-zni ?
!! Nem tud !!

Azonnal rendelje meg Bernáth Tibor

A rummy-játék és szabályai

című könyvét 12 dinárért kapható a Minerva r. t. Subotica könyv-osztályában. — Vidékre a pénz előzetes beküldése mellett szállítjuk

LIFKA

Március 1-től 7-ig
csütörtöktől—szerdái

CIRCUS

Irta, rendezte és a főszerepet játssa
CHARLIE CHAPLIN

Világattrakció. New-York, London, Páris, Berlinnel
egyidejűleg játszva.

Rendes helyárak! **Katonazene!**

Legkisebb: Alice Terri, Svetislav Petrović, Paul We. ener nagy filmjé
Varázsló

LEVELEZÉS

Középkorú csinos független
uriasszony idősebb vagyono-
s ur barátságát keresi, ki
ót anyagilag támogatná. —
Bővebbet »Eros« ügynök-
ségénél. 1981

Ressó! Február 28-án No-
viszádtól Suboticiáig együtt
utaztunk. Örülök, ha írna
nekem Beogradba, postres-
tante. 1890

HÁZASSÁG

**Nemzetközi házasságköz-
vetítő iroda** minden megbí-
zásnak pontosan eleget
tesz. »Amor« házasságköz-
vetítő iroda Temesvár, Ro-
mánia, Kossuth Lajos ucca
21. 11993

FOGLALKOZÁS

**Biztos jövedelmi vállalko-
záshoz** 20.000 dináros tő-
ke befektetéssel társat ke-
resek, minden rizikó men-
tesen. Bővebbet Fr. Kisel,
Subotica, Harambašićeva
10. 1918

Tanonc, jobb házból való
fiu, középiskolával, azonna-
li belépésre felvétetik. —
Sonnenberg i Drug, térfi és
női ruhaáruház. 1951

Női fodrászterembe felvé-
tetik azonnalra ügyes önál-
ló manikűröző és onduláló-
nő. Vasa Popovicki, Novi-
sad, Duna ucca 25. 1960

Ön állást keres? Tanuljon
ki sofförnek. Folytatólagos
előadás szerb, német, ma-
gyar nyelven. Belépés bár-
mikor. Eredményért garan-
tálunk. Sofföriskola (keres-
és ipari miniszteri eng.) No-
visad, Kralja Aleksandra 7.
az udvarban.

Nevelőnőnek ajánkozik ki-
sebb gyermekekhez szerb-
német nyelvtudással, okle-
veles tanítónő. Esetleg
bankban könyvelői állást
vállal. Cim a kiadóban.

Kirakattrendező a rőtös- és
divatszakkamából március
15-ére állást keres. Első-
rendű munkaerő, kiváló el-
adó is, 3 nyelven beszél.
— Szíves megkereséseket
»Szakember« jellegre a ki-
adóba kérek. 1791

Zongoramester kottaisme-
rettel azonnali belépésre
kerestetik elsőrangú éjjeli
mulató részére. Ajánlatok a
fizetési igény megjelölésé-
vel Lubach, Vršac, Stanoje
Glavaš ul. 37. küldendők.
1831

Pénzbeszedői vagy hasonló
állást keresek kaucióval.
Bačka ul. 3. 1925

**Mindenes szakácsnő tanyá-
ra** kerestetik. Németül tud-
dók előnyben. Cim a kiadó-
ban. 1872

Tökés társat keresek igen
hasznos találmány kiakná-
zásához. Szubotica, post
restante »Vita-Nova.« 1876

Megbízható, józan, nőtlen
sofför aki gazdasági kovács
munkát is végez azonnali
belépésre kerestetik. Ba-
logh gazdaság Saján. 1906

Bognárségédet, fiatal,
azonnali belépésre keresek.
Gyurits Mihály bognár-
mestert, Bezdán. 1836

Borbélysegédet állandó kise-
gítésre felvesz Jakovljević,
Zmaj Jovina ul. 25. 1981

Ügyes csomagolóleány fel-
vétetik. Cim a kiadóban.
1942

Francia, német és angol ta-
nítás 25 dinár óránként,
csoportokban 100 din. ha-
vonkint. Wilsonova 28. Be-
jázat a Skadarska uccából.

VÉTEL-ELADÁS
Motortengelyek kisebb-na-
gyobb méreletben, egy drb
kéthengeres álló léghűtéses
4 HP motor, egy drb viz-
hűtéses 1/60 HP fekvőmo-
tor, egy darálómalom,
mely áll: egy Stile-henger-
székből, egy Greno-Hoffer
állókőből, egy felvételga-
ratból, transzmissziók, az
összes szíjak, különféle
mértű szíjtárcsák. Morvay
Péter gépműhelye, Novisad
Kamenička ul. 28. 1959

Jókarban levő balkaros ci-
pészgép nagyon olcsón el-
adó. Ivković, Trumbićeva
ul. 20 (Csirkepiac). 1975

Zongora, Stelzhammer-féle
egész jó karban levő 3/4
hosszu, erős vasszerkezet-
tel bíró zongora, helyszűke
miatt olcsón eladó. Érdek-
lődni lehet Klein István
kántornál, Stanišić. 1974

Malom eladó forgalmas
bácskai községben. Felté-
telek megtudhatók »Eros«
ügynökségénél. 1981

Keresek többévi gyakorlat-
tal bíró, nem okleveles
gyógyszerészsegédet, aki a
receptura és a laboráló
munkában kellő jártasság-
gal bír. Az ajánlatban a
vallás és kor, valamint az
is feltüntetendő, hogy pá-
lyázó hol és meddig műkö-
dött. Szerb, magyar és né-
met nyelv szükséges. Az
állás április 1-én betölten-
dő. Cim a kiadóban. 1962

Cukrászda, jól bevezetett,
Novisadon eladó. Bővebbet
Schmolka hirdetőirodában
Novisadon. 1958

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnapra és éjszaka
kiszámlázva számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk
Kérdésekben kérem válasszal vagy melléklettel.

APOLLO, NOVISAD

Febr. 29 és március 1

MÁMOR

Lafontain »Die Grille u.
die Ameise« meséjének
nagyszerű feldolgozása
6 felvonásban.

Főszereplők:

**CAMILLE HORN és
GUSTAV FRÖHLICH**

BUTORALBUM

a legmodernebb és stílusstervek-
kel most jelent meg. Kapható

SIPOS FIAI

lakásberendezők kiadásában
SUBOTICA, Zentai-ut 3.
Lakásberendezés és az asz-
talos szakmába vágó mun-
kák a megrendelők teljes
megelégedésére készülnek

Kitűnő házikoszt kapható,
kihordásra is. Senoe ul. 21

**TAVASZI
DIVAT-
UJDONSÁGOK**

**KÜLÖNLEGES-
SÉGEK MEG-
ÉRKEZTEK**
TEKINTSE
MEG
RAKTÁRAMAT

PERO VUJKOVIĆ

SUBOTICA, STROSSMAJEROVA UL.

**Iparművész vezetése alatt
Szobafestő-, mázoló- és
címfestő-műhelyem**

ujra megkezdte munkáját!

A legszebb minták nagy választék-
ban. — Elsőrendű anyagról és
a szakszerű kivitelről kezeskedem.
Ajánlat és költséggel és díjtalan!

Özv. Stern Zsigmondné
Subotica, Sokolska ucca 18

**Hová megy fénykepezetni magát?
Megyek Gergics foto Rekord műtermébe**

Aleksandrova ucca (Nemzetivel szemben)

Tisztelettel értesítem az igen tisztelt HÖLGYKÖ-
ZÖNSEGET, hogy tavaszi MODELLKALAPJAIM
megérkeztek. Bármely időben válelkényszer nélkül

TESSA

kalapszalonn
Subotica, Strossmajerova ucca 16. szám. (Huspiac)
Kivakalomban állandóan a legújabb modellkalap-
jaim vannak kiállítva

VÁROSI

MOZI

Csütörtöktől vasárnapig

DOLORES DEL RIO
sláger filmje

HA ÉN SZERETEK JÓL VIGYÁZZ!
Az amerikai CARMEN

1. Nyitány a »CARMEN« operából.
Ját za a teljes váosi zenekar

2. HA ÉN SZERETEK JÓL VIGYÁZZ! Filmjáték 10 felvonás-
ban. Rendezte: Paul Walsch
Szereplők:
Carmen Dolores del Rio
Bartolomeo toreador Victor Mae Laglen
Almanzar Don Alvarado
A tüzes cigányleány szerelme. A féltékeny dragonyos. Bika-
viadal Szévíllában. A cigányleány és a toreador. G. J. K. sz. sz. sz. sz.

Eladó egy fekete uriszoba-
berendezés, 1 gyermekágy,
1 nagy szekrény. Érdek-
lődni lehet Sokolska 18.
1979

Használt, de teljesen jó-
karban levő modern szerke-
zetű zongorát keresünk
megvételre Somborban. —
Ajánlatokat: Olvasókör
Bezdán címre kérünk.
1978

Megvételre keresek száraz
dió vagy szilvarönköt, hus-
vágó tőkének megfelelőt. —
Bővebbet Korhec főzlet.
1946

Thonett-székek, jókarban,
darabonként vagy egy té-
telben 2—300 drb, olcsón
eladók. Lifka-mozi. 1933

Gépész társaimnak! Aján-
lom lokomobilhoz a szaba-
dalmazott hűgőűjtőt. Szikra
és tűszekrény léghuzat-
gátló, husz százalék tűzelő-
anyagtakarítás. Igen olcsó
garantált jó, helyben készí-
tethető, nincs öntvény. Vidékre
képviselőt bárkinek. Csonka
Ferenc, Senta. 12037

3000 darab elsőrendű fa-
nyelű cirokseprő eladó. —
Varga György asztalosnál
Stara Kanjizán. 1709

Autó, 501. Fiat, teljesen jó-
karban, eladó. Siebermann
garázs, Starf Becej. 1748

Menyasszonyok, ha kelen-
gyéiket, monogramjaikat olc-
són, divatosan és izlésesen
akarják elkészíttetni, győ-
ződjének meg arról, hogy
egyedül Budanović Terézia
üzletében, Rudić ul. 1. kap-
hatják azt. 1483

Fournir enyvezett lemez és
parketta gyári áron kapható
a Slavonia-bródi furnir-
gyár suboticiai lerakatában.
Gusztav Fiszer ml. Fra
Ješe trg 6., a barátok tem-
ploma mellett. 1759

8 HP Deutz-gyártmányu
Diesel-rendszerű, keveset
használt nyersolajmotor tel-
jes felszereléssel, pótalkat-
részekkel, üzemmeghibbít-
ás miatt eladó. Bővebbet
Longa, Stara Kanjiza. 1776

Eladó egy bánáti nagyköz-
ségben nyolcórátu malom
fele része, többévi letize-
tésre. Hipotekarna promet-
na kancelarija: Bodor La-
jos, Veliki Bečkerek, Be-
gejski red 8. 1830

Téglagyári földörő nagyobb
sima hengerművet, jó álla-
potban, megvételre keres
Freund Károly göztéglagyár
Bačko Petrovoselo. 1892

Eladó egy darab 40—60 HP
szívógázmotor. Ing. Kovács
Sándor, Novisad. 1841

Trágya vagonkéntelben ár-
megjelöléssel kerestetik.
Cim a kiadóban. 1871

Ebédlőszőnyeg 3x7 méter,
plüss, rezedaszinű, jutá-
nyosan eladó. Cim a kiadó-
ban. 1881

Büffé italméréssel kisebb
jégszekrény, hentespult el-
adó. Cim a kiadóban. 1904

KÜLÖNFÉLE

Beltéren 2 szoba konyhás
udvari lakás május 1-re ki-
adó. Cim a kiadóban.
1878

Már 20 éve ismert Larucin
kapszulák a legjobban be-
váltak mindennemű hűgy-
csőbántalmaknál, női fehé-
rfolyásnál. Kapható dobozon-
ként 20 dinárért szaküzle-
tekben. Postai szétküldés:
Blum gyógyszerlár Suboti-
ca, főpostával szemben.

»Alexa« nyakkendőipar 10
dinárért fordítja ki régi
nyakkendőjét. Korzó. 1249

A város központjában nagy
irodahelyiség, berendezve,
kiadó. Gizella trafik. Hus-
piac. 1977

Hölgyeim! Ha azt akarják,
hogy arcuk csodaszép
legyen, úgy a »Crémek
crémjét« használják, mely
nám 25 dinárért kapha-
tó. Arcápolás 12 dinár, on-
dulálás 8 dinár, fejmosás
(rövid hajnál) 6 dinár, ma-
nikűr 5 dinár. Bőrlétre-
szer. Hajhullás ellen kénes
bedörzsölés, vagy Arnicáz
bedörzsölés. Ingyenes ta-
nácsadás. Szíves látogatást
kér Polgár Ilonka (volt
Herterné) Sokolska ul. 3.
1970

Különbejáratu butorozott
kis szoba, villanyal, azona-
nal olcsón kiadó. Česka
ul. 25. 1972

Különbejáratu szép, cse-
des uccai butorozott szoba
szolid ur részére azonnal
kiadó. Érdeklődni Haram-
bašićeva ul. 23. jobbra.
1982

Ujonck! Szakavatott egyé-
nek pontos felvilágosításo-
kat adnak katonai termé-
szeti, különösen sorozási,
szolgálati idő meghatározá-
sára és jogos esetekben a
szolgálatok megrövidítésére
vonalkozó ügyekben. Nem-
zetközi Iroda, Szubotica
Aleksandrova 9. 7623

Szabadalmazott jégszekrényeket
40% jégmegtakarítással gyárt
Braća Goldner többszörösen kitüntetett
jégszekrénygyára Szubotica, Jugovića ucca 20
Kérjen árjegyzéket!